

Fugler i Norge 2001

Rapport fra Norsk faunakomiteé for fugl (NFKF)

Turtelduer Streptopelia turtur blir det stadig færre av i Mellom-Europa, og arten blir følgelig også observert i stadig mindre antall i Norge. Cirka 20 ind. ble registrert i Norge i 2001, noe som er en svak forekomst. Fuglen på bildet var en av turtelduer som ble sett på Lista, Farsund (VA) i perioden 15.5-2.6.2001. Foto: Gunnar Gundersen.

Bård G. Stokke, Tore Reinsborg, Espen Lie Dahl, Christer Kamsvåg, Johan R. Vikan, Geir Rudolfsen, Kjetil Aa. Solbakken & Øystein R. Størkersen

Dette er årsrapport nr. 11 og meddelelse nr. 12 fra NFKF. Forrige rapport ble publisert i *Ornis Norvegica* 2-2005 (Størkersen *et al.* 2005). Dette er det 16. virksomhetsåret for NFKF.

NFKFs sammensetning og arbeid

For 2001-rapporten har NFKF hatt følgende sammensetning og arbeidsfordeling: Bård G. Stokke (sekretær; vadere-råkefugler), Christer Kamsvåg (svaner samt lommer-hegrer), Geir Rudolfsen (gjess-ender), Espen Lie Dahl (hønsefugler samt rovfugler-tranefugler), Johan R. Vikan (spetter-sangere) og Tore Reinsborg (fluesnappere-buskspurver, datagrunnlag for artsbolken gjess-ender samt innhenting av litteratur). I tillegg har Kjetil Aa. Solbakken bidratt med utforming av en felles Excel-plattform for landets LRSKer (se

under). Øystein R. Størkersen har bidratt med innhenting av litteratur samt presentasjon av klimadata.

Utforming av rapporten

Denne rapporten har lagt til grunn de artsforhold som står omtalt i de ulike LRSK-rapportene, og er satt opp i tråd med NFKFs egen rapporteringsliste. Observasjoner som skal behandles av Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF) vil ikke bli publisert i NFKFs rapporter. Likeledes vil artsforhold som anses å ha mer lokal interesse heller ikke bli omtalt. I visse tilfeller vil NFKF-rapporten kunne inkludere observasjoner som går ut over de begrensninger som settes av NFKFs egen mal, slik som for eksempel spesielle forekomster. Generelt vil NFKF alltid legge vekt på å sammenfatte observasjoner fremfor å liste alle kronologisk. Bruk

av tabeller er et eksempel på dette. For flere arter er det inkludert tilleggsplysninger fra foregående år når disse ikke er inkludert i tidligere rapporter. For å få en oppdatert oversikt over antall observasjoner for enkelte arter, kan det derfor også lønne seg å sjekke NFKF-rapporter for årene etter det aktuelle året.

Rapportering og datainnhenting

NFKF ønsker å takke alle kontaktpersoner i LRSKene for særdeles godt samarbeid i produksjon av denne rapporten. Imidlertid er det fortsatt slik at flere LRSKer kun leverer trykte versjoner av sine rapporter, men det forventes at NFKF fra nå av også skal få tilsendt datagrunnlaget elektronisk. Den tidligere nevnte Excel-basemalen er sendt ut til alle LRSKene, og håpet er at NFKF i framtiden vil få tilsendt alle observasjoner i form av Excel-filer fra LRSKene. Komiteen ber derfor om at alle LRSKene leverer sine rapporter i et slikt format, i tillegg til trykt versjon av rapporten.

For å bedre datagrunnlaget har NFKF for årets rapport gått gjennom basene www.fugler.net (alle artsbolker) og *BV-mobil/FeltOrnitologen* (vadere-råkefugler). Nyttverdien av å inkludere observasjoner fra disse kildene tydeliggjøres ved at hele 30% av datagrunnlaget for artsbolken vadere-råkefugler er hentet fra basene. I tillegg er data fra den nettbaserte basen Norsk Hekkefuglatlas (www.fugleatlas.no) benyttet for noen artsbolker. Alle data hentet fra basene er sendt til de respektive LRSKene for kvalitetssikring, og kun godkjente data er inkludert i denne rapporten. Det faktum at en så stor andel av observasjonene ikke er innsendt til LRSKene gir grunnlag for bekymring, og vil medføre at NFKF-rapportene blir mangelfulle. Vi oppfordrer derfor på det sterkeste at alle observatører sender inn sine observasjoner til LRSK, men samtidig bør LRSKene tilrettelegge for bedre innrapportering. I framtidige NFKF-rapporter blir ikke tilleggsplysningene gjennomgått av NFKF, da det er meget tidkrevende, men vi oppfordrer alle LRSKene til å gå gjennom disse basene og deretter eventuelt innhente opplysninger av interesse ved å kontakte observatørene direkte. Flere LRSKer praktiserer dette med godt resultat. NFKF ønsker også å presisere viktigheten av at LRSKenes rapporteringslister er i samsvar med NFKFs rapporteringsliste (se Værnesbranden *et al.* 2001a).

NFKF oppfordrer alle LRSKene til automatisk å sende inn sine rapporter når disse er ferdige. Når det utgis rapporter fra fuglestatjoner eller andre rapporter av interesse vil vi også oppfordre til å sende NFKF-sekretæren et eksemplar, eller i det minste gjøre NFKF oppmerksom på at slike rapporter er utgitt.

NFKF har mottatt LRSK-data for 2001 fra alle rapportområder unntatt SJ, FI og SF. Fra TR, RO og VA er en del upublisert materiale innkommet fra LRSKene og benyttet i denne rapporten. Spesielt fra VA er data vanskelig tilgjengelig på grunn av mangel på oppsummerende rapporter/databaser, og NFKF håper at datapresentasjonen fra dette viktige fuglefylket vil bedre seg framover.

Revisjon av NFKFs rapporteringsliste

Forslag til revisjon av NFKF sin rapporteringsliste er sendt ut på høring til alle LRSKene, og NFKF ønsker å takke for alle de gode og konstruktive innspill som er ankommet. NFKF vil i tiden framover arbeide med å ferdigstille den reviderte rapporteringslista. Artsdatabanken arbeider nå med revisjon av Rødlista. NFKF ønsker å ta hensyn til den reviderte Rødlista i arbeidet med sin rapporteringsliste, men samtidig søke å ivareta de ønsker som har kommet inn fra LRSKene.

Områdeinndeling

Rapporteringsområdene følger fylkesinndelingen, og hvert område har sitt LRSK bortsett fra fylkene Oslo og Akershus som deler LRSK og publiserer observasjoner samlet. Fylke for disse markeres ikke, da Oslo kommune tilsvarende Oslo fylke. Observasjoner fra andre kommuner hører følgelig til Akershus. Adresser til LRSK finnes på www.nskf.org. Det er valgt en betegnelse for hvert område i form av to bokstaver (Fig. 1). Videre regnes Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder som ett område (SJ), og de har sitt eget LRSK. Alle observasjoner fra havområdene utenfor norskekysten nord for polarsirkelen sendes LRSK-Troms, mens tilsvarende for havområdene sør for polarsirkelen sendes LRSK-Rogaland og publiseres som hhv. HN og HS.

Forklaring av systematikk

I likhet med NSKF følger NFKF anbefalinger fra Association of European Records and Rareities Committees/Taxonomic Advisory Committee (AERC/TAC) når det gjelder taksonomisk status. For en nærmere redegjørelse se NSKFs nettside www.nskf.org og AERCs nettside www.aerc.be. I 2003 anbefalte AERC/TAC endringer i den systematiske rekkefølgen for fugl. Endringene innebærer at andefugler og hønsefugler (*Galloanserae*) plasseres fremst i den systematiske rekkefølgen etter strutser. For en nærmere redegjørelse se Collinson (2006). Aldersbestemmelse er angitt med K(alenderår)-systemet eller fjærdrakt-systemet.

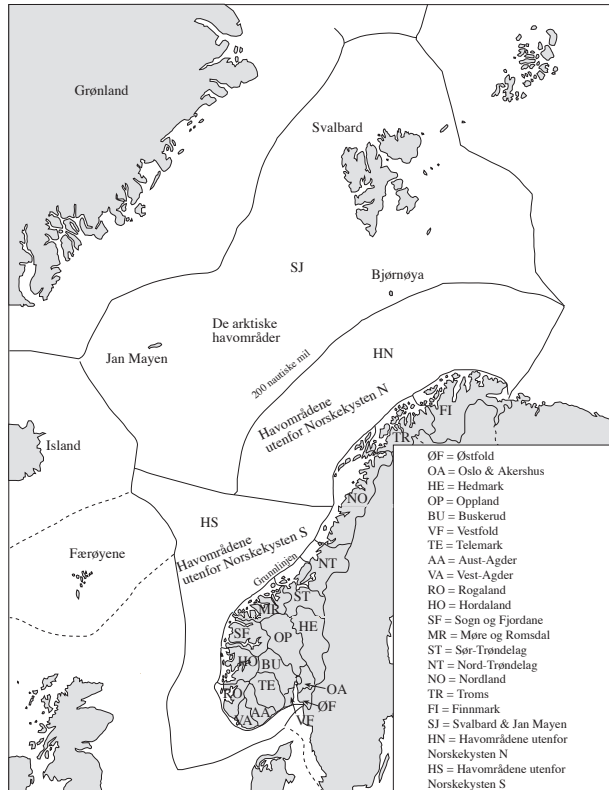
Bak det vitenskapelige artsnavn kan det stå en spesifisering av hvilken type funn det dreier seg om. Hvis det ikke er noen anmerkning, betyr det at alt som rapporteres i Norge er behandlet. Unntak fra denne praksis forekommer, men da er det nærmere spesifisert i teksten hvilken begrensning det gjelder.

Forkortelser

Ind.= individ, sy.= syngende, fa.= fanget, lok.= lokalitet, rm.= ringmerket, sdr.= sommerdrakt, vdr.= vinterdrakt, min. eller + = minst, maks.= maksimalt, s.st.= samme sted, ekl.= eklipsedrakt (andefugl myter i perioden sommer-høst og ♂♂ hos ender får da en ♀-lik drakt), pt (N)= på trekk (mot nord).

Fjærdraktssystemet

Juv.= juvenilus (første fullstendige fjærdrakt), imm.= immaturus (juvenil eller ikke fullt utfarget fjærdrakt), subad.= subadultus (ikke juvenil, men heller ikke adult), ad.= adultus (utfarget fjærdrakt/fullvoksen, ♂

Figur 1. Oversikt over de ulike rapporteringsområdene i Norge. Områdeinndelingen følger fylkesgrensene, mens spesielle regler gjelder for havområdene. Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder regnes som ett område, og har sin egen LRSK (adresser til LRSK finnes på www.nskf.org). Observasjoner fra havområdene utenfor Norskekysten N (HN) (nord for polarsirkelen) skal sendes til LRSK-Troms, mens observasjoner fra havområdene utenfor Norskekysten S (HS) skal sendes til LRSK-Rogaland.

/♂♂ = hann/er, ♀/♀♀ = hunn/er, ♀-farget = hunnfarget (kan være ♂ i eklipsedrakt).

Kalenderårssystemet

K = kalenderåret, 1K = 1. kalenderår (klekket samme år), 2K = 2. kalenderår (klekket året før), 2K+ = 2. kalenderår eller eldre osv.

Forekomst

I artsgjennomgangen er det brukt en rekke symboler som skal forklare hvilken forekomst NFKF ønsker å få rapportert: O = alle obs., S = sommer, V = vinter, FV = ferskvann, I = innland, ua = underart, H = hekking og T = trekk. Komma skiller forhold (f.eks.: hekking, vinterfunn) og angir eventuell geografisk avgrensning. Konkret eksempel på svarthalespove: Alle obs. ønskes bortsett fra TR og RO, der bare hekkinger og vinterfunn

skal rapporteres. Dersom ingen avgrensning er oppgitt inkluderes alle observasjoner.

English explanatory to abbreviations

Each county is given a two-letter code (see Fig. 1). Following the scientific name for each species, a code is listed which indicate what kind of records and from which part(s) of Norway are included in the report. If the species lacks a code then all records from all parts of Norway are considered.

Abbreviations

Sex: ♂/♂♂ = male/males, ♀/♀♀ = female/females, Age: 1K = 1Y, 2K = 2Y and so on. Occurrence: O = all records wanted, S = summer, V = winter, FV = freshwater, I = inland, UA = subspecies, H = breeding and T = migration.

Rettelser til 2000-rapporten

Sivhauk: Par som mater unge i Dokkadeltaet (OP). Feilaktig angitt som havørn.

Polarjo: 2 ind. Mjøsa, Toten (OP) 29.7 er ikke rapportert til LRSK og trekkes derfor.

Stillits: OP-bestanden estimert i rapporten til 25-35 par; men dette gjelder bare Østre og Vestre Toten kommuner.

Isfugl: 1 ind. Flesland, Bergen (HO) 25.-26.12.2000 (første funn i HO siden 1995). Feilaktig angitt som hærflug.

Klimaforhold i 2001

Høsten 2000 og vinteren 2001

Generelt innebar vinterperioden november 2000 til og med januar 2001 høye temperaturer over hele Sør-Norge. En må faktisk helt tilbake til 1929/30 for å finne like høye temperaturer på Østlandet for denne perioden. I MR ble det også notert høye temperaturer med over +11 grader den 25.1 og Svinøy fyr noterte månedssnitt på over +5 grader. Spesielt i FI er det anmerkingsverdige at januar var mildere enn gjennomsnittet for perioden 1961-1990. For hele vinterperioden under ett ble det notert rekordstor nedbør over Øst- og Sørlandet. De høye vintertemperaturene ble flere steder også kombinert med lavere nedbør enn normalt. Den milde starten på året ble deretter avløst av en kaldere februar, der middeltemperaturen ble lavere enn normalen de siste ti år over nesten hele landet. Vestlandet kunne likevel gjennomgående oppvise pluss-temperaturer eller rundt null i februar, og på Sørlandet hadde Kjevik (VA) rekord med over +11 grader den 18.2. Også mars viste seg frem med lavere middeltemperaturer enn snittet for de siste ti år, mens nedbøren på Vestlandet og Trøndelag var betydelig under normalen. VF noterte den høyeste temperaturen med over +12 grader den 6.3.

Våren 2001

Vårmånedene april-mai ble samlet sett kjøligere enn normalen i så å si hele landet. April ga månedstemperatur rundt normalen i hele landet, der Tafjord, Sunndalsøra (MR) og Bergen (HO) hadde høyeste gjennomsnitt med ca. +6 grader. Høyeste maksimumstemperatur ble målt på Vinjæra (ST) med +16 grader

ARTSGJENNOMGANG

den 27.4. På Finnmarksvidda kunne en registrere en så lav temperatur som -31 grader den 13.4. På Øst- og Sørlandet kunne man notere seg for nær det dobbelte av normal månedsnedbør sammenlignet med de siste ti år. Mai måned ble kjøligere enn forventet i det meste av landet og med mindre nedbør. Laveste gjennomsnittlige månedstemperatur i mai ble rapportert fra Suolovuopmi og Siccajavri (FI) med ca. +2 grader.

Sommeren 2001

Sommeren ble innledet med en kjølig juni med måneds-temperatur under normalen i hele landet nord til NO. Varmest var det rundt Oslofjorden med gjennomsnitt på nær +15 grader og kaldest var det langs kysten av FI med gjennomsnitt på Slettnes fyr og Vardø på ca. +8 grader. Med juli kom det varmere vær over landet og både månedstemperatur og nedbør var over normalene. Eksepsjonelt høye temperaturer ble målt med over +30 grader i BU, VF og ØF i perioden 5.-8.7. August fortsatte som juli med høye temperaturer og stedvis mye nedbør.

Høsten 2001

I september fortsatte varmen, men med nedbør under normalen de fleste steder. I indre TR og FI ble det notert middeltemperaturer som var høyere enn noen gang siden målingene startet for 60 år siden. Mildværet fortsatte inn i oktober, med høyere temperaturer enn normalt i nesten hele landet. Oksøy fyr (VA) og Utsira (RO) fikk for eksempel den varmeste oktober siden 1870. En rekke steder fra Oslofjorden nord til MR kunne også notere en av de varmeste oktobermånedene gjennom tidene. Høyeste temperatur kom fra Sunndalsørå (MR) med over +20 grader den 12.10 og den kaldeste kom fra Rustefjelma (FI) med -19 grader den 31.10. Av nedbør kom det mer enn dobbelt så mye som normalt på Sørlandet, mens Trøndelag fikk mindre enn normalt. Også i november fortsatte den milde høsten med temperaturer over normalen i hele landet unntatt FI. I deler av Østlandet ble for eksempel månedstemperaturen mer enn +3 grader høyere enn normalt. Det føyer seg inn i rekken av høye temperaturer i november 1999 og 2000. Både på Vestlandet og i Trøndelag ble det satt nye nedbørrekorder i november. Inngangen til vinteren kom først i desember med sterkt fallende temperaturer. Måneden var likevel varmere enn normalt i Nord-Norge, men kaldere enn normalt i Sør-Norge, og det kom mindre nedbør enn normalt i hele landet. Høyeste maksimums-temperaturer ble målt i Tafjord (MR) med +15 grader den 1.12 og i Saltal (NO) med +13 grader den 11.12. Jan Mayen fikk årets høyeste temperatur med +12,3 grader den 14.12! Skikkelig rotbløyte ble det på Sørlandet, med det dobbelte av normalen, som for eksempel Lindesnes fyr (VA) med 88 mm den 2.12.

Når det gjelder vindforhold ble 2001 et gjennomsnittlig år, med ett unntak. Den 11.11 fikk Vestlandet en storm som i følge statistikken bare skal forekomme med 100-års mellomrom (*Data fra Norsk Meteorologisk Institutt, www.met.no*).

Knoppsvane *Cygnus olor* (O SJ-HO)

Som i 1999 og 2000 gikk 1 par til hekking hhv. i Øksnes (NO) og i Etne (HO). Paret i Øksnes ble observert med 2 juv. 11.8 og paret i Etne ble sett ut året med 5 juv. I tillegg til de to hekkefunnene ble rundt 50-60 ind. observert i rapportområdet: 3 ind. Kirkenes, Sør-Varanger (FI) 14.7, 5 ind. Ørnes, Balsfjord (TR) 11.10, 9-11 ind. Grunnfjordområdet, Øksnes (NO) 23.1-27.11, 6-10 ind. mellom Nordmela og Skogvoll, Andøy (NO) 8.4-11.8, opptil 8 ind. Saltisområdet, Vestvågøy (NO) 22.8-2.12, 8 ind. Ljønesøya, Skjerstad (NO) medio sept., 1 ind. Sandfærhus, Stjørdal (NT) 1.-3.1, 1 ind. Movatnet, Levanger (NT) 26.4, 1 ind. Halsøen, Stjørdal (NT) 9.9, 1 ind. Ørin, Verdal (NT) 27.12, 1 ind. Straumen og Botnen, Rissa (ST) 6.1-16.3, 1 ind. Storvatnet og Litvatnet, Agdenes (ST) 24.4-4.7, 1 ind. Ångdalsvatnet, Oppdal (ST) fra 1.10 og 8 ind. Viksefjorden, Sveio (HO) 11.11.

Dvergsvane *Cygnus columbianus*

I 2001 ble det rapportert om 18 ind. (tab. 1), og dette er det laveste antallet siden NFKF startet sin virksomhet i 1991. Som de to foregående år ble svært få ind. rapportert fra Jæren (RO). De to eneste funnene fra Jæren var 2 ind. på diverse lok. i Klepp 3.1-7.4 og 6 ind. på diverse lok. Klepp, samt i Hå 4.11-29.12. Fra ØF ble det også rapportert om to funn av arten: 5 ind. Hæravassdraget, Trøgstad 28.3-14.4 og 1 ind. Råde, Rygge 1.-2.4. Fra de øvrige fylkene ble det meldt om funn av enkeltindivider: 1 ind. Mæresmyra, Steinkjer (NT) 16.4, 1 ind. Lærdalsøyri, Lærdal (SF) 3.12, 1 ind. Kviljøbrønnen, Farsund (VA) 8.-12.12 og 1 ind. Skjellstadvika i Storsjøen, Nord-Odal (HE) 17.11. Fuglene fra SF og HE var de første meldt inn til NFKF fra disse fylkene. *Tillegg*: 1 ind. i NO og 9 ind. i OA i 2000.

Sangsvane *Cygnus cygnus* (S 6-8 NT-ØF)

Som i 2000 ble det meldt om seks hekkefunn i rapportområdet: 1 par med 3 juv. Snåsa (NT) 10.-12.8, arten har hekket ved lokaliteten siden midten av 1990-tallet; 1 par gjorde hekkeforsøk i Verran (NT), men mislyktes; 1 par med 3 pull. Lensvik, Agdenes (ST) 1.6; 1 par hekkende Stortjernet, Søndre Land (OP), sett med 1 juv. i august; 1 par med 3 juv. Engerdal (HE), ungene ble ringmerket 16.7, og 1 par med 6 pull. Hellesjøvannet, Aurskog-Høland (OA) 3.6, paret ble sett ut august med 4 juv. Dette utgjør det tredje hekkefunnet for OA. De to tidligere hekkingene var ved samme lokalitet i 1999 og 2000. Andre sommerfunn: 4 ad. Bjørtjønnna, Lierne (NT) 18.6, 2 ad. Grønningen, Verdal (NT) 27.6, 1 ad. Liavatnet, Frosta (NT) 31.7, 1 ind. Låen, Selbu (ST) 27.-29.8, 2-3 ind. Søylandsvannet, Hå og Fotlandsvatnet, Bjerkreim (RO) mai-sept., 5 ind. Karlsvika, Tønsberg (VF) 21.6, 1 ad. Åsa, Steinfjorden (BU) 10.6, 2 ad. Fiskumvannet, Øvre Eiker (BU) i aug, 2 ind. Fautøya, Rælingen (OA) 8.6 og 1 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 16.7.

Tabell 1. Forekomst (antall ind.) av dvergsvane *Cygnus columbianus* i Norge 1991-2001.*Records (individuals) of Bewick's Swan Cygnus columbianus in Norway between 1991-2001.*

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>County</i>											
SJ	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-
FI	-	-	-	4	1	1	2	3	-	-	-
TR	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
NO	-	-	-	-	-	1	-	1	3	1*	-
NT	-	1	-	-	1	1	2	1	-	2	1
MR	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-
SF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
HO	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
RO	20	37	34	21	20	26	37	30	5	6	8
VA	-	17	1	4	-	-	-	6	-	-	1
TE	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
VF	-	-	-	-	1	-	3	-	7	12	-
BU	-	2	1	-	6	-	-	-	-	-	-
OA	-	5	3	1	-	-	4	-	4	9*	-
HE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
ØF	1	-	-	15	-	-	12	5	9	19	6
Total	22	62	42	49	30	30	60	47	29	49	18

*inkludert supplerende observasjoner (*additional records included*)**Sædgås** *Anser fabalis* (O+FI)

381 ind. (tab. 2-4) er rapportert i 2001, noe som er en god forekomst. Tidligere år (antall ind.): 1991 (72), 1992 (102), 1993 (ikke kjent), 1994 (71), 1995 (241), 1996 (522), 1997 (179), 1998 (813), 1999 (171-231) og 2000 (191-195). I Sverige viste oktoberinventeringene en nedgang i forekomsten i 2001 med et estimat på 41.600 ind. (Åke Andersson & Leif Nilsson, unpubl. data), en endring som ikke gjenspeiles i den norske funnmassen. Det er vinter- og vårfunnene som dominerer med 269 ind. Fra ØF rapporteres det om en relativ sterk forekomst, og hele 15 ind. ble observert i Kurefjorden, Rygge/Råde 18.3 og 19 ind. i Rokkevannet, Halden 21.3. Verdt å nevne er også 19 ind. pt Jomfruland, Kragerø (TE) 26.9. *Sommerfunn*: 5 ind. Ramsa, Andøy (NO) 12.6. Følgende ind. viste karakter til ua *rossicus*: 1 ind. Gaulosen, Melhus/Skaun (ST) 25.5 og 10 ind. Sangvik, Søgne (VA) 9.-25.12.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*

Svalbardbestanden på 35.000-40.000 ind. passerer Norge på trekket både vårt og høst (Madsen & Tombre 2002). Forekomsten av kortnebbgås under trekket følges av et stort nettverk av observatører og oppdatert informasjon finnes på www.pinkfoot.net. De første ind.(13) på trekk dukket opp 5.4 i ST. Fra NT rapporteres det om hele 10.000 ind. 7.5, og man antar at hele Svalbardpopulasjonen passerer Trøndelagsfylkene i løpet av våren. Hovedtyngden av trekket er ultimo april-primo mai, og BU hadde ny rekord med 4.500 ind. på en dag (20.4). LRSK BU summerer antallet gjes

på vårtrekk gjennom dette fylket til å være 11.200 ind. TE rapporterer om 9.577 ind. fra Jomfruland, Kragerø i perioden 14.4-12.5 og 8.300 gjennom Midt-Telemark i perioden 9.4-15.5. Fra OP meldes det om minst 10.000 ind. på vårtrekk. Høsttrekket skjer ultimo sept., og fra BU rapporteres det om min. 4.300 ind. siste dager av denne måneden. Den 22.9 trakk nærmere 5.000 ind. over Haltdalen, Holtålen (ST) og i perioden 17.9-16.10 ble min. 11.256 ind. registrert i området Alstahaug-Vega (NO). *Sommerfunn på fastlandet*: 1 ind. Lågendeltaet, Lillehammer (OP) 3.6 og 1 ind. Å, Andøy (NO) 10.8. Få *vinterfunn* er rapportert i 2001 (tab. 3). En overvintring som er verdt å nevne er hele 11 ind. Herdla, Askøy (HO) 3.12. Nordligste vinterfunn var 2 ind. Bodø (NO) 26.1-15.2.

Tundragås *Anser albifrons*

Med. min. 269 ind. (tab. 3-4) er årets forekomst litt høyere enn de to foregående år (140 og min. 206 ind.). Dette er allikevel beskjedent i forhold til toppårene 1997 og 1998 (2.068 og 811 ind.). Novemberinventeringene i Sverige viser økende antall tundragjess (Åke Andersson & Leif Nilsson, unpubl. data), noe som ikke har gjenspeilet seg i Norge. Godt over halvparten av funnene er fra RO og VA, som tradisjonelt har hovedtyngden av den norske forekomsten. Et spesielt vinterfunn er 2 ind. ved Svolvær, Vågan (NO) 27.1. NO rapporterer også om et spesielt sommerfunn: 2 ind. Vallsjøen, Meløy 6.6. *Tillegg*: 3 ind. av ua *flaviostriis* Orreosen, Klepp (RO) 13.-17.4.1999 og 1 ind. av samme ua Osen/Reve, Klepp (RO) 3.-6.4.2000.

Tabell 2. Funn (ind.) av sædgås *Anser fabalis* i Norge (÷ FI) 2001.*Records (individuals) of Bean Goose Anser fabalis in Norway (excl. Finnmark) in 2001.*

Fylke	jan.-mar.	vår	sommer	høst	nov.-des.	Total
<i>County</i>	<i>Jan.-Mar.</i>	<i>Spring</i>	<i>Summer</i>	<i>Autumn</i>	<i>Nov.-Dec.</i>	
NO	-	4	5	-	-	9
NT	-	14	-	1	-	15
ST	1	1	-	1	1*	3
RO	3	-	-	-	29	32
VA	-	84	-	-	25	109
TE	-	5	-	19	1	25
VF	-	2	-	4	-	6
BU	-	2	-	20	-	22
OA	-	5	-	2	-	7
OP	-	2	-	-	-	2
HE	-	60	-	1	1	62
ØF	67	19	-	3	-	89
Total	71	198	5	51	57	381

* samme ind. som høst (same ind. as autumn)

Stripegås *Anser indicus*. Individet på bildet var ett av fem ind. som hadde tilhold på Beiningen, Karmøy (RO) 25.-26.8.2001. Foto: Oskar Kenneth Bjørnstad.

Tabell 3. Vinterfunn av gjess (ant. ind.) i Norge 2001. J-M: januar-mars, N: november, D: desember.*Wintering geese (individuals) in Norway in 2001. J-M: January-March, N: November, D: December.*

Fylke	Sædgås		Kortnebbgås		Tundragås		Hvitkinngås		Ringgås	
County	Bean Goose		Pink-footed Goose		White-fronted Goose		Barnacle Goose		Brent Goose	
	J	M	D	J	M	N	D	J	M	D
NO	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
ST	1	1	-	-	6	-	-	1	-	-
MR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
HO	-	-	-	-	12	-	4	-	1	-
RO	3	29	-	62	35	16	51	-	32	1
VA	-	25	-	1	12	5	20	1	-	1
TE	-	-	-	2	-	-	-	2	-	1
VF	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
BU	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
OA	-	-	-	-	-	-	-	2	6	-
ØF	67	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	71	55		68	66	23	79	5	40	2

Dverggås *Anser erythropus*

Den kjente rasteplassen på Valdakmyra, Porsanger (FI) blir overvåket både vår og høst, og i 2001 ble det registrert totalt 41 ind. i perioden 14.5-6.6, noe som er det laveste antallet siden 1993. Noe av årsaken skyldes tidlig snøsmelting og at gjessene dro rett til hekkeområdene på vidda. 62 ind. ble observert i perioden 21.8-4.9, hvorav 12 par med til sammen 38 unger. Det er fortsatt meget få observasjoner utenfor Valdakmyra. Eneste rapporterte funn utenom FI er 1 ind. Ørland, Ørland (ST) 20.10-2.11. Dette ind. var ikke ringmerket, men det er en rimelig antagelse at funnet stammer fra bestanden av utsatte fugler i Sverige. NFKF forespeilet tidlig en mulig økning av observasjoner som følge av utsetting av dverggjess i Sverige, men dette ser foreløpig ikke ut til å stemme. Danmark hadde totalt 16 ind. innrapportert i 2001, og også her holder funnmassen seg lav (Lange & Christensen 2003). *Tillegg:* 1 ind. Orreosen, Klepp (RO) 19.-20.8.1999.

Stripegås *Anser indicus*

Et år med en god forekomst; 13 ind. ble rapportert fra første halvår og 28 siste halvår (tab. 4), mot min. 68 ind. i 2000, 23 ind. i 1999, 16 ind. 1998 og 6 ind. i 1997. Årets forekomst er geografisk godt spredt med relativt mange ind. på høsten. Største ansamling var 8 ad. Grandefjæra, Ørland (ST) 13.8. ØF hadde seneste funn med 1 ind. Lysakermoa, Eidsberg 3.-6.11. *Tillegg:* 2 ind. Male, Fræna (MR) 22.6.2000, opptil 9 ind. Gaustadvågen, Eide (MR) 17.-22.8.2000 og 1 ind. Tårstadosen, Evenes (NO) 27.8.2000.

Snøggås *Anser caerulescens*

Funnmassen i 2001 består av hele 28 ind. (tab. 4), noe som er en dobling av gjennomsnittet fra de syv foregående år. Fra Adventsdalen (SJ) er det nærmest årlig blitt observert snøggås. Fra 2001 er det rapportert 2 ind. 31.8. Disse er trolig de samme ind. som senere ble ringmerket under vinteroppholdet i Danmark. Det er mulig at 2 ind. fra vårtrekket i Vesterålen er de samme som ble observert i Adventsdalen. Ingen rapport om hekkefunn foreligger fra 2001. *Tillegg:* 2 ind. Langåsdammen, Levanger (NT) 20.10.1996.

Kanadagås *Branta canadensis* (H SJ-NO)

Ingen hekkefunn er rapportert nord for Trøndelag. Ett par med kanadagjess ble imidlertid observert om sommeren i Kvitblikkvatnet, Fauske (NO).

Hvitkinngås *Branta leucopsis* (V, H-SJ)

Hekkefunn: 2 ad. + 3 pull. Bøfjordholmene, Surnadal (MR) 4.7. Ett par er rapportert hekkende fra Hurum, (BU). Trolig ikke en komplett rapport fra OA, som rapporterer 6 ad. + 4 pull. Fornebo, Bærum 18.7 og 10 (1K) Østensjøvann, Oslo 19.7. Reir med ett egg og et reir med min. 4 ødelagte egg Randsfjorden, Gran (OP) 9.6 var første hekkefunn i OP. Mulig hekking også på Eid, Gran (OP) da en ad. og 2 ungfugler er rapportert fra området. Fra ØF er følgende rapportert: 8 ad. + 20 pull. Eldøya, Rygge 23.6; 2 ad. + 4 pull. og 2 reir Nordre Sletter, Råde 23.6. *Vinterfunn* (tab. 3): kun 5 ind. er rapportert i perioden jan.-mars: 1 ind. holdt seg i Lista-området, Farsund (VA) 8.1-29.3 og 2 ind.

Tabell 4. Antall individer av utvalgte gåsearter i Norge 2001.*Numbers (individuals) of selected species of geese in Norway in 2001.*

Fylke <i>County</i>	Sædgås <i>Bean Goose</i>	Tundragås <i>White-fronted Goose</i>	Stripegås <i>Bar-headed Goose</i>	Snøgås <i>Snow Goose</i>
SJ	-	-	-	2
FI	Ikke listet/not incl.	2	-	-
NO	9	46	2	3
NT	15	15	3	2
ST	3	3	10	1
MR	-	6	-	-
SF	-	8	-	-
HO	-	14	-	-
RO	32	127	12	-
VA	109	45+	-	-
TE	25	-	-	1
VF	6	2	3	4
BU	22	-	1	-
OA	7	-	2	11
OP	2	-	-	-
HE	62	-	4	-
ØF	89	1	4	4
Total	381	269+	41	28

Fornebo, Bærum (OA) 6.1-27.2. Trolig to forskjellige ind. er rapportert fra TE, 1 ind. Nomevann, Nome 8.1 og samme ind., Flåbygd, Nome 22.2, samt 1 ind. Storemyr, Skien 23.1-1.2. Fjorårets store forekomst i perioden nov.-des. fra OA gjør årets tallmateriale lite. Kun 40 ind. er totalt rapportert inn fra denne perioden, hvorav 32 ind. fra RO. Store tall fra trekketidene: 1.100 trakk forbi Revtangen, Klepp (RO) 8.5 og 4.300 Skogsøy, Øygarden (HO) samme dag. Dette var ny dagsrekord i HO. Den 9.5 rastet 1.850 ind. Tenna, Herøy (NO). En bra trekkdag på høsten var 28.9, med hele 3.800 ind. Titan, Frøya (ST).

Ringgås *Branta bernicla* (V, ua *bernicla*, ua *hrota* (O, TE-ØF))

Vinterfunn: Ringgåsa er fortsatt en meget fåtallig vintergjest i Norge. Kun 4 ind. er innrapportert vinterstid, to fra hver vinterhalvdel (tab. 3): 1 ind. Utsira (RO) 1.1-3.2, 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 31.3, 1 ind. Kviljo, Farsund (VA) 6.12 og det nordligste funnet, 1 ind. Fræna (MR) 12.12. *Ua bernicla:* Det er rapportert 26 ind. som tilhørte den østlige *ua bernicla*. Fra RO er det rapportert om 2 ind. på våren og 10 ind. på høsten. Et ind. hadde også funnet veien til Gåsebu, Ny-Ålesund, Svalbard (SJ) 2.7, hvor *ua hrota* er tallrik. Andre funn listes: hele 8 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 9.10, 2 ind. Sandøya, Fet (OA) 27.5, 2 ind. Vesleø 9.6. og samme ind. Akerøya 16.6, begge Hvaler (ØF). Til slutt 1 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde (ØF) 16.-23.10. *Ua*

hrota (O, TE-ØF): Trekket nordover er konsentrert til ultimo mai. Høyeste antall registrert fra TE er 420 ind. Jomfruland, Kragerø 26.5. S.st. hadde 1 ind. 31.3, 1 ind. 24.5, 135 ind. 30.5 og 100 ind. 2.6. Fra Lange-sundtangen, Bamble (TE) meldes det om 14 ind. 29.5 og 135 ind. 30.5. Makstallet dette året fra VF kom på samme dag som i TE; 180 ind. Mølen, Larvik 26.5. Samme dag hadde Karl Johansvern, Horten (VF) 50 ind. pt. Ett funn er rapportert fra OA; 1 ind. Sandøya, Fet 27.5. ØF hadde også beste dag 26.5 med 85 ind. Stalsberget, Moss samt et 1 ind. fra Vesleø, Hvaler 9.6. *Tillegg ua hrota:* min 150 Fiskumvannet, Øvre Eiker (BU) 31.10.1999. *Tillegg ua bernicla:* 2 ad. Utsira (RO) 6.-7.10.1998, 2 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 18.5.2000, 1 ind. s.st. 28.5.2000 og 1 ind. s.st. 15.9.2000, 1 ind. Kolnes, Sola (RO) 5.9.2000, 1 ind. Kragtorpvika, Aurskog-Høland (OA) 5.-11.11.2000 og 1 ind. Utsira (RO) 22.-31.12.2000.

Gravand *Tadorna tadorna* (V 12-1)

Svært få ind. overvintrer og i 2001 er kun 3 ind. rapportert i jan.; 1 ind. Børaunen, Randaberg (RO) 7.-20.1 og 2 ind. Blikksund, Lillesand (AA) 27.1. I des. er det rapportert om 7 ind. med kun 1 ind. fra Sørvestlandet; Skeie, Klepp (RO) 15.12. Overraskende nok var hovedtyngden av funnene i ST og MR, med 2 ind. Straumen, Rissa 1.12, 2 ind. Kråkvåg, Ørland 21.12 og 1 ind. Ranheimsfjæra, Trondheim 24.12 (alle ST), samt 1 ind. Skotheimsvik, Fræna (MR) 12.12.

Mandarinand *Aix galericulata*

Beskjedne 9 ind. er innrapportert i 2001. Funnmassen domineres nærmest fullstendig av vårfunn av ♂♂. Første rapporterte funn er 1 ind. Larvik (VF) 29.3 samt 1 ind. s.st. 20.4. Fra NT rapporteres det om 1 ♂ Bogen, Steinkjer 10.4 og trolig samme ind. Frøsetvågen, Steinkjer 11.4. Neste funn i rekke er 1 ♂ Sandvin, Odda (HO) 26.4. OP melder om 1 ♂ i Lågendeltaet, Lillehammer 28.4. I perioden 30.4-1.5 og 3.-31.5 oppholdt 1 ♂ seg i Rekedal, Sokndal (RO). Fra VF meldes det om 1 ♂ fra Lastegård, Stokke 15.5. To ♂♂ oppholdt seg ved flere lokaliteter i Ringeby (OP) fra 15.5 utover juni. Siste vårfunn er 1 ♂ Kullsjøen, Oppdal (ST) 25.5. Eneste høstfunn er 1 ♂ Rekefjord, Sokndal (RO) 29.9, trolig samme ind. som ble observert om våren.

Snadderand *Anas strepera*

Det kan virke som om arten er i framgang i Norge, med rekordmange 118 ind. i 2001 (tab. 5). Totalt 94 og min. 107 ind. ble rapportert i 1999 og 2000. For 2001 ble hele 90 ind. innrapportert fra første halvår. Det er i år Østlandet med OA og ØF som dominerer funnmassen, og det er vanskelig å få god oversikt over forekomsten i disse fylkene. Eneste konstaterte hekkefunn er ♀ + 8 juv. Ergavatnet, Klepp (RO) 15.7. Andre interessante sommerfunn: 1 par Ostjønna, Alstahaug (NO) 5.6 og 1 par Hellesjøvann, Aurskog-Høland (OA) 3.6-22.8. Årets siste funn var 1 ind. i Uthaugfjæra, Ørland (ST) 20.-26.11. *Tillegg*: 1 ind. Gaustadvågen, Eide (MR) 11.-14.4.1998, 1 ind. Merkja, Fet (OA) 4.10.1998, 1 ind. Dynovika, Skedsmo (OA) 4.10.1998, 1 ind. s.st. 17.4.1999 og 1 ind. s.st. 9.9.2000. I tillegg hadde MR tre funn med til sammen 3 ind. og NO 6 funn med til sammen 9 ind. i 2000.

Stjertand *Anas acuta* (H, V)

Vinterfunn: Det er en god geografisk fordeling av vinterfunnene og i 2001 er det rapportert hele 39 ind. i jan.-feb. og 19 ind. i des. Årets gode funnmasse hadde følgende fylkefordeling (jan.-feb. og des.): TR (2-0), NO (4-0), NT (7-4), ST (7-3), MR (1-1), RO (10-8), BU (1-0), OA (3-2) og ØF (4-1). Nordligste funn er fra TR, hvor trolig samme ind. er rapportert fra flere områder i perioden 28.1-18.2. *Hekkefunn*: Fra Vestvågøy (NO) er det rapportert om familieggrupper om høsten, noe som kanskje reflekterer hekking i området. De eneste konstaterte hekkefunn er begge fra OP, 1 ♀ på reir og 1 ♀ med avledningsatferd, Stølsvidda, Nord-Aurdal 28.5. *Tillegg*: 1 ♂ Årø, Molde (MR) 5.1 og 14.1.1999, 1 ind. Roaldsanden, Giske (MR) 5.1.2000 og 1 ind. Male, Fræna (MR) 16.1.2000.

Knekkand *Anas querquedula*

Norge representerer randsonen for utbredelsen, noe som forklarer årets labre forekomst med min. 111 ind. (tab. 5). Siden 1993 er det kun i 1994, 1997 og 1998 at det er blitt rapportert færre ind. (henholdsvis 52, 107 og 83 ind.). Fremgangen til snadderanda ser derfor ikke ut til å gjelde for knekkand, og for første gang siden 1993 er forekomsten av knekkand lavere enn snadderand (likt i 1994 hvor begge artene hadde laber forekomst med 52 ind.). Ingen vellykket hekking

Tabell 5. Funn (ind.) av snadderand *Anas strepera* og knekkand *Anas querquedula* i Norge 2001.

Records (individuals) of Gadwall Anas strepera and Garganey Anas querquedula in Norway in 2001.

Fylke	Snadderand	Knekkand
County	Gadwall	Garganey
NO	8	7
NT	9	3+
ST	3	17
HO	-	2
RO	21*	14
VA	5	3+
AA	1	-
TE	3	12
VF	7	8
BU	-	4
OA	29	15+
OP	14	16
HE	2	3
ØF	16	7+
Total	118	111+

*hekkefunn (1) ikke medregnet
(one breeding record not included)

er konstatert dette året. Forflytning mellom våtmarker under trekket gjør det vanskelig å estimere antall, men som tidligere praksis er konservative anslag brukt. Funnene stammer i hovedsak fra våren, med første funn av 2 ind. ved Borrevatnet, Horten (VF) 8.4. Totalt 30 ind. ble observert i april, mens mai bød på 66 ind. *Tillegg*: 2 ind. Rykhussumpene, Sør-Fron (OP) 29.4.1991, 2 ind. s. st. 6.5.1993, 2 ind. Fåvang, Ringeby (OP) 26.5.1997, 1 ind. Dynovika, Skedsmo (OA) 26.4.1998, 1 ind. Sandblåstvågen, Fræna (MR) 6.8.1999, 1 ind. Skateflua, Ålesund (MR) 30.9.1999, 1 ind. Vestbøstادتjødno, Fitjar (HO) 7.5.2000 og 1 ind. Hosetvatnet, Averøy (MR) 17.7.2000. *Rettelse*: 1 ♀ drept og reir m/9 egg ødelagt av slåmaskin Fåvang, Ringeby (OP) – riktig dato er 27.6.1997.

Skjeand *Anas clypeata* (H, V)

Hekkefunn: Fra Vega (NO) er det rapportert om sannsynlig hekking sommeren 2001. Fra den tradisjonelle hekkeklassen Hammervatnet, Levanger (NT) er det observert 3 kull, hvorav et kull hadde hele 11 pull. Ett hekkefunn er rapportert fra ØF, 1 ♀ med 8 pull. ved Oven, Råde 11.7. *Vinterfunn*: Vinterfunnene stammer overraskende nok fra midtre deler av landet: 1 ind. Brekstadfjæra, Ørland (ST) 7.1, 1 ind. Straumen, Sørfold (NO) 1.12 og 1 ind. Gaustadvågen, Eide (MR)

9.12. Skjeanda er altså en meget fåtallig overvintrer, og de fleste observasjonene i landet skjer i april-mai. Det er verdt å nevne at OA hadde totalt 52 ind. rapportert i 2001, noe som er fylkesrekord.

Taffeland *Aythya ferina* (S 6-8)

Mange ♂♂ samler seg i Hellesjøvannet, Aurskog-Høland (OA) for å myte ultimo juli-primo aug., og opptil 80 ind. ble registrert 11.8. Høyeste registrerte forekomst s.st er 86 ind. 30.9. LRSK OA anslår en årstotal på 144 taffelender i OA. Andre funn i rapportperioden er 1 par Slettestjønnen, Rennebu (ST) 3.6, ♂ Øra, Fredrikstad (ØF) 15.6, ♂ Åkersvika naturreservat, Hamar/Stange (HE) 4.8 og ♂ og 2 ♀♀ Sorgenfrigropa, Fredrikstad (ØF) 8.8. Ingen funn fra rapportperioden i RO, som normalt har sommerfunn. *Tillegg*: 18 ind. Svelle, Fet (OA) 27.8.1998.

Praktærfugl *Somateria spectabilis* (MR-ØF)

HO hadde besøk av gjengangeren (ad. ♂) fra Herdla, Askøy 1.1-23.4 og 12.7- ut året. Dette individet foretok sin 16. overvintring i Askøy. Jomfruland, Kragerø (TE) hadde også en mulig gjenganger (ad. ♂), denne gangen observert 7.-11.3 og s.st 9.5. I tillegg, trolig samme ind. Stangskjæra, Jomfruland 7.6 og 9.6. Et annet funn fra TE var 1 ad. ♀ Sundet, Langesund, Bamble 8.11. Praktærfugl overvintrer meget fåtallig sør for Trøndelag.

Stellerand *Polysticta stelleri* (O÷FI)

Totalt 98 ind. er rapportert. Fra den sikre lokaliteten Andenes havn, Andøy (NO) er det rapportert om 3 ind. 8.1, 41 ind. 12.4 og 50 ind. 20.12. Disse funnene står for majoriteten av ind. som er rapportert. Fra Hornsund, Svalbard (SJ) er det rapportert om 1 ♂ 23.2. De årvisse ♂♂ fra NT og TE dukket opp også i 2001; 1 ♂ Straumen, Inderøy (NT) ble sett 4.1-3.2 og 1 ♂ Jomfruland, Kragerø 31.5. Fra ST er det også meldt om 1 ♂ Titran, Frøya 8.4. *Tillegg*: 1 ♀ Skeie, Klepp (RO) 29.1.2000.

Lappfiskand *Mergellus albellus*

Det er utenom FI rapportert min. 220 ind. (tab. 6). Ser man bort fra FI som har kjente hekkeområder i Pasvik, er hovedtyngden av funnene i ferskvann på strekningen Lista (VA)-Jæren (RO). Årets funnmasse følger mønstrene som er funnet de siste fem år. Det er flest funn fra første halvår, med en total på 150 utenom FI. Vikna (NT), som tidligere har hatt interessante sommerfunn har i år kun 2 ♀♀ i Dragstjønnen 8.6. Et spesielt vinterfunn var 1 ind. Lågendeltaet, Lillehammer (OP) 2. og 6.12. *Tillegg*: 1 ind. Nåsvatnet, Eide (MR) 25.3.1997, 2 ind. Skura, Enebakk (OA) 31.3.1999, 2 ind. Svelle, Fet (OA) 3.11.1999, 1 ind. Fløjtjønnen, Smøla (MR) 31.7 og 2.8.2000 samt 1 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 25.10.2000.

Jerpe *Bonasa bonasia* (O SJ + SF-VA)

Ingen funn i rapportområdet i 2001.

Rapphøne *Perdix perdix*

Fra 2001 meldes det om to funn; 1 ♀ funnet død Tranby,

Tabell 6. Funn (ind.) av lappfiskand *Mergellus albellus* i Norge i 2000 og 2001.

Records (individuals) of Smew Mergellus albellus in Norway in 2000 and 2001.

Fylke	2000	2001
<i>County</i>		
NO	1	-
NT	21	13
ST	6	6
MR	1*	-
HO	9	15+
RO	70+	83+
VA	23+	19
AA	-	1
TE	3	1
VF	30	42
BU	7	2+
OA	6*	7
OP	30	14
HE	3	5
ØF	8	12
Total	218+	220+

*inkludert supplerende observasjoner
(additional records included)

Lier (BU) 23.3 og 1 ♂ Årungen, Ås (OA) 12.-16.6. Dette er første funn i OA siden 1993.

Vaktel *Coturnix coturnix*

Med 64 individer (tab. 12) ble 2001 et brukbart år for vaktel i Norge, men likevel en nedgang fra fjorårets 88 ind. Ingen funn er rapportert fra fylkene SF og MR. Arten er trolig underrapportert fra disse fylkene da det ryktes om til dels mange uoffisielle funn. Ikke uventet er det som vanlig RO som har flest registreringer med 18 ind. i 2001, deretter VA med 7 ind. Tidligste funn er Gimramyra, Sandnes (RO) 18.5. Fra Sverige rapporteres det om et meget bra år med ca. 690 ind. (Tyrberg 2002), fra Danmark meldes det om 415-427 ind. (Borch Grell 2002). *Tillegg*: 1 ind. Nerstad, Sigdal (BU) 1.8.1997.

Storlom *Gavia arctica* (V 11-3)

I 2001 ble det rapportert 8 ind. i perioden jan.-mars, og 13 ind. i perioden nov.-des. Fylkesfordelingen var som følger: NO (3), ST (4), MR (1), RO (2), TE (4) og ØF (7). Det nordligste funnet var fra Gimsøy, Vågan (NO) 23.11. *Tillegg*: 2 obs. fra OP for 2000 er uteglemt i oversikten i 2000-rapporten.

Islom *Gavia immer*

Tre sommerfunn, hvorav to funn av oversomrende fugler i ferskvann: 1 2K Hemnessjøen, Aurskog-Høland (OA) 30.5-3.9 og 1 ind. Kragtorpvika, Hemnessjøen,

Trøgstad (ØF) 14.6-22.8. Ett ind. langs Jærstrendene, Hå (RO) 13.6 var det tredje sommerfunnet.

Gulnebbblom *Gavia adamsii* (O÷FI, TR)

321 ind. ble rapportert i 2001 (tab. 7), og dette er det høyeste antallet innrapportert siden NFKF startet sin virksomhet. De fleste vinterobservasjonene kommer fra NO hvor arten ser ut til å være en vanlig overvintrer. Maksimumstall fra NO var 55 ind. på Lofotens ytter-side 23.2, noe som var ny rekord for sjøfugltellingene. Imidlertid er rapporteringen fra NO svært variabel, og det foreligger trolig mange observasjoner som ikke rapporteres. Rapporteringene viser også at arten overvintrer fåtallig sør til MR. De fleste observasjonene av arten ble gjort på nordtrekket i månedsskiftet april/mai. Her utmerker HO seg med 40 ind. (alle ad.) trekkende nord i perioden 21.4-20.5, de fleste fra Skogsøy, Øygarden. *Tillegg*: 12 ind. i MR i 2000.

Dvergdykker *Tachybaptus ruficollis* (O SJ-NO, S 5-8)

Den norske hekkebestanden er estimert til 23-37 par, med Nordvestlandet, Sørvestlandet og områdene rundt Oslofjorden som kjerneområder (Holtan 2001). *Hekkefunn*: Ingen hekkefunn ble rapportert fra MR i 2001, men arten hekket trolig i Ålesundsområdet hvor syv par ble rapportert i 2000. Ett par ved Syverstaddammen, Asker (OA) gjorde gjentatte hekkeforsøk 22.5-13.9. Hekkeforsøkene mislyktes trolig delvis på grunn av menneskelig aktivitet. Fra ØF meldes det om mulig hekking ved Sorgenfrigropa, Fredrikstad hvor et par ble observert på reir eller parringsplattform 22.4 og 1 juv. ble sett 26.9. *Andre sommerfunn*: 1 ind. Stordammen, Asker (OA) 1.5-1.9, 1 ind. Leksdalsvatnet, Verdal (NT) 7.5, 1 ind. Østensjøvann, Oslo (OA) 10.5, 1 ind. Fiskløysa, Agdenes (ST) 6.6, 1 ind. Borrevannet, Horten (VF) hhv. 25.7 og 23.8, 1 ind. Smokkevannet,

Time (RO) 20.8 og 1 ind. Lista havn, Farsund (VA) 22.8. *Andre funn*: 1 ind. Gamvik, Gamvik (FI) 30.10. Fra NO rapporteres det om 7 ind., de fleste overvintrende fugler. *Tillegg*: 1 ind. i NO i 2000.

Toppdykker *Podiceps cristatus* (O SJ-HO)

De fleste obs. av arten i rapporteringsområdet kom i 2001 fra Trøndelagsfylkene. Fra Tautra, Frosta (NT) ble det rapportert om 9 ind. 27.1, samt min. 17 ind. i perioden 11.3-1.4 (makstall 11.3). Samme lokalitet hadde på høsten et makstall på 10 ind. 28.10. I Leksdalsvatnet, Verdal (NT) ble min. 2 ind. sett i perioden mai-juni, hvorav et par i kurtise 28.6. I tillegg kom tre funn av til sammen 14 ind. ved andre fjordlokaliteter i NT. I ST ble det meldt om min. 3 ind. i området fra Viggja, Skaun til Øysand, Melhus vår og høst. I tillegg kom to funn av enkeltindivider fra Garten, Ørland. I NO ble et ind. observert i Vinjevika, Vågan 27.4. Fra HO er det rapportert om tre observasjoner av enkeltindivider om våren: 1 ad. Herdla, Askøy 12.3-25.4, 1 ad. Kalandsvika, Bergen 8.-12.5 og 1 ad. Lønnavannet og Vangsvannet, Voss 19.5-1.7.

Gråstrupedykker *Podiceps grisegena* (I, S 6-8)

Innlandsfunn: To innlandsfunn av hhv. 2 ind. Fuglevatn, Steigen (NO) 8.6 og 2 ind. Leksdalsvatnet, Verdal (NT) 7.8. *Øvrige sommerfunn*: 1 ind. Finnvik, Båtsfjord (FI) 7.8, 1 ind. Harnesleira, Alstadhaug (NO) 6.7, min. 5 ind. Klungset, Fauske (NO) 9.-13.8, 1 ind. Tautra, Frosta (NT) 10.6, 1 ind. Eidsbotn, Levanger (NT) 13.8 og 1 ind. Lista havn, Farsund (VA) 17.8.

Horndykker *Podiceps auritus* (S 5-8 MR-ØF (÷OP-HE))

Hekkefunn: Det eneste hekkefunnet ble rapportert fra Ljøgdottjern, Ullensaker (OA) hvor 1 ad. og 2 pull. ble observert 4.7. Forrige sikre hekkefunn fra OA var

Tabell 7. Antall individer av gulnebbblom *Gavia adamsii* i Norge (÷FI + TR) 2001.

Records (individuals) of White-billed Diver Gavia adamsii in Norway (excl. FI and TR) in 2001.

Fylke	jan.-mar.	apr.-mai	juni-aug.	sept.-okt.	nov.-des.	Total
County	Jan.-Mar.	Apr.-May	June-Aug.	Sept.-Oct.	Nov.-Dec.	
NO	68	28	-	11	13	120
NT	6	6*	-	1**	3	16
ST	12	15	2	27	8	64
MR	-	10	-	5	2	17
SF	-	15	-	12	-	27
HO	-	40	1	1	-	42
RO	-	9	-	3	-	12
VA	-	9	-	2	-	11
TE	-	-	-	1	4	5
VF	-	1	-	1	-	2
BU	-	1	-	-	-	1
ØF	-	2	-	2	-	4
Total	86	136	3	66	30	321

* 3 ind. er trolig de samme som jan.-mar.** Trolig samme ind. også sett i nov.-des.

3 ind. probably same as Jan.-Mar.**1 ind. probably same as Nov.-Dec.

i Hellesjøvann, Aurskog-Høland i 1984. *Ferskvannsfunn*: 1 ind. Igletjern, Rindal (MR) 19.5. Med unntak av fjoråret har arten blitt observert ved lokaliteten årlig siden 1990, men pr. 31.12.2001 foreligger ingen konkrete hekkefunn fra MR. Resterende funn: 1 ind. Ergavannet, Klepp (RO) 13.6, hhv. 1 ind. og 1 IK Fiskuvannet, Øvre Eiker (BU) 3.-7.5 og 27.8, 1 ind. Østensjøvann, Oslo (OA) 7.5, 1 ind. Hellesjøvann, Aurskog-Høland (OA) 11.5, 2 ind. Engervann, Bærum (OA) 12.5, 1 IK Hellesjøvann, Aurskog-Høland (OA) 11.8, 1 IK Skrukkelisjøen, Hurdal (OA) 18.8 og 1 IK Årnestangen, Rælingen (OA) 24.8. *Andre funn*: 1 ind. Ilene, Tønsberg (VF) 16.8, 1 ind. Langøyene, Nesodden (OA) 1.5, 1 IK Fornebo, Bærum (OA) 8.-14.8, 1 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 6.-7.5, 1 ind. Øra, Fredrikstad (ØF) 13.5-19.7 og min. 8 ind. Kurefjorden, Rygge/Råde (ØF) 19.7-30.12.

Grålire *Puffinus griseus*

Det ble rapportert 142 ind. i 2001 (tab. 8), noe som innebærer at dette var et relativt godt år for arten. Observasjonene strekker seg fra 30.7-4.11, med hovedvekten av observasjoner i sept. og okt.: juli (1), aug. (15), sept. (56), okt. (69) og nov. (1). Flest observasjoner ble rapportert fra SF, hvor samtlige funn er fra Stad, Selje. Maksimumstall ved denne lokaliteten var 42 ind. notert 1.9. RO hadde som vanlig en stor andel av funnene, og de fleste observasjonene ble gjort på Utsira. Som de to foregående år ble ingen fugler rapportert fra MR, men dette skyldes nok manglende innsending til LRSK. Sverige hadde et brukbart år med 126 ind. (Tyrberg 2002). I Danmark ble det rapportert om få observasjoner, 65 ind. var langt under gjennomsnittet (157 ind.) for perioden 1977-2001. Forekomsten var den femte dårligste siden DOF-komiteens arbeid

startet (Lange & Christensen 2003). *Tillegg*: 2 ind. Male, Fræna (MR) 6.8.1998 og 45 ind. Ona, Sandøy (MR) 22.-24.9.1998.

Havlire *Puffinus puffinus*

166 ind. ble registrert i 2001. Dette er den tredje beste forekomsten av arten siden 1991 (tab. 9). Observasjonene strekker seg fra 29.4-10.10, med hovedtyngden av observasjonene i juli: april (1), mai (7), juni (34), juli (110), aug. (8), sept. (1) og okt. (5). Flest observasjoner ble gjort langs kysten fra RO til VF. I Sverige ble det rapportert om ca. 70 ind. i 2001 (Tyrberg 2002). I Danmark lå antallet registrerte fugler på samme lave nivå som de to foregående år med 34 ind. Kun to fugler ble observert i juli, som normalt er den beste måneden for arten i Danmark (Lange & Christensen 2003). *Tillegg*: 2 ind. Male, Fræna (MR) 15.6.1999.

Havsvale *Hydrobates pelagicus* (O AA-ØF)

Kun to observasjoner i rapportområdet i 2001: 1 ind. ble sett trekkende forbi Karlsvikodden, Tønsberg (VF) 12.8 og 1 ind. ble observert ved Stalsberget, Moss (ØF) 4.6.

Stormsvale *Oceanodroma leucorhoa* (O SF-ØF)

Alle funn: 2 ind. rm. Skogsøy, Øygarden (HO) hhv. 4.8 og 19.8. 4 ind. rm. Revekaï, Klepp (RO) hhv. 11.7, 21.7, 25.7 og 5.8. 1 ind. Lindesnes, Lindesnes (VA) 7.8. *Tillegg*: 1 ind. Stalsberget, Moss (ØF) 1.11.2000.

Storskarv *Phalacrocorax carbo* (H MR-ØF)

Hekkebestanden av mellomskarven *P. c. sinensis* på Øra, Fredrikstad (ØF) var i 2001 på 508 par. Etter at bestanden økte fra 1999 til 2000, hadde den økt ytterligere i 2001 (opp fra 482 i 2000). Også i RO

Tabell 8. Antall individer av grålire *Puffinus griseus* i Norge 1991-2001.

Records (individuals) of Sooty Shearwater Puffinus griseus in Norway between 1991-2001.

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>County</i>											
SJ	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
FI	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-
NO	1	1	1	-	-	17	4	-	9	-	4
NT	-	-	1	-	4	4	3	10	2	6	1
ST	-	-	2	-	13	5	10	5	-	57	12
MR	5	-	-	-	-	3	806	49*	-	-	-
SF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58
HO	44	-	5	-	-	-	7	-	-	80	5
RO	7	1	-	7	16	65	157	156	6	606+	46
HS	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-
VA	1	-	-	1	1	1	3	16	1	6	2
TE	1	-	-	-	3	-	-	1	-	3	-
VF	2	1	-	-	24	14	7	5	-	1	6
ØF	-	-	-	1	-	1	1	7	-	2	8
Total	61	3	9	9	62	110	1002	260	18	761+	142

*inkludert supplerende observasjoner (*additional records included*)

Tabell 9. Antall individer av havlire *Puffinus puffinus* i Norge 1991-2001.*Records (individuals) of Manx Shearwater Puffinus puffinus in Norway between 1991-2001.*

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
County											
FI	-	1	-	1	-	-	11	59+	6	-	10
NO	-	-	1	-	-	-	-	1	7	-	-
NT	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-
ST	1	-	-	1	-	3	-	-	-	1	10
MR	1	-	-	-	-	-	1	-	2*	-	-
SF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
HO	4	3	-	13	4	42	2	1	-	6	3
RO	7	12	1	31	34	115	43	29	6	101	51
VA	4	5	-	3	12	-	7	87	10	-	26
AA	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TE	2	5	4	4	6	-	-	12	3	6	15
VF	6	4	2	-	12	53	5	79	-	3	45
BU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
ØF	-	1	1	-	-	-	-	-	4	2	5
Total	26	31	9	53	68	213	72	268+	38	120	166

*inkludert supplerende observasjoner (*additional records included*)

hekket storskarv av denne underarten. Her etablerte den seg i Orrevannet i 1996. Ved denne lokaliteten ble det registrert 100 reir i 1999 før kolonien ble ødelagt (Lorentsen 2005). Ingenting er nevnt om de siste to års utvikling i årsrapportene fra fylket. Mange innlandsfunn (ferskvann) om sommeren/høsten ble rapportert fra fylkene BU, HE, OP, OA og TE. Fra Sverige er opplysningene om storskarvhekkinger for 2001 ufullstendige, men det ble antatt at bestanden var i fortsatt vekst (Tyrberg 2002).

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis* (H VA-ØF)
Ingen hekkefunn foreligger i rapportområdet i 2001.

Gråhegre *Ardea cinerea* (O SJ-FI)

I rapporteringsområdet er det meldt om 3 funn av til sammen 4 ind.: 2 ind. Gamvik (FI) 27.4 og 1 ind. Mønes, Loppa (FI) 12.6. Fra Herwighamna, Bjørnøya (SJ) meldes det om 1 ind. i perioden 30.4 til 2.5.

Vepsevåk *Pernis apivorus* (O SJ-RO)

Det foreligger ingen funn i rapportområdet fra 2001.

Havørn *Haliaeetus albicilla* (O RO-ØF)

En økende bestand i rapportområdet gjør det stadig vanskeligere å bedømme antall individer involvert. For eksempel har RO minst 15-20 hekkende par, og vinterbestanden er nok betydelig høyere enn de estimerte 50+ ind. Også i VA er arten etablert som hekkefugl, med første påviste hekking i 1998. Som et resultat av denne økningen, tas stadig flere nye, så vel som historiske, hekkelokaliteter i bruk, og det er trolig bare et tidsspørsmål før arten er etablert som hekkefugl i samtlige fylker. Andre observasjoner: TE (5), VF (4), BU (1), OA (1), HE (4), OP (6), ØF (9). Etter

reetableringen i Danmark på midten av 1990-tallet har havørnbestanden sakte men sikkert vokst fra ett par i 1995 via 6 par i 2000, til 7 par i 2001, men danskene har fortsatt et stykke igjen til de ca. 50 par de hadde på midten av 1800-tallet (Lange & Christensen 2003).

Sivhauk *Circus aeruginosus*

Som for flere andre rovfugler er det vanskelig å bedømme antall individer for sivhauk (tab. 10). LRSK Østfold har siden 1999 kun bedt om innsending av hekkefunn, flere par hekker sannsynligvis i ØF. Eneste rapporterte hekkefunn er fra Jæren (RO) med et par med 3 juv. Min. 7 ind. på Fornebo, Bærum 17.5 er det høyeste antall på en og samme lokalitet i OA noensinne. 1 ind. Toftefjell, Hurum (BU) 1.4 er det tidligste funnet, og samme fylke stod også for det seneste funnet av 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker 14.10. *Tillegg:* 1 ind. Orten, Sandøy (MR) 16.8.1999, 1 ind. Åkersvika, Hamar (HE) 5.5.2000. Ett par hekket i RO både i 1999 og i 2000.

Myrhauk *Circus cyaneus* (O SJ-HO, H, V)

Som påpekt i tidligere rapporter er arten underreportert fra hekkeområdene. *Hekkefunn og funn fra rapportområdet:* FI (4), NO (1), ST (9+), HO (3). Verdt å merke seg er den sterke forekomsten i ST hvor ett par sannsynligvis hekket i Oppdal kommune. *Vinterfunn:* Fra RO rapporteres det om 5+ ind i perioden 3.1-1.4 og 11+ ind i perioden 16.9-31.12. Fra VA meldes det om 5+ ind. Øvrige fylker: 1 ind. Mølen, Larvik (VF) 4.1 og 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker (BU) 5.12. *Tillegg:* 1 ind Sandblåstvågen, Fræna (MR) 30.3.1999.

Musvåk *Buteo buteo* (O SJ-HO, V)

Fra rapportområdet er det kun gjort 5 funn i tillegg til et

Sivhauk *Circus aeruginosus* ♂ Slevdalsvannet, Farsund (VA), mai 2001. En av mange sivhauker som er rapportert fra Lista dette året. Foto: Gunnar Gundersen.

Tabell 10. Antall individer av sivhauk *Circus aeruginosus* i Norge 1991-2001.

Records (individuals) of Marsh Harrier Circus aeruginosus in Norway between 1991-2001.

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>County</i>											
FI	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NO	2	-	-	1	-	-	2	-	1	-	1
NT	1	-	3	1	4	2	1	1	5	2	4
ST	-	1	-	1	4	-	-	3	3	3	-
MR	-	1	-	-	-	1	1	-	1*	-	-
SF	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
HO	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	2
RO	21	48	20	9	32	23	15	20	28+*	44+*	22+
VA	12	36	35	32	95	95	37+	70	20	24+	40+
AA	-	1	1	-	2	5	1	1	-	-	-
TE	4	4	6	-	8	4	14	14	19	16	18
VF	3	11	12	-	6	21	10	14	20	23	15
BU	1	-	-	3	10	9	10	13	4	9	13
OA	8	13	6	9	12	11	13	7	24	25	39
OP	1	1	-	2	2	4	5	6	1	-	3
HE	-	1	-	-	1	3	9	7	2	6*	-
ØF	7	6	5	25	45	20	21	32	?	?	?
Total	60	124	89	83	221	198	139+	189	130+	154+	157+

*inkludert supplerende observasjoner (*additional records included*)

hekkefunn: 1 ind. Sørli, Lierne (NT) 18.6, 1 ind. Haldalen, Holtålen (ST) 3.6, 1 ind. Vikvarvet, Selbu (ST) 28.8, 1 ind. Aandal, Bømlø (HO) 15.5, 1 ind. Hiskjø, Bømlø (HO) 6.10, 1 par med 2 egg HO 5.5. Arten ser ut til å ha etablert en liten, men stabil hekkebestand i HO. *Vinterfunn*: Antall ind. fordelt fylkesvis: RO (7+), VA (7), AA (3), VF (6+), OA (2) og ØF (12+). *Tillegg*: 1 par med 3 juv. Fitjar (HO) 7.5-2.7.2000.

Fjellvåk *Buteo lagopus* (V 12-2)

Årets 11 ind. er en nedgang fra fjorårets 14: 1 ind. Ås, Tydal (ST) 5.12, 1 ind. Tangenkilen, Tjøme (VF) 9.1, 1 ind. Årungen, Ås (OA) 5.-31.1, 1 ind. s.st. 1.12 og 1 ind. Burum, Råde (ØF) 19.-20.1. Fra VA rapporteres det om 6 individer fra Farsund og Mandal kommuner.

Fiskeørn *Pandion haliaetus* (O SJ, TR-VA)

Den positive trenden for fiskeørna fortsetter, og en liten men fast hekkebestand er nå etablert i Trøndelagsfylkene. Observasjoner fra potensiell hekkeplass er gjort i kommunene Steinkjer, Lierne og Stjørdal kommuner i NT. Hekking rapporteres fra Røros (ST) og fra RO. I tillegg er det gjort følgende trekkregistreringer: NO (1), NT (8), ST (5), MR (1), SF (1), RO (15+) og VA (11). Tidligste registrering var 1 ind. Lindesnes, Lindesnes (VA) 14.4, seneste registrering var 1 ind. Espevatn, Solund (SF) 13.10. *Tillegg*: 1 ind. Folland, Averøy (MR) 20.5.2000, 1 ind. Utsira (RO) 9.5.2000 og 1 ind. s.st. 18.-19.9.2000.

Tårnfalk *Falco tinnunculus* (V 12-2)

Det høye antall rapporterte tårnfalker i Norge på vinteren fortsetter, og totalt ble 42+ ind. observert i rapportperioden; 26 i jan.-feb. og 16 i des. Funnene hadde følgende fylkesvis fordeling: NO (5), ST (2), MR (1), HO (3), RO (12+), VA (6), AA (2), VF (3), OA (1), OP (1) og ØF (6+). Antall tidligere år: 1995 (20), 1996 (22), 1997 (12), 1998 (21), 1999 (44) og 2000 (43). Spesielt i 2001 var det et forholdsvis høyt antall i NO. *Tillegg*: 3 ind. i MR og 1 ind. i OA i 2000.

Dvergfalk *Falco columbarius* (V 12-2)

Totalt ble 19 ind. rapportert, en nedgang fra det særdeles gode året 2000 da hele 26 ind. ble sett. Årets ind. hadde en fordeling med 10 ind. i jan.-feb. og 9 ind. i des.: NT (3), HO (2), RO (6), VA (2), TE (1), VF (1), OA (3) og ØF (1). I likhet med tårnfalk er dette en art som kan tenkes å kunne respondere på mildere vintre ved økende antall overvintrende individer.

Lerkefalk *Falco subbuteo*

Et godt år med 112+ individer, inklusive hekkende par (tab. 11). Bare fire hekkefunn er rapportert, noe som tyder på en betydelig underrapportering. Fra BU meldes det om 11 funn av 20 individer, inkludert 2 hekkinger. Fra HE rapporteres det også om 2 konstaterte hekkinger samt flere mulige hekkefunn. OA har høyest antall funn med 32+ ind. Tidligste registrering er fra Lista fyr, Farsund (VA) 15.4. Seneste registrering er fra Statfjord, Nordsjøen (HS) 3.-12.10. *Tillegg*: 1 ind. Vuku, Verdal (NT) 25.5.1997, 1 ind. Jøa, Smøla

(MR) 22.6.2000 og 1 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 12.8.2000.

Jaktfalk *Falco rusticolus* (V 12-2)

Totalt ble det registrert 15 ind. vinterstid av jaktfalk, en ny mager forekomst etter 13 ind. i 1999 og 16 ind. i 2000. NO: 1 ind. Hoholmen, Herøy 28.1-10.2, 1 ind. Leknes, Vestvågøy 28.2, ST: 1 ind. Tårnes, Åfjord 21.1, RO: 12.1, 13.1-10.2, 31.1, 7.2, 17.2, 23.2 (totalt 6 ind.), VA: 2.1 (2 ind.), 7.1-18.2, 14.2, 2.-24.12 (totalt 5 ind.) og TE: 1 ind. Langesundtangen, Bamble 9.12. Fra SJ rapporteres det om 1 ind. av den hvite morfen i Adventdaldeltaet 6.10.

Vandrefalk *Falco peregrinus* (V 11-3)

Det ble innrapportert 5 ind. HO, 13 ind. VA, 6+ ind. VF, 5+ ind. OA og 5 ind. ØF. Bortsett fra disse funn ble det gjort 9 registreringer i rapportperioden: 1 ind. Tjøtta, Alstadhaug (NO) 14.1, 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 14.1, 1 ind. Skottfoss bruk, Skien (TE) 23.2, 1 ind. Kongsberg (BU) 25.2, 1 ind. Høvåg, Lillesand (AA) 18.12, 1 ind. Ekofisk, Nordsjøen 18.12, 1 ind. Rinnleiret, Verdal (NT) 25.12, 1 ind. Alfnesfjæra, Levanger (NT) 25.12 og 1 ind. Stokkebakken, Bamble (TE) 28.12. Vandrefalk er en art i sterk ekspansjon i Norge og stadig flere funn fra innlandslokalteter gjøres. I Sørøst-Norge skjer nå mange av reetableringene i innlandet. *Tillegg*: 1 ind. Utsira (RO) 26.2.2000 og 1 ind. s.st. 17.-21.12.2000.

Vannrikse *Rallus aquaticus*

Årets min. 197 individer (tab. 12) er en nedgang fra fjorårets 257 ind. Det 20. funnet i NO ble gjort på Hestlangen, Vega 21.1. Fra NT meldes det om 13+ ind., med 11+ ind. på Nærøy i perioden okt.-des. Fra HO meldes det om 36 ind. Fra Jæren (RO) rapporteres det om at «en del» par hekker. Fra dette fylket meldes det om 55 ind. med bl.a. 7 ind. Grudavannet, Klepp 20.1. Hele 24+ ind. ble registrert i Kvernhusvannet, Søgne (VA) 14.12. Samme dato ble 8 ind. registrert på Torsøya, Kristiansand (VA). Ett hekkefunn er rapportert fra samme sted som i 2000; Ørelandkilen, Lillesand (AA) med 1 par + 3 juv. 6.7. *Tillegg*: 2 ind. Eidsvatnet, Bjugn (ST) 18.9.1999.

Myrrikse *Porzana porzana*

Årets 34 ind. (tab. 12) var en nedgang fra fjorårets 45 ind., men likevel bedre enn 21 i 1998 og 17 i 1999. Alle funn: 1 ind. Gjennestadvannet, Stokke (VF) 15.5, 1 ind. Gjølssjøen, Marker (ØF), 18.-21.5, 1 ind. Østensjøvannet, Oslo (OA) 18.5-19.6, 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker (BU) 24.5, 1 ind. Nesheimsumpen, Farsund (VA) 24.5-7.6, 1 ind. Lista, Farsund (VA) 26.5, 1 ind. Rungstadvatnet, Steinkjer (NT) 26.-30.5, 1 ind. Gilhus, Lier (BU) 27.5-17.6, 1 ind. Vera, Verdal (NT) 2.-26.6, 1 ind. Langevannet, Lørenskog (OA) 14.-15.6, 1 ind. Tuentangen, Fet (OA) 15.6, 1 ind. Kallaksjøen, Trøgstad (ØF) 15.6-10.7, 1 ind. Maridalen, Oslo (OA) 17.6, 1 ind. Vikstrøm, Hitra (ST) 22.6-6.7, 1 ind. Hærsettsjøen, Trøgstad (ØF) 27.6, 1 ind. Tautra, Frosta (NT) 8.8 og 1 ind. Presterødskilen, Tønsberg (VF) 2.9. Av 17 ind. i RO er 1 ind. Ergavatnet, Klepp 2.5 det tidligste,

Tabell 11. Antall individer (inkl. hekkende par) av lerkfalk *Falco subbuteo* i Norge 1991-2001.*Records (individuals, incl. breeding pairs) of Hobby Falco subbuteo in Norway between 1991-2001.*

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>County</i>											
NO	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NT	-	-	-	-	2	-	1*	1	-	-	-
ST	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
MR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1*	-
HO	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RO	-	1	-	8	6	2	-	4	8	-	3
VA	2	6	8	13	12	24	4	-	5	-	13
AA	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
TE	-	-	11	7	5	7	5	4	7	4	5
VF	-	2	1	-	3	8	2	5	14	13	9+
BU	3	-	-	1	2	3	6	4	-	10	18
OA	-	2	1	7	1	6	12	6	10	15*	32+
OP	2	6	5	6	12	5	5	3	2	17	9
HE	-	12	18	13	8	16	12	6	10	22	13
ØF	3	3	6	8	10	3	1	2	11	12	10+
Total	10	34	50	66	61	74	48	36	67	94	112+

*inkludert supplerende observasjoner (*additional records included*)

mens 1 ind. Utsira 26.9 er det seneste funnet. Fra Danmark rapporteres det om 106 syngende myrrikser (Borch Grell 2002), og fra Sverige meldes det om ca. 265 ind. (Tyrberg 2002). *Tillegg:* 1 ind. Tuentangen, Fet (OA) 12.6.1998.

Åkerrikse *Crex crex*

Med årets min. 92 individer (tab. 12) opplevde åkerrikse en nedgang fra fjorårets 134-140 ind., men årets tall var likevel bedre enn 47 i 1997, 54 i 1998 og 76 i 1999. Funnene fordeler seg slik: NT (1), ST (2), MR (4), HO (1), RO (30+), VA (9), VF (2), BU (2), OA (16), OP (1), HE (6) og ØF (18). Med 16 ind. noterte OA nest beste årstotal noensinne. Tidligste funn ble gjort på Tjøtta, Klepp (RO) 11.5. I likhet med Norge opplevde også våre naboland en nedgang fra 2000. Fra Sverige rapporteres det om ca. 600 ind. (ca. 820 i 2000) (Tyrberg 2002) og 148-158 ind. i Danmark (ca. 270 i 2000) (Borch Grell 2002). *Tillegg:* 1 ind. Fautøya, Rælingen (OA) 1998, 1 sy. Nomevann, Nome (TE) 1.6.2000, 1 ind. Roa, Lunner (OP) 6.7.2000 og 1 ind. Møglestu, Lillesand (AA) 15.6-15.7.2000.

Sivhøne *Gallinula chloropus* (O SJ-NO)

Det eneste funnet fra rapportområdet er fra Halså, Meløy (NO) i juni. Fra Trøndelagsfylkene meldes det om 1 ind. i NT og 4 ind. i ST.

Sothøne *Fulica atra* (O SJ-TR)

Kun ett funn fra rapportområdet: 1 ind. Herwighamna, Bjørnøya (SJ) 30.4.

Trane *Grus grus* (O SF-AA)

Totalt rapporteres det om 28 ind. fra rapportområdet. Det ble ikke gjort noen marsfunn dette året, og den tidligste observasjonen var av 6 ind. som trakk nord over Vikanes, Lindås (HO) 8.4. Det desidert seneste funnet er fra Grudavatnet, Klepp (RO) med 2 ind. 3.-8.11. Et meget spesielt funn kom i form av 1 ind. Herwighamna, Bjørnøya (SJ). Fra Hardangervidda, Eidfjord (HO) rapporteres det om 1 par med 2 unger sommeren 2001. Fra Farsund (VA) meldes det om 6 ind. Trane er en art med voksende hekkebestand over hele Skandinavia, og det resulterte i at Danmark opplevde den beste ungeproduksjonen noensinne: 14-15 par produserte 24-25 unger (Borch Grell 2002). *Tillegg:* 2 ind. Løren, Aurskog-Høland (OA) 3.-9.12.2000.

Tjeld *Haematopus ostralegus* (V 12-15.2)

Totalt ble det observert ca. 263-265 ind., med min. 84 ind. i perioden jan.-15.2 og 179-181 ind. i des. Tradisjonen tro kunne Ørin/Rinnleiret, Levanger/Verdal (NT) skilte med flest overvintrende tjeld, med 143 ind. 26.12 som maksimumstall. Tautra, Frosta er en annen lokalitet i NT hvor tjelden regelmessig overvintrer, og 7-9 ind. ble observert her i hele des. I tillegg ble fire ind. sett på Storleiret, Frosta 15.1. Fra Jomfruland, Kragerø (TE) rapporteres det om hele 26 ind. 10.1. Det meldes om 20 ind. fra Langgrunn, Horten (VF) 9.2, men de fleste av disse var trolig tidlige trekkere siden det 27.-28.1 kun var 5 ind. her. Samme lokalitet bød på minst 8 ind. i hele des. VF melder også om overvintrende tjeld fra Møringa, Horten (3 ind. 6.1),

Tabell 12. Antall funn (ind.) av vaktel *Coturnix coturnix* og rikser *Rallidae* i Norge i 2001.*Records of Quail Coturnix coturnix and rails Rallidae in Norway in 2001.*

Fylke	Vaktel	Vannrikse	Myrrikse	Åkerrikse
County	Quail	Water Rail	Spotted Crane	Corncrake
NO	-	1	-	-
NT	3	13+	3	1
ST	1	11	1	2
MR	-	-	-	4
SF	-	1	-	-
HO	-	36	-	1
RO	18	55+	17	30+
VA	7	44+	2	9
AA	-	5	-	-
TE	4	16	-	-
VF	6	-	2	2
BU	6	-	2	2
OA	6	-	4	16
OP	4	1	-	1
HE	4	-	-	6
ØF	5	14	3	18
Total	64	197+	34	92+

Et overraskende høyt antall kvartbekkasiner *Lymnocyrtus minimus* ble registrert i OP vinterstid 2001. Dette individet er fotografert av Thor Østbye i Hunnselva, Gjøvik (OP) 16.1.2001.

Borrestranda, Horten (4 ind. 10.1), Mølen, Larvik (5 ind. 4.1) og Mølen/Stavern, Larvik (7 ind. 4.12). Ett av de sistnevnte individene ble forsøkt tatt av vandrefalk, men unnsnapp falkeklørne. Det nordligste funn var ett ind. fra Markenes, Balsfjord (TR) 2.1. Fra resterende fylker har vi følgende vinterregistreringer: ST (min. 13), MR (2), HØ (1), RO (3), VA (10), AA (2), OA (3) og ØF (1).

Avosett *Recurvirostra avosetta*

Det dårligste året siden starten av NFKF sine registreringer i 1991, med bare 1 ind. fra Mølen, Larvik (VF) 16.5. Det er ikke gjort funn av arten fra de tradisjonelle områdene på Jæren (RO) siden 1999. I Storbritannia produserte 800-895 par min. 335 unger dette året, noe som anses som et bra antall hekkefugler men et relativt dårlig hekkeresultat (Ogilvie 2003). I Skåne, Sverige hekket i underkant av 500 par i 2001 (Tyrberg 2002). *Tillegg*: 1 ind. Langstrand, Austbø, Alstahaug (NO) en uke i mai 1998, 1 ind. Langstrand, Austbø, Alstahaug (NO) aug./sept. 1999 og 2 ind Sandblåstvågen, Fræna (MR) 20.-22.5.2000.

Dverglo *Charadrius dubius* (O SJ-AA)

NT har i flere år hatt det nordligste funn av arten i Norge. Dette var tilfelle også i år, med 2 1K fra Tynesfjæra, Levanger 11.8. Det er ut fra de siste årenes observasjoner å dømme, stor sannsynlighet for at arten hekker årvisst i fylket. Det første individ i ST, en ♂, var på plass 29.4 ved Ler, Melhus. Det meldes om minst to hekkefunn langs elvene Gaula og Orkla, hvor det i begge tilfeller ble observert unger. Den siste registreringen fra dette fylket var 1 1K i Gaulosen, Melhus 18.8. SF rapporterer om 1 ind. fra Lærdalsøyra, Lærdal 14.5, og det første hekkefunn gjennom tidene fra HO ble påvist ved Vangsvatnet, Voss. Voksenfugler ble observert på stedet fra 19.5, og et reir med 3 egg ble funnet 4.6. Tre pull. klekket 28.6, og de siste observasjoner fra området var av en ad. og en nesten flygedyktig juv. 31.7 (Falkenberg & Heggøy 2001). Fra RO meldes det om min. 2 ind. i området Gruda, Orreosen og Revtingen, Klepp i perioden 10.5-26.6. Prestneset, Lyngdal (VA) er en tradisjonell hekkeplass for dverglo, og hekking ble påvist også i 2001. Første observasjon for året ved denne lokaliteten var 3 ind. 26.4, og totalt ble 3 par observert med unger. Hekkefunn i VA foreligger også fra Tonstad, Sirdal hvor 1 par med 3 juv. ble observert 25.6. Fra VA er det i tillegg rapportert om tre andre funn: 1 ind. Gyland, Flekkefjord 5.5, 1 ind. Hamresanden, Kristiansand 17.5 og 1 ind. Kvadraturen, Kristiansand 23.9. Fra AA har vi fått rapport om 2 ind. Ose, Bygland 15.5. *Tillegg*: 1 1K Syltørene, Surnadal (MR) 6.9.1998.

Sandlo *Charadrius hiaticula* (V 11-15.2)

Det blir gjort ytterst få registreringer vinterstid av denne arten i Norge. I 2001 ble 10 ind. registrert: 5 ind. Børnauen, Randaberg (RO) 7.1, 1 ind. Skjellsund, Tustna (MR) 26.12 og 4 ind. Vigra, Giske (MR) 30.12.

Boltit *Charadrius morinellus* (T)

Et bedre år enn i fjor med totalt 121 ind. på vårtrekket

og 3 ind. på høsttrekket, men allikevel et lavt antall sett i forhold til tidligere år. Funnene på vårtrekket ble gjort i perioden 1.-30.5. Funnene fordeler seg slik: NO (48), NT (8), ST (3), HO (3), RO (min. 25), VA (25), VF (1), OA (7) og ØF (1). De tre høstfunnene utgjøres av 1 ind. Nevelfjell, Lillehammer (OP) 11.8, 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 17.8 og til slutt 1 ind. i en heiloflokk på Nærland, Hå (RO) 20.9. *Tillegg*: 1 ind. Toppmyran, Smøla (MR) 9.5.1999.

Heilo *Pluvialis apricaria* (V 11-2)

Et år på det jevne for denne arten, med 7 ind. registrert i perioden. Fire ind. Lista fyr, Farsund (VA) 9.2 ble etterfulgt av enkeltind. fra Kvalvik, Utsira (RO) 15.2, Mølen, Larvik (VF) 10.12, og til slutt Lista, Farsund (VA) 30.-31.12.

Tundralo *Pluvialis squatarola* (V 12-3)

Etter to meget svake år var det en liten økning i antall vinterobservasjoner av tundralo. Totalt ble 5 ind. registrert i perioden, alle i des.: 1 ind. Tautra, Frosta (NT) 18.11-9.12, 3 ind. Vigra, Giske (MR) 29.-30.12 og 1 ind. Lista, Farsund (VA) 23.-31.12.

Vipe *Vanellus vanellus* (V 12-10.2)

Det ble totalt registrert 544 ind. i perioden. Dette er et meget bra antall sett i forhold til tidligere år, men under halvparten av rekordåret 2000. I jan.-feb. ble 143 ind. observert i tre fylker: NO (1), RO (9) og VA (133), men 130 ind. fra Lista fyr, Farsund (VA) 9.2 er med stor sikkerhet tidlige trekkere. I des. ble totalt 401 ind. registrert i 5 fylker: NT (1), ST (357), MR (20), HO (1) og VA (22). Hele 352 ind. ble observert ved Grande, Ørland (ST) 1.12, men denne flokken var redusert til 193 ind. 14.12. Den nordligste vinterregistreringen dette året var 1 ind. Laukvik, Vågan (NO) 29.1.

Polarsnippe *Calidris canutus* (V 11-4)

Et meget godt år med hele 109 ind., noe som er det beste siden starten av NFKF sin virksomhetsperiode. I perioden jan.-april ble 94 ind. registrert, og av disse var 75 ind. funn fra jan. og feb., mens de resterende 19 ind. trolig var tidlige trekkere. Fylkesfordelingen var som følger: ST (48), MR (11), RO (19), VA (7), TE (1), VF (1) og ØF (7). Langt færre individer ble observert i perioden nov.-des. med bare 15 ind. fra 3 fylker: ST (11), RO (3) og VA (1). Av disse var flokken på 11 ind. fra Grandefjæra, Ørland (ST) 14.12 de eneste fra des. Høyeste antall i vinterperioden var 40 ind. Lauvøya, Åfjord (ST) 21.1.

Sandløper *Calidris alba* (V 11-4)

Det er stor variasjon i antall sandløpere som velger å overvintre her i landet, og årets 48 ind. er det aller beste i NFKF sin virksomhetsperiode. Det er imidlertid liten variasjon med hensyn til hvor i landet sandløperne overvintre. Alle unntatt en observasjon ble således gjort i RO. I jan. og feb. ble 23 ind. registrert, alle fra RO: 1 ind. Eigerøy fyr, Egersund 12.1, 2 ind. Solabukta, Sola 20.1, 11 ind. Kollnes, Sola 18.2, 2 ind. Sirevåg, Hå 23.2 og 7 ind. Revtingen, Klepp 24.2. Februarfunnene kan selvsagt dreie seg om tidlige

trekkende individer. I des. ble 25 ind. observert: 1 ind. Kviljooden, Farsund (VA) 8.12, 1 ind. Revtangen, Klepp (RO) 30.12, 1 ind. Vik, Klepp (RO) 30.12 og hele 22 ind. Solastranda, Sola (RO) 30.12.

Tundrasnipe *Calidris ferruginea* (V 11-3)

Ingen vinterregistreringer er innrapportert fra 2001.

Myrsnipe *Calidris alpina* (V 12-15.2)

Årets 166 ind. er for et normalår å regne. I jan.-feb. ble 109 ind. observert, mot 57 ind. i des. Området Brekstadfjæra-Grandefjæra, Ørland (ST) er en klassisk lokalitet for vinterobservasjoner av myrsnipe, og tradisjonen tor ble 50 ind. besøkt her 7.1 etterfulgt av 43 ind. 14.12. Ørin, Verdal (NT) kunne også skilte med en relativt stor vinterflokk på 23 ind. 18.1. Den totale fylkesvise fordelingen for 2001 var som følger: NT (34), ST (109), HO (1), RO (7) og VA (15). *Tillegg*: 3 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 2.1.2000.

Fjellmyrløper *Limicola falcinellus*

Hekkefunn: Fra en egnet hekkeplass i Åmot (HE) ble 4-6 ind. observert med hekkeatferd 10.7. I en grundig undersøkelse fra OP sommeren 2001, hvor alle de 19 kjente hekkelokalitetene ble besøkt i perioden 4.6-23.7, kunne man konstatere at arten var å finne på 7 forskjellige steder med totalt anslått hekkebestand på 7-11 par (Isaksen 2002). *Funn i trekketidene*: Med 17 ind. i trekketidene ble dette et år på det jevne og helt på linje med fjoråret. Vårtrekket bød på 8 ind. i perioden 26.5-15.6, og fordelte seg slik: 1 ind. Gjesåssjøen, Åsnes (HE) 26.5, 2 ind. Vadsøya, Vadsø (FI) 2.-3.6, 2 ind. Ørin, Verdal (NT) 2.-3.6, 1 ind. Røstlandet, Røst (NO) 9.6 (funn nr. 12 fra NO), 1 ind. Kråka, Jomfruland, Kragerø (TE) 12.6 og 1 ind. Gruda, Klepp (RO) 12.-15.6. På høsttrekket (9.8-16.9) har vi fått rapport om funn av 9 ind. med følgende fordeling: 1 ad. Tynesfjæra, Levanger (NT) 9.-14.8, 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 9.8, 1 ad. + 1 IK Ørin, Verdal (NT) 14.8 (1 ind. 26.8), 1 IK Gausolen, Trondheim (ST) 21.-23.8, 1 IK Ilene, Tønsberg (VF) 24.8, 1 ind. Grandefjæra, Ørland (ST) 27.8, 1 ind. Sandøya, Nærøy (NT) 14.9 og til slutt 1 ind. Presterødskilen, Tønsberg (VF) 16.9. I Danmark ble 65 ind. observert dette året, noe som er over gjennomsnittet (Lange & Christensen 2003).

Brushane *Philomachus pugnax* (V 11-3)

Ingen vinterregistreringer er rapportert fra 2001.

Kvartbekkasin *Lymnocyptes minimus* (V 12-3)

De tre siste årene har vi hatt et økende antall vinterobservasjoner av arten. Årets 60 ind. er en klar rekord, med 42 ind. i perioden jan.-mars og 18 ind. i des. Et interessant trekk er at det åpenbart overvintrer en god del individer i åpne grøfter og kanaler i Mjøstraktene (Larsen 2003). Hele 24 ind. er innrapportert fra OP og i tillegg ble 1 ind. funnet dødt i HE. Et annet fylke hvor arten opptrer spesielt ofte i vinterhalvåret er RO, hvor 16 ind. ble registrert i 2001. Fordelingen av de resterende funnene var som følger: ST (2), HO (4), VA (5), AA (1), TE (6), VF (1), OA (1) og ØF (1).

Dobbeltbekkasin *Gallinago media*

Hekkefunn: Ingen konkrete hekkefunn er innrapportert, men arten er funnet på flere potensielle hekkeplasser rundt omkring. På Hovden, Bykle (AA) ble minst tre spillende ind. registrert 17.6. Fra Dalsbygda, Os (HE) er det rapportert om spill og hekkeatferd fra to ulike lokaliteter 2.-5.7. Ett ind. fra Rindal (MR) 16.7 kan også være fra mulig hekkeplass. Fra OP meldes det om to nye spillplasser i Nord-Fron og en i Vågå. Totalt er det nå kjent 48 leiker med to eller flere individer fra dette fylket. Fra ST er det rapportert om spillende ind. i Holtålen, Midtre Gauldal og Selbu. 2 IK ind. ble dessuten registrert i Tydal i midten av juli. Kartleggingen av dobbeltbekkasin i ST synes for øvrig å være ufullstendig. *Funn i trekketidene*: Totalt min. 33 ind. observert i trekketidene er et bra antall, med min. 19 ind. på vårtrekket (4.-27.5) og 14 ind. på høsttrekket (6.8-7.10). Observasjonene fra vårtrekket hadde følgende fordeling: NO (1), TE (1), VF (2), BU (1), OA (min. 10), HE (1) og ØF (3). Flere av disse registreringene er av spillende ♂♂. Tidligste rapporterte funn fra 2001 var 2 ind. Lysakermoa, Eidsberg (ØF) 4.5. De 14 ind. som ble funnet på høsttrekket hadde følgende fordeling: FI (1), ST (1), HO (1), VA (2), TE (4), VF (3) og ØF (2). Den nordligste observasjonen var 1 ind. fra Gamvik 9.8. Årets siste dobbeltbekkasin ble besøkt på Hiskjo, Bømlo (HO) 7.10. Danskene rapportert om et år på det jevne med 14 ind. (Lange & Christensen 2003). *Tillegg*: En spillende fugl Kvikneskogen, Tynset (HE) 6.6.2000 og 1 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 11.9.2000.

Rugde *Scolopax rusticola* (V 12-2)

Det beste året i NFKF sin virksomhetsperiode med totalt min. 197-198 ind. fordelt på min. 165 ind. i perioden jan.-feb. og 32-33 ind. i des. Det er spesielt VA og HO som også i år utmerker seg med spesielt mange observasjoner. Hele 80 ind. oppholdt seg i Hassel/Hellemyra-området på Lista, Farsund (VA) 10.2. Jan.-feb.-funnene hadde følgende fordeling: NO (1), NT (1), HO (37), RO (10), VA (103), TE (min. 4), VF (2), OP (4) og ØF (3). Oppsummering av des.-funn: NO (1), ST (1), MR (2), HO (12), RO (1), VA (12-13), AA (1), BU (1) og VF (1). Det nordligste vinterfunnet var 1 ind. Laukvik, Vågan (NO) 8.-10.12.

Svarthalespove *Limosa limosa* (O÷(TR+RO), V, H)

Et meget godt år med min. 114 ind. observert, noe som er tilnærmet likt den forrige rekorden fra 1999 (113 ind.). De beste svarthalespovefylkene i år var NO, med ca. 28 ind. + et hekkefunn fra Andøya hvor 4 pull. ble ringmerket, MR (21) og ST (ca. 19). Fylkesfordelingen for de resterende funn var som følger: SJ (1), FI (4), NT (min. 13), HO (min. 4), VA (ca. 7), AA (1), TE (2), VF (min. 6), BU (1), OA (1), OP (2) og ØF (2). De aller fleste registreringene (97 ind.) er fra perioden 6.4-29.6, kun 3 ind. er observert i juli (eksklusive hekkefunnet), og de resterende er fra perioden 18.8-20.10. Årets første funn var ikke i rapportområdet, men fra Grudavatnet, Klepp (RO), hvor 3 ind. ble registrert ca. 18.3. De siste 3 ind. ble observert i Presterødskilen, Tønsberg (VF) 20.10. Høyeste antall fra rapportområdet var 21 ind. fra Edøya, Smøla (MR) 3.5. Verdt å

nevne er at en oppsummering fra Jæren (RO) 8.6 gav ca. 80 ind. fordelt på flere mindre flokker, med 32 ind. fra Reve, Klepp som den største. I Storbrittannia var antall par høyt (maks. 59 par), men hekkesuksessen var flere steder lav grunnet oversvømmelse av reirplasse (Ogilvie 2003). *Tillegg*: 1 1K Syltørene, Surnadal (MR) 23.8.1997, 1 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 9.5.1998, 3 ind. Tuentangen, Fet (OA) 27.8.1998 og 1 ad. Soløyvatnet, Smøla (MR) 9.5.2000.

Lappspøve *Limosa lapponica* (V, I NO-ØF)

Med ca. 17 ind. i vinterperioden (jan.-feb.) er dette det beste året i virksomhetsperioden. Vi har fått rapportert følgende vinterfunn: min. 5 ind. ulike steder i Ørland (ST) 7.1-18.2, 7 ind. Giske (MR) 25.2, 1 ind. Børaunen, Randaberg (RO) 9.1, 1 ind. Håtangene, Hå (RO) 16.-17.1, 2 ind. Sola sjø, Sola (RO) 20.1 og 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) i perioden 30.12.2000-4.1. Seine høstfunn av enkeltindivider er innrapportert fra Sommarhus, Hadsel (NO) 25.-26.11 og Brekstadfjæra, Ørland (ST) 25.11. Innlandsfunn er registrert fra OP: 1 ind. Svennesvollene ved Biri, Gjøvik 12.5, 2 ♂♂ Dokkadeltaet, Nordre-/Søndre Land 14.-18.5 og 1 ind. Trettjerna, Nordre Land (965 moh) 9.6.

Småspøve *Numenius phaeopus* (V)

Ingen vinterfunn er innrapportert fra 2001.

Rødstilk *Tringa totanus robusta* (UA)

Ingen sikre registreringer i 2001, men mange av rødstilkene som observeres vinterstid i Norge tilhører antagelig denne islandske underarten.

Skogsnipe *Tringa ochropus* (V)

Fra RO rapporteres det nok en gang om en overvinrende skogsnipe fra Grudavannet, Klepp 26.12-22.1.2002. Dette kan muligvis være det samme individet som ble observert 11.11. Fra HO meldes det om hekkefunn fra Lindås 19.5-4.6, hvor 3 pull. ble klekket. Kan dette være verdens vestligste hekkefunn?

Gluttsnipe *Tringa nebularia* (V)

Ingen vinterobservasjoner, men 1 ind. Røstlandet, Røst (NO) til primo nov. og 2 ind. Ilene, Tønsberg (VF) 11.11 er verdt å nevne.

Strandsnipe *Actitis hypoleucos* (V)

I Ramslandsvågen, Lindsnes (VA) hadde 1 ind. tilhold fra 17.11.2000 til 8.1. Dette funnet er det tredje i NFKF sin virksomhetsperiode og er omtalt i forrige rapport (Størkersen *et al.* 2005).

Svømmesnipe *Phalaropus lobatus* (T)

Etter et meget svakt år i 2000, var årets 152 ind. et bra antall. I tillegg kan det sies at arten er betydelig underrapportert fra Nord-Norge (NO, TR og FI). På vartrekket ble 32 ind. observert i perioden 21.5-22.6. Fylkesfordelingen var som følger: FI (1), TR (4), NO (4), NT (2), RO (8), VA (1), TE (1), OA (1), HE (2), OP (6) og ØF (2). På høsttrekket ble 120 ind. observert i perioden 14.7-25.8, med følgende fylkesfordeling: TR (60), NO (10), NT (5), ST (32), MR (1), RO (8), VA (2)

og OA (2). Høye antall: min. 60 ind. Tisnes, Tromsø (TR) 5.8 og 22 ind. Frohavet, Tarva, Bjugn (ST) 14.8. I Danmark ble 62 ind. observert, noe som er under gjennomsnittet (79 ind.) for perioden 1978-2000 (Lange & Christensen 2003). *Tillegg*: 1 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 18.8.1998, min. 2 ind. mellom Totenvika og Helgøya, Østre Toten (OP), 29.7.2000.

Polarjo *Stercorarius pomarinus* (O NO-ØF)

Det er store årlige fluktusjoner i antallet av denne arten i rapportområdet. Således var 1991 (min. 222), 1994 (161) og 1999 (106) gode år for observasjoner av polarjo. Årets forekomst var imidlertid den aller beste noensinne med maks. 317 ind. Det var spesielt vartrekket som var meget bra, med totalt maks. 284 ind. i perioden 2.5-30.6. Fylkesfordelingen var som følger: NO (2), ST (23), SF (125), HO (5), RO (19), VA (30), TE (16), VF (39) og ØF (25). Spesielt imponerende var funnene fra Stadt, Selje (SF) med 40 ind., 24.5 og 63 ind. 2.6 som maksimumstall. Totalt 11 ind., 4 fra VA og 7 fra VF, ble observert i perioden 10.-29.7. Flere av disse trakk nord, men de er ikke medregnet i totalen for vårfunn. Høsttrekket ble et antikklimaks med 22 ind. i perioden 20.9-3.11; NO (2), NT (3), ST (5), RO (7), VF (4) og OA (1). Ingen innlandsfunn eller vinterfunn er innrapportert fra 2001. Fra Sverige meldes det om 180 ind. dette året, noe som anses som et «mellomår» (Tyrberg 2002). Den samme trenden hadde man også i Danmark, der 76 ind. betegnes som en normal forekomst (Lange & Christensen 2003). *Tillegg*: 1 ad. Reve kai, Klepp (RO) 2.9.1999 og 6 ind. Notskallen, Røst (NO) 5.7.2000.

Tyvjo *Stercorarius parasiticus* (I=FI)

Ingen innlandsfunn er rapportert fra 2001.

Fjelljo *Stercorarius longicaudus* (T)

På samme måte som for polarjo ble 2001 et meget godt år også for fjelljoen. Hele 165 ind. i trekketidene er særdeles bra og det beste året siden 1991. Spesielt bra er dette antallet etter som ingen av registreringene er fra det tradisjonelt gode fylket FI, og at arten i tillegg sannsynligvis er betydelig underrapportert fra MR og NO. Til sammen er det innrapportert 160 ind. på vartrekket i perioden 9.5-20.6, med en topp i perioden 19.-27.5 hvor 143 ind. ble registrert. Fordelingen av funnene var som følger: TR (3), NO (23), NT (8), ST (101), SF (5), HO (3), RO (7), VA (4), VF (2) og ØF (4). Høyeste antall var 41 ind. Tarva, Bjugn (ST) 19.5 og 43 ind. Titran, Frøya (ST) 27.5. De resterende funn fordelte seg med 3 ind. fra VF 12.7, 1 ind. fra VA 19.7 og til slutt 1 1K fra Akerøya, Hvaler (ØF) 14.8. Vi tar også med at det på Hardangervidda i Eidfjord (HO) hekket hele 12 par denne sommeren, noe som er rekord. I tillegg var det her flere ikke-hekkende individer. Et hekkefunn på Merraskardfjellet, Verdal (NT) var for øvrig det første på 40 år i dette området. Danske rapporter om et relativt dårlig år med 56 ind. (Lange & Christensen 2003). *Tillegg*: 1 1K Nærland, Hå (RO) 25.8.1999 og 1 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 4.11.2000.

Rugde Scolopax rusticola Hellemyra, Lista, Farsund (VA) 10.2.2001. Foto: Gunnar Gundersen.

Grønlandsmåke Larus glaucooides i 1. vinterdrakt, Farsund (VA) 17.2.2001. Foto: Gunnar Gundersen.

Dvergmåke *Larus minutus*

Med 222 ind. (tab. 13) er forekomsten i 2001 noe mindre enn i år 2000 (276-294 ind.), men 2001 var like fullt et meget godt år for arten. Hekkefunn ble som vanlig gjort i NT og FI. Ved Leksdalsvatnet, Verdal (NT) har arten hekket siden 1998, og 2001 ble ikke noe unntak. Ett voksent individ dukket opp 10.5 og totalt ble 8 ad. og 1 2K registrert her. Minst et par gikk til hekking, og 2 flygedyktige unger ble observert 18.7. Siste observasjon fra området var 19.7. Fra FI rapporteres det om en rekordartet oppreden i Sør-Varanger, og det ble gjort et konkret hekkefunn på Skrøytnesmyra 1.7 da et reir med 2 unger ble funnet. De første individene dukket opp 18.5, da hele 100 ind. oppholdt seg ved Skogvotnes og Lille Skogøy i Svanevatnet. I perioden 5.-14.8 ble 10 1K-fugler registrert ved Lille Skogøy. Muligheten er absolutt til stede for at flere av disse er født i Norge. Se for øvrig Günther (2002) for en utførlig beskrivelse av dvergmåkens oppreden i FI fram til 2002. Ved Skogvollreservatet, Andøy (NO) viste 1 par hekkeatferd i perioden 6.-17.7, men det er ikke rapportert om hekkefunn. Fra RO ble det rapportert om svært mange funn i 2000, men noe mindre i 2001. I området Horpestad-Orrevannet-Revtangen, Jæren (RO) oppholdt det seg 4 ad. og 3 2K i perioden 21.4-10.8, men ingen hekkefunn er innrapportert. Tidligste vårfunn var 1 2K fra Vinge, Stjørdal (NT) 13.4, mens årets seneste var en 1K ved Vallø, Tønsberg (VF) 21.11. Den eneste vinterobservasjonen fra 2001 var for øvrig fra samme lokalitet; 1 ad. Vallø 8.1. *Tillegg:* 6 1K 12.8, 9 1K 13.8, 2 1K 3.9.1998 alle fra Årnestangen, Rælingen (OA), 1 1K Svullet, Fet (OA) 27.8.1998, 2 1K 28.8, 1 1K 31.8.1999, begge fra Svullet, Fet (OA), 1 1K Årnestangen, Rælingen (OA) 31.8.1999 og 2 1K Årnestangen, Rælingen (OA) 13.8.2000.

Tabell 13. Funn (ind.) og aldersfordeling av dvergmåker *Larus minutus* i Norge 2001.

*Records (individuals) and age distribution of Little Gull *Larus minutus* in Norway in 2001.*

Fylke	1K	2K	ad.	ub.	Total
County	1Y	2Y	3Y+	Unknown	
SJ	-	-	1	-	1
FI	10	-	122	-	132
TR	-	-	-	6	6
NO	-	-	2	2	4
NT	3	2	8	-	13
ST	2	2	2	-	6
RO	>17	3	Ca. 10	-	Ca. 30
VA	>10	1	-	1	>12
TE	1	-	-	-	1
VF	4	-	2	-	6
BU	-	-	1	-	1
OA	7	1	2	-	10
Total	>54	9	Ca. 150	9	222

Sildemåke *Larus fuscus* (V)

Hele 8 vinterfunn i 2001. På Ekofisk Alfa, Nordsjøen (HS) ble 1 ad. observert i perioden 30.12.2000-12.1. En 2K ble observert ved Skinsnes, Mandal (VA) 3.1. Ved Ulven, Oslo (OA) oppholdt det seg 1 ad. 7.1. En 4K/5K *graellsii* hadde tilhold ved Nidarøy, Trondheim (ST) i perioden 7.1-15.2 før den forflyttet seg til Halsøen, Stjørdal (NT), hvor den kunne observeres framover til 22.3. Sjøbadet på Jeløya, Moss (ØF) hadde besøk av en 2K 9.-17.1, og fra Hidra, Flekkefjord (VA) meldes det om 2 ind. 12.1. En 2K hadde opphold ved Møringa og Fyllinga, Horten (VF) i perioden 9.-22.2. Ved Ulven, Oslo (OA) kunne man observere en ad. 28.11, og årets siste funn var av en 1K ved Svennesvollene, Gjøvik (OP) 3.12. Dette var første vinterfunn av arten fra OP. Det tidligste vårfunn dette året ble gjort 10.3 da 1 ind. ble observert ved Røremark, Borre (VF).

Grønlandsmåke *Larus glaucooides* (O NO-ØF)

Totalt 64 ind. (tab. 14-15) er et meget bra antall, og det beste i NFKFs virksomhetsperiode. Forekomsten har dermed vært over gjennomsnittet to år på rad (61 ind. i 2000). Det er som vanlig en overvekt av 2K ind. i materialet, men vi merker oss at det er et betydelig innslag av 1K ind. i forhold til tidligere (tab. 15, se Værnesbranden *et al.* 2001a, b). Når det gjelder fordeling av funn i løpet av året legger vi merke til at grønlandsmåken stort sett er fraværende fra rapportområdet i perioden mai-okt., og at det i år var registrert langt flere ind. i nov.-des. enn i 2000 (tab. 15). Det gjøres oppmerksom på at rapporteringen fra NO sannsynligvis er ufullstendig. I Sverige ble 6 ind. observert i 2001, noe som betraktes som et relativt godt år (Cederroth 2002). Med 10-12 ind. opplevde danskene et år litt under normalen (Lange & Christensen 2003). *Tillegg:* 1 2K Orre, Klepp (RO) 31.1-6.2.2000, 1 ad. Øra, Fredrikstad (ØF) 14.3.2000 og 1 2K Bøvågen, Karmøy (RO) 21.3.2000.

Polarmåke *Larus hyperboreus* (O NO-ØF)

Et meget godt år med hele 97 ind. i rapportområdet (tab. 16-17). Det er som vanlig en klar overvekt av 2K individer i materialet (tab. 16). Sannsynligheten for å se arten i rapportområdet er størst i de to første månedene, men i forhold til i fjor ble det observert svært mange ind. også i de to siste månedene. Det eneste «sommerfunn» var en 2K ved Andenes havn, Andøy (NO) 16.-27.7. Det gjøres for øvrig oppmerksom på at rapporteringen fra NO sannsynligvis er svært ufullstendig. I FI er polarmåka tallrik, og hele 382 ind. i alle aldersklasser ble registrert på Slettnes, Gamvik ultimo mars-medio april. Med 65 ind. var 2001 et normalår for Sverige (Tyrberg 2002), mens Danmark ble besøkt av det laveste antall siden 1977 med 23 ind. (Lange & Christensen 2003). *Tillegg:* 1 2 K på Mjøsa utenfor Totenvika sør for Helgøya i grenseområdet mellom Oppland og Hedmark 18.7.1999 og 1 3K Hopen, Smøla (MR) 1.3.2000.

Krykkje *Rissa tridactyla* (I)

Den eneste rapport om innlandsfunn av denne arten var 2 ind. Lysakermoa, Eidsberg (ØF) 8.6.

Tabell 14. Funn (ind.) og aldersfordeling av grønlandsmåker *Larus glaucooides* i Norge (÷SJ-TR) 2001.*Records (ind.) and age distribution of Iceland Gull Larus glaucooides in Norway (excl. SJ-TR) in 2001.*

Fylke <i>County</i>	1K <i>1Y</i>	2K <i>2Y</i>	3K <i>3Y</i>	ad. <i>4Y+</i>	ub. <i>Unknown</i>	Total
NO	7	7	5	3	-	22
NT	-	-	1	-	-	1
ST	3	2	1	1	-	7
MR	3	5	3	-	-	11
SF	1	1	-	-	-	2
HO	1	1	-	2	-	4
RO	2	1	-	1	-	4
VA	1	6	1	1	2	11
TE	-	-	1	-	-	1
BU	-	1	-	-	-	1
Total	18	24	12	8	2	64

Tabell 15. Funn (ind.) og årstidsfordeling av grønlandsmåke *Larus glaucooides* i Norge (÷SJ-TR) 2001.*Records (ind.) and monthly distribution of Iceland Gull Larus glaucooides in Norway (excl. SJ-TR) in 2001.*

Fylke <i>County</i>	jan.-feb. <i>Jan.-Feb.</i>	mars-apr. <i>Mar.-Apr.</i>	mai-juni <i>May-June</i>	juli-aug. <i>July-Aug.</i>	sept.-okt. <i>Sept.-Oct.</i>	nov.-des. <i>Nov.-Dec.</i>	Total
NO	6	5	*	-	-	11	22
NT	-	1	-	-	-	-	1
ST	-	3	-	-	-	4	7
MR	1	5	-	-	-	5	11
SF	-	-	-	-	-	2	2
HO	2	-	-	-	1	1	4
RO	-	1	-	-	-	3	4
VA	4	4	1	-	-	2	11
TE	-	-	1	-	-	-	1
BU	-	1	-	-	-	-	1
Total	13	20	2	0	1	28	64

* = En av fuglene fra april ble observert til primo mai/one of the individuals from April was still present in early May

Tabell 16. Funn (ind.) og aldersfordeling av polarmåker *Larus hyperboreus* i Norge (÷ SJ-TR) 2001.*Records (ind.) and age distribution of Glaucous Gull Larus hyperboreus in Norway (excl. SJ-TR) in 2001.*

Fylke <i>County</i>	1K <i>1Y</i>	2K <i>2Y</i>	3K <i>3Y</i>	ad. <i>4Y+</i>	ub. <i>Unknown</i>	Total
NO	3	9	3	10	1	26
ST	4	4	1	1	-	10
MR	1	-	1	-	1	3
SF	1	1	-	-	-	2
HO	-	3	-	1	1	5
RO	4	16	2	3	2	Ca. 27
HS	1	-	-	2	4	7
VA	1	8	-	-	2	11
VF	-	1	-	2	-	3
BU	-	2	-	-	-	2
OA	-	1	-	-	-	1
Total	15	45	7	19	11	97

Tabell 17. Funn (ind.) og årstidsfordeling av polarmåke *Larus hyperboreus* i Norge (≠SJ-TR) 2001.*Records (ind.) and monthly distribution of Glaucous Gull Larus hyperboreus in Norway (excl. SJ-TR) in 2001.*

Fylke	jan.-feb.	mars-apr.	mai-juni	juli-aug.	sept.-okt.	nov.-des.	Total
County	Jan.-Feb.	Mar.-Apr.	May-June	July-Aug.	Sept.-Oct.	Nov.-Dec.	
NO	11	-	3	1	1	10	26
ST	1	1	3	-	2	3	10
MR	1	-	1	-	-	1	3
SF	-	-	1	-	1	-	2
HO	2	2	1	-	-	-	5
RO	10	5	4	-	-	8	Ca. 27
HS	2	-	2	-	2	1	7
VA	6	3	1	-	-	1	11
VF	-	1	1	-	1	-	3
BU	1	1	-	-	-	-	2
OA	-	1	-	-	-	-	1
Total	34	14	17	1	7	24	97

Rovterne *Sterna caspia*

Et bra år med inntil 5 ind. i en kort periode på sommeren: 1 ind. Sandebukta, Sande (VF) 16.6, 1 2K Orreosen/Horpestadvannet, Klepp (RO) 23.-26.6, 1 ad. Kurefjorden, Rygge/Råde (ØF) 1.7 og 2 ind. Ilene, Tønsberg (VF) 1.7. En liten oppgang i Danmark fra 1999 og 2000, men fortsatt et dårlig år med 60 ind. (Lange & Christensen 2003).

Splitterne *Sterna sandvicensis*

Denne arten har nå en stabil bra oppreden i Norge og antallet varierer lite fra år til år. I 2001 ble det observert ca. 188 ind. (tab. 18), men det må påpekes at dette anslaget er usikkert. Det er imidlertid ingen tvil om at RO fortsatt utgjør splitternebastionen i landet, og arten hekker sannsynligvis tilnærmet årlig i Jærtraktene. Hekking ble påvist i år; et par matet 2 juvenile fugler ved Revtingen, Klepp 18.7. Det første individet på Jæren dukket opp 7.4 ved Revtingen, Klepp og de siste observasjoner for året fra RO og Norge var 2 ind. Solastrand, Sola og 1 ad. Ferkingstad, Karmøy 30.9. Det høyeste antall utenfor RO var 13 ind. Karlsvika, Tønsberg (VF) 21.6. Det tidligste funn i 2001 var 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 30.3. Årets nordligste funn var 1 ind. Nesseby kirke, Nesseby (FI) 11.7. *Tillegg:* 1 ind. Røstlandet, Røst (NO) 25.6.1998, 2 ad. Hustadbukta, Fræna (MR) 30.6.1998 og 1 ind. Makkevika/Kvalneset, Giske (MR) 29.6.1999.

Makrellterne *Sterna hirundo* (O 2K/3K)

Ingen 2K/3K-individer er rapportert fra 2001.

Rødnebbterne *Sterna paradisaea* (O 2K/3K)

Fra Røstlandet, Røst (NO) rapporteres det om ca. 150 2K-ind. sommeren 2001. Fugler av denne aldersklassen danner egne flokker ved siden av hekkekoloniene. Ved Svartskjær, Hvaler (ØF) ble 1 2K observert 16.6. 2K/3K individer er vanlig forekommende på Svalbard (G. Bangjord pers. medd.).

Dvergterne *Sterna albifrons*

Arten er ikke påvist hekkende hos oss siden 1998, og ved den klassiske lokaliteten i Kurefjorden, Rygge/Råde (ØF) er ingen observasjoner gjort siden 1999. Årets 5 ind. er imidlertid et oppløftende antall, selv om det var ingen indikasjoner på hekking. Det aller første funn av arten i AA var et faktum da 1 ind. ble observert i Ruakerkilen, Grimstad 9.-10.6. En 2K oppholdt seg i Karlsvika, Tønsberg (VF) 12.7 og Borestrand, Klepp (RO) hadde besøk av 2 ad. 28.7. Det mest oppsiktsvekkende funn var allikevel 1 ind. i en flokk med fiskemåker ved Altneset, Alta (FI) 1.-9.9. Hekkebestanden i Storbritannia øker for hvert år, og den antas nå å ligge på ca. 2.500 par (Ogilvie 2003). I Skåne kunne man også notere en oppgang i antall hekkepar fra labre 82-89 par i 2000 til 105-113 par i 2001 (Tyrberg 2002), mens bestanden i Danmark er stabil på ca. 500 par (Borch Grell 2002).

Svartterne *Chlidonias niger*

Med 17 ind. ble dette det beste året siden 1997. RO utmerket seg med ca. 9 ind. Orrevannet, Klepp hadde besøk av minst 1 ad. og 6 1K i perioden 4.8-21.9. I tillegg trakk 2 1K sør forbi Håtingen, Hå 22.8, og 1 1K (muligens en av Orre-fuglene) sør forbi Nærlandsstrand, Hå 25.9. Fra resten av landet har vi fått rapport om følgende funn: 2 ad. Store Færder, Tjøme (VF) 30.5, 1 ind. Fiskumvann, Øvre Eiker (BU) 10.6, 1 ind. rundt utløpet av Sandelva, Horten (VF) 10.-11.6, 1 ind. Bogstadvann, Bærum/Oslo (OA) 29.6, 1 ad. Karlsvika, Tønsberg (VF) 30.7, 1 1K Vollen/Møringa, Horten (VF) 25.8 og til slutt 1 1K Kurefjorden, Rygge/Råde (ØF) 2.9. Den svenske hekkebestanden ligger stabilt på 200 par (Tyrberg 2002), og den danske bestanden viste en fin økning til 58-60 par fra det katastrofale dårlige antallet i 2000 (Borch Grell 2002).

Lomvi *Uria aalge* (I)

I de store innsjøene på Østlandet holder fortsatt en

Tabell 18. Funn (ind.) og aldersfordeling av splitterne *Sterna sandvicensis* i Norge 2001.*Records (ind.) and age distribution of Sandwich Tern Sterna sandvicensis in Norway in 2001.*

Fylke	1K	ad.	ub.	Total
County	1Y	2Y+	Unknown	
FI	-	-	1	1
ST	-	3	-	3
MR	-	2	-	2
HO	-	-	1	1
RO	5	7	110+	122+
VA	-	Ca. 6	Ca. 14	Ca. 20
TE	-	-	Ca. 9	Ca. 9
VF	-	-	Ca. 23	Ca. 23
ØF	-	4	Ca. 3	Ca. 7
Total	5	Ca. 22	Ca. 161	Ca. 188

god del lomvier stand etter invasjonen i 1997, og flere steder fikk man et påfyll av individer i 2000. Larsen & Ree (2001) anslår forekomsten i 2001 som følger: maks. 100 ind. Mjøsa (HE/OP), 10-15 ind. Randsfjorden (OP) og min. 20 ind. Tyrifjorden (BU). Se for øvrig Larsen (2001) for mer informasjon om opptreden i de store innsjøene på Østlandet etter 1997-invasjonen og fram til 2001. I tillegg er følgende funn rapportert fra ferskvannslokaliteter: 1 ind. Hemnessjøen, Aurskog-Høland (OA) juli, 1 ind. Borrevannet, Horten (VF) 11.11 og 1 ind. Selbusjøen, Klæbu (ST) 18.11.

Polarlomvi *Uria lomvia* (O NO-ØF)

Nok et godt år for observasjoner av polarlomvi i rapportområdet, det beste i NFKF sin virksomhetsperiode. Hele 11-12 ind. er innrapportert; 1 ind. Uthaug havn, Ørland (ST) 28.-29.1 og trolig det samme ind. 3.3, 1 ind. Laukvik og Henningsvær, Vågan (NO) 10.-31.3, 1 ind. Gåsværbøyen, Meløy (NO) 24.4, 1 ad. Snarøya, Bærum (OA) 31.5, 1 ind. Røst (NO) 26.9, 1 1K Krogshavn, Bamble (TE) 2.11, 1 ad. Karlsvika, Tønsberg (VF) 2.11, 1 ind. Bygdøy, Oslo (OA) 7.11, 1 ad. Rolvstangen, Bærum (OA) 10.11, 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 10.11, 1 ad. Sjøflyhavna/Rolvstangen, Bærum (OA) 11.-28.11 og 1 ad. Møringa, Horten (VF) 17.11. Det sistnevnte individ viste karakterer som kunne tyde på at det var identisk med en av OA-fuglene. Funnet fra TE var det første for fylket! I Sverige ble 3 ind. observert i 2001 (Cederroth 2002).

Alke *Alca torda* (I)

Ingen innlandsfunn av alke er innrapportert fra 2001. *Tillegg*: 1 ind. Røykenvika, Gran (OP) primo november 2000 og 1 ind. Bogstadvann, Bærum (OA) 11.11.2000.

Alkekonge *Alle alle* (I)

Fugler på avveie blir observert årlig, og 2001 ble ikke noe unntak. Fra første halvdel av året har vi kun fått rapport om 1 ind. fra Greåker, Sarpsborg (ØF) 8.2. Fra ultimo okt. og utover i nov. var det flere individer som kom ut av kurs: 1 ind. havarerte i en hage på Hop, Bergen (HO) 27.10, 1 ind. Mjøsa ved Gjøvik (OP) 6.11 var funn nr. 14 for fylket, 1 ind. Prestmoen, Stjørdal (NT) 11.11 ble tatt hånd om og sluppet ut i Trondheimsfjorden, 1 ind. i en dam ved Meråker smelteverk, Kopperå, Meråker (NT) 15.11 fløy bort ved egen hjelp, 1 ind. ved Vassvatnet, Lurøy (NO) 17.11 havnet midt på kommunal veg og hadde nok blitt blåst dit av en kraftig nordavind og 1 ind. Selbusjøen, Klæbu (ST) 23.11. 1 tillegg nevner vi et sommerfunn av 1 ind. fra Eigerøy fyr, Eigersund (RO) 30.6. *Tillegg*: 1 ind. Bogstadvann, Bærum (OA) 2.11.2000.

Skogdue *Columba oenas* (O SJ-HO, V)

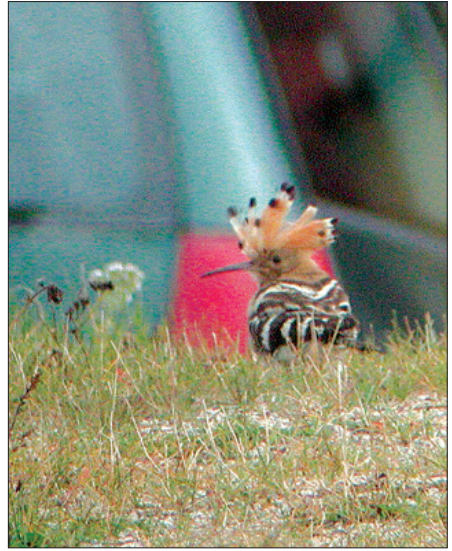
Kun ett funn i rapportområdet: 1 ind. Rinnleiret, Levanger/Verdal (NT) 8.5. Vi tar med at ca. 14 ind. ble observert i RO i perioden 11.3-16.10. Hele 75 ind. ble for øvrig sett ved Tronderud, Ås (OA) 2.9. *Vinterfunn*: Fire vinterfunn av totalt 5 ind. er innrapportert: 2 ind. sammen med ringduer Horten (VF) 1.1, 1 ind. Patterød, Moss (ØF) 18.2, 1 ind. Østhassel, Farsund (VA) 2.12 og 1 ind. Mølen, Larvik (VF) 27.12.

Tyrkerdue *Streptopelia decaocto* (O SJ-TR)

Totalt 5-6 ind. fra rapportområdet: 1 ind. Breivikbotn, Hasvik (FI) 9.5, 1 ind. Stabburnes, Porsanger (FI) 3.6, 1 ind. Skogfoss, Sør-Varanger (FI) 5.6, 1 ind. Tromsøya, Tromsø (TR) 12.7 og 27.9 (kanskje samme ind.) samt 1 ind. Markopp, Kvalsund (FI) 8.8.

Turteldue *Streptopelia turtur*

Nok et svakt år med ca. 20 ind. På *vårtrekket* ble min. 10 ind. registrert i perioden 11.5-1.7: 1 ind. Hebnes, Karmøy (RO) 11.5, ca. 2 ind. Lista-området, Farsund (VA) 15.5-2.6, min. 1 ind. Beiningen, Karmøy (RO) 17.-29.5, 1 ind. Jupevikshojen, Utsira (RO) 23.5, 1 ind. Gruda, Klepp (RO) 8.6, 1 ind. Nordvik, Utsira (RO) 8.6, 1 ind. Vorland, Bømlo (HO) 14.-25.6, 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 19.-29.6 og 1 ind. Lista, Farsund (VA) 30.6-1.7. Ett sommerfunn foreligger: 1 ind. Rindsem mølle, Verdal (NT) 18.7. Denne fuglen var trolig rømt fra fangenskap da den var ringmerket med helstøpt aluminiumsring. Den etterfølgende høst ble det observert 7 ind. i perioden 17.8-30.10: 1 1K Midthassel, Farsund (VA) 17.8, 1 1K Lista-området, Farsund (VA) 3.-10.9, 1 ind. Utsira (RO) 9.+15.-16.9, 1 1K ble ringmerket Titran, Frøya (ST) 29.9, 1 ind. Staraberget, Utsira (RO) 13.10, 1 1K ble ringmerket Revestasjonen, Klepp (RO) 15.10 og til slutt 1 ind. Beiningen, Karmøy (RO) 30.10. To vinterfunn foreligger: 1 ind. Voll og Klepp sentrum, Klepp (RO) 29.12.2000-17.2 og 1 ind. Tornesvatn, Karmøy (RO) 16.2. Svenskene opplevde også nok et svakt år med 80 ind. og uten antydning til hekkfunn (Tyrberg 2002). Det samme kan sies om forekomsten i Danmark, som med 20-23 ind. var den dårligste siden årsrapporteringen startet i 1977 (Lange & Christensen 2003). *Tillegg*: 1 ind. Rensvik,

Om høsten er vestkysten den beste plassen å lete etter sjeldne fugler på i Norge. Titrer, Frøya (ST) er en av lokalitetene som har utmerket seg de senere år med mange funn av sjeldne fuglearter. Turteldua *Streptopelia turtur* (t.v., foto: Kjetil Aa. Solbakken) ble fanget og ringmerket der 29.9.2001, mens hærfluglen *Upupa epops* (t.h., foto: Trond Sørhuus) hadde tilhold på lokaliteten i perioden 24.9-31.10.

Frei (MR) 18.5.1998, 1K Rekneparken, Molde (MR) 26.12.1998-5.1.1999, 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 21.5.2000 (regnes ikke som nytt funn da arten ble observert her også 30.5 og 11.6) og 1 1K Røstlandet, Røst (NO) 13.9 til minst medio okt. 2000.

Snøugle *Bubo scandiaca*

Etter rekordåret 2000 ble det som forventet en nedgang i 2001, men 21 ind. på fastlands-Norge er allikevel meget bra. Følgende funn er innrapportert: 3 ind. Saltfjellet, Saltdal (NO) 21.2, 1 ♂ Eikeren, Øvre Eiker (BU) 10.3, 1 ind. Surnadal (MR) 18.3, 1 ind. Hasvik (FI) 15.4, 1 ♂ Steigen (NO) 21.4, 1 ind. Hamarøy (NO) 25.4, 1 ind. Tranøy (TR) 17.5, 1 ♂ Varanger (FI) 17.6, 1 ad. ♀ Meldal (ST) aug. 2001, 7 ind. Kautokeino (FI) 1.9, 1 ind. Målselv (TR) 8.10, 1 ind. funnet skutt Rindal/Surnadal (MR) okt. 2001 og 1 ind. Steinkjer (NT) 25.12. I tillegg er flere funn innrapportert fra Bjørnøya (SJ) i perioden 11.1-25.5 og på Halvmåneøya, Svalbard (SJ) ble fjær og gulpeboller funnet 21.8. Færøyene kunne dette året skilte med sitt andre funn av arten etter 1900 (Sørensen & Jensen 2004), og Danmark hadde også besøk av 1 ind. i 2001 (Ortvad *et al.* 2002). I Sverige kunne man dokumentere de første hekkefunn siden 1982 (Tyrberg 2002). *Tillegg:* Flere observasjoner av min. 3 ind. Smøla (MR) i 2000.

Spurveugle *Glaucidium passerinum*

(O SJ-FI+MR-RO)

Det ble registrert 6 ind. i rapportområdet i år 2001: Lund (RO) ca. 12.4, Svelgane, Voss (HO) 22.-23.4, Landsem, Rindal (MR) ukj. dato, Mathisdalen, Alta (FI) 22.11, Svanhøvd miljøsenter, Sør-Varanger (FI) 13.12 og Hamlagrø, Voss (HO) 26.12.

Kattugle *Strix aluco* (O SJ-NO)

Ingen observasjoner fra rapportområdet i 2001.

Slagugle *Strix uralensis*

På den faste lokaliteten i HE var det nok en vellykket hekking. Tre egg ble lagt og to unger vokste opp.

Lappugle *Strix nebulosa*

Ingen observasjoner av denne arten i 2000 og 2001. Dette er de eneste årene i NFKF sin virksomhetsperiode at lappugle ikke er blitt rapportert i Norge.

Jordugle *Asio flammeus* (V 12-2)

Etter en normal forekomst med 6 ind. i jan. og feb., ble des. en fantastisk måned med hele 40-60 ind. Fra årets første måneder har vi fått rapport om følgende enkeltind.: Kollsnes, Øygarden (HO) 4.1, Jæren (RO) i jan., Laukvik, Vågan (NO) 8. og 27.1, Sommarhus, Hadsel (NO) 21.1, Haugestranda, Farsund (VA) 28.1 og Kjerkevågen, Lindesnes (VA) 14.2. I des. ble hele 30-50 ind. observert i Meråker (NT). Det var et eksepsjonelt bra lemenår i disse traktene dette året, og forekomsten av jordugle må nok sees i sammenheng med dette. Antall ugler avtok utover vinteren. De resterende observasjoner i des. hadde følgende fordeling: 2 ind. Seljestad, Odda (HO) 2.12, 1 ind. Fiskumvannet, Øvre Eiker (BU) 5.12, 2 ind. Helgådalen, Verdal (NT) 7.12, 1 ind. Brusand, Hå (RO) 7.12, 1 ind. ved Orrevannet, Klepp (RO) 7.12, 2 ind. Forradal, Stjørdal (NT) 18.12 og 1 ind. Græslø, Tydal (ST) 20.12. Vi tar også med 4 ind., hvorav 2 syngende, fra Hardangervidda, Eidfjord (HO) 10.-14.6. Hekking kan ha forekommet da det var bra med smågnagere i dette området sommeren 2001. Hekkefunn fra HO er meget sjeldent forekommende.

Nattravn *Caprimulgus europaeus* (O SJ-VA, H)

Fra VA er det rapportert om fem enkeltind. Fire av disse er fra Kristiansand: spillende Kjerrane 27.5, Tveit 31.5, Brattvoldheia 1.6 og spillende Holskogkilen 17.6. Dessuten ble 1 ind. sett på fint hold ved Berge, Søgne 6.6. *Hekkefunn*: Ingen konkrete hekkefunn er gjort, men arten er påvist i hekketiden i TE, VF, BU, OA og ØF. I tillegg foreligger to funn fra OP: 1 ind. Lena, Østre Toten 13.8 og 1 ind. Lo i Øye, Vang 3.-4.9. I Danmark ble det registrert i underkant av 300 ind. i 2001, noe som er over gjennomsnittet i siste 5-årsperiode (Lange & Christensen 2003).

Isfugl *Alcedo atthis*

Et meget godt år for isfuglen, med ett hekkefunn i tillegg til ca. 25 ind. fra Sør-Norge nord til Sør-Trøndelag. Det første hekkefunn fra OP noensinne var et faktum da et reir med unger ble funnet ved Lågen, Nord-Fron 30.7. Trolig var dette kull nummer to for året. Hekkingen var vellykket og utfløyne unger ble sett 18.8. I tillegg har vi fått rapport om følgende funn: 1 ind. Lierelva, Linnestranda, Lier (BU) 13.-14.1, 1 ind. Mong, Eigersund (RO) feb., 1 ind. Findalsbukta, Bamble (TE) 22.4, 1 ind. Glomma, Elverum (HE) 3.5, 1 ad. Børsesjø, Skien (TE) 11.5 (det første funn fra denne lokaliteten), 1 ind. Svorkmo, Orkdal (ST) 16.5, 1 ind. Sems vann, Asker (OA) 22.5, min. 2 ind. Leira, Nannestad/Ullensaker (OA) hele sommeren, min. 1 ind. Songdalselva, Songdal (VA) hele sommeren, min. 1 ind. Aulielva ved Ilene, Tønsberg (VF) 1.7-20.8 + 21.10, 1 ind. Geilo, Hol (BU) 29.-30.7, 1 ind. Klosterfossen, Skien (TE) fram til 13.8, 1 ind. Linnestranda, Lier (BU) 25.8, 1 ind. Øra, Fredrikstad (ØF) 29.8, 1 ind. Sandebukta, Sande (VF) 30.8, 1 ind. Lista fyr, Farsund (VA) 6.9, 1 ind. Hellen, Gjerdrum (OA) 7.9, 1 ind. Hagneselva, Andebu/Larvik (VF) 11.9, min. 1 ind. Vinjestranda, Bamble (TE) 11.9-24.11, 1 ind. Omlid/Mølen, Larvik (VF) 14.9, 1 ad. Krøghavn, Bamble (TE) 19. + 22.9, min. 1 ind. Presterødkilen, Tønsberg (VF) 28.-30.10 + 11.11, 1 ind. Jåbekk, Mandal (VA) 7.11 og til slutt 1 ind. Tista, Halden (ØF) 18.-25.12. I Danmark har bestanden kommet seg på fote igjen etter den harde vinteren i 1996/1997, og minst 682 ind. ble observert i 2001 (Lange & Christensen 2003). *Tillegg*: 1-2 ind. Vinjestranda/Åbyelva, Bamble (TE) 12.10-13.12.1992, 1-2 ind. Vinjestranda/Åbyelva, Bamble (TE) 2.1-primo aug. 1993, 1 ind. Bjerkseth, Nysteintjenna, Bamble (TE) 27.6.1993 og 1 ind. Mellomelva, Sollie, Sarpsborg 11.11.2000.

Hærfugl *Upupa epops*

Et oppløftende år med 23-24 ind. (tab. 19); det nest beste i NFKF sin virksomhetsperiode etter toppåret 1993 (29 ind.). Fra tabellen går det tydelig fram at alle vårfunnene ble gjort i Sør-Norge, mens hærfuglen kan dukke opp hvor som helst på høsttrekket. Årets første individ befant seg ved Røros kirke, Røros (ST) 6.4 og årets siste ble sett på Titran, Frøya (ST) i en lengre periode fram til 31.10. I Storbritannia ble «kun» 64 ind. observert i 2001, noe som gjør dette til det nest dårligste året (etter 2000) siden 1968 (Fraser & Rogers 2003). Et relativt dårlig år også i Danmark med 20 ind.

(Lange & Christensen 2003). Med 65 ind. opplevde svenskene en liten oppsving siden 2000, men fortsatt er dette et lavt antall (Tyrberg 2002). *Tillegg*: 1 ind. Skogn, Levanger (NT) om høsten ca. 1995, 1 ind. Langstrand, Vetterhusbotn, Namsos (NT) høsten 1997, 1 ind. Grandokki, Torpo, Ål (BU) 14.10.2000 og 1 ind. Napperød, Sandefjord (VF) 28.10.2000.

Gråspett *Picus canus* (O SJ-TR)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2001.

Grønnspett *Picus viridis* (O SJ-NO)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2001.

Svartspett *Dryocopus martius* (O SJ-NO + SF-RO)

Fra FI rapporteres 1 ind. i Sør-Varanger 30.9. Ett par hekket sannsynligvis i Skonseng, Rana (NO). Øvrige kommuner i NO med observasjoner er Vefsn (1), Meløy (2), Rana (2) og Hemnes (3). Fra RO rapporteres totalt 12 ind. fordelt på følgende kommuner: Lund (8), Sokndal (1), Eigersund (2) og Bjerkreim (1).

Hvitryggspett *Dendrocopos leucotos*

(O SJ-NT, OP-ØF)

Fra BU ble følgende ind. rapportert: ♂ Skaget, Nore og Uvdal 18.3 og ♂ Krambudalen, Øvre Eiker 18.10. I tillegg ble 1 ind. registrert på Sandøya, Tjøme (VF) 6.4.

Tretåspett *Picoides tridactylus* (O SF-VA)

Tre funn foreligger fra rapporteringsområdet: 1 ♂ Svelgene, Voss (HO) 22.4, 1 ind. Stråtveit, Vindafjord (RO) 8.4 og 1 ind. Lista, Farsund (VA) 14.10.

Tabell 19. Funn (ind.) og sesongfordeling (med datoperiode) av hærfugl *Upupa epops* i Norge 2001.

Records (ind.) and seasonal distribution (date period indicated) of Hoopoe Upupa epops in Norway in 2001.

Fylke	Vår	Høst	Total
County	Spring (6.4 - 21.6)	Autumn (4.9 - 31.10)	
FI	-	3	3
TR	-	1	1
NO	-	2	2
NT	-	1	1
ST	1	2	3
HO	-	1	1
RO	2	1	3
AA	1	-	1
TE	1	2	3
OA	-	1	1
OP	1	-	1
HE	1	1	2
ØF	1-2	-	1-2
Total	8-9	15	23-24

Trelerke *Lullula arborea*

116 registrerte ind. i 2001 (tab. 20) lar seg sammenlikne med de to foregående gode år: 1991 (43), 1992 (29), 1993 (38), 1994 (105), 1995 (74), 1996 (52), 1997 (47), 1998 (49), 1999 (136) og 2000 (97-99). Av vinterfunn er 3 ind. Erga, Klepp (RO) 31.12 eneste beholdning. *Tillegg*: 1 ind. Karlhusbunn, Råde (ØF) 2.8.1997, 1 ind. Langnebb, Klepp (RO) 15.9.1998, 1 ind. Røvær, Hauge-sund (RO) 19.-25.3.1999, 2 ind. Eigerøy, Eigersund (RO) 14.11.1999, 1 sy. ♂ Risdalsheia, Birkenes (VA) 1.5.2000 og 2 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 1.10.2000.

Fjellerke *Eremophila alpestris* (T, V)

Funn i trekketidene: På trekk ble det registrert 184 ind. fra NO og sørover. RO, VA og TE utmerker seg med de fleste registreringene, blant disse en noteringsverdig observasjon av 25 ind. i sentrum av Seljord (TE) 29.4. *Fylkesfordeling (mars-mai/aug.-nov.)*: NO (1/0), ST (0/1), HO (1/2), RO (21/8), VA (30/19), AA (0/2), TE (58/10), VF (5/4), OA (1/0) og ØF (5/16). *Vinterfunn*: 2 ind. Fornebo, Bærum (OA) 24.1, min. 5 ind. Jæren, Hå (RO) jan.-feb., 1 ind. Øysand, Melhus (ST) 10.2, 6 ind. Vikerken, Hvaler (ØF) 14.2, 1 ind. Fornebo, Bærum (OA) 14.11-26.12, 2 ind. Kviljodden, Farsund (VA) 2.12 og 8.12, 1-2 ind. Kragerø (TE) 8.-9.12, 12 ind. fordelt på 5 observasjoner Jæren, Hå (RO) 21.-31.12 og 1 ind. Nordhasselbukta, Farsund 23.12.

Tartarpiplerke *Anthus richardi*

Med 71 ind. registrert er forekomsten for 2001 den høyeste (55 i 1994) i NFKFs historie. Utsira hadde som vanlig flest registreringer med ca. 18 ind. Ingen ind. ble registrert på våren, og tidligste registrering var 12.9 (Utsira, RO). *Vinterfunn*: 2 ind. Nordhasselbukta, Farsund (VA) 23.-25.12. *Fylkesfordeling*: NO (3, funn nr. 5-7), ST (4), HO (11), RO (ca. 30), VA (ca. 16), TE (3), VF (2), OA (1, funn nr. 5) og ØF (1, funn nr. 7).

Lappiplerke *Anthus cervinus* (O÷FI-TR)

2001 var et godt år for arten med totalt 63 ind. Års-summen lar seg sammenlikne med 2000, og markerer

et tydelig brudd med den nedadgående tendensen på 1990-tallet: 1993 (53), 1994 (44), 1995 (47), 1996 (34), 1997 (16), 1998 (26), 1999 (28-29) og 2000 (61-68). Fire vårfunn ble registrert: 1 ind. Ilene, Tønsberg (VF) 7.4, 1 ind. Rygge (ØF) 1.5, 1 ind. Lista, Farsund (VA) 15.5 og 1 ind. Fornebo, Bærum (OA) 18.5. Fordeling av høstfunn i perioden 25.8 (Fornebo, Bærum (OA)) til 30.10 (Sandø, Tjøme (VF)): HO (2), VA (7), TE (7), VF (7), OA (13), OP (1) og ØF (22). *Tillegg*: 1 ind. Svindal, Fet (OA) 3.10.1999 og 2 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) 17.9.2000.

Heiplierke *Anthus pratensis* (V12-2)

Ca. 116 ind. er rapportert fra vintermånedene, hvorav ca. 72 ind. i jan.-feb. og ca. 44 ind. i des. Antallet er antakelig kraftig underestimert pga manglende rapportering fra RO (med unntak av Utsira). At totalen utenfor RO synes betydelig lavere enn for 2000 (ca. 464 ind.), skyldes en nedgang i desember på Lista (35), Farsund (VA) i forhold til 2000 (ca. 260). Nordligste vinterfunn ble gjort i Grilstadfjæra, Trondheim (ST) 2.12. *Fylkesfordeling (jan.-feb./des.)*: ST (0/1), HO (1/4), RO (3/3), VA (68/35) og AA (0/1). *Tillegg*: 1 ind. Bodøsjøen, Bodø (NO) 19.12.2000, 1 ind. Strand, Hitra (ST) 9.12.2000, 8 ind. Strømsvik, Hitra (ST) 14.12.2000 og 38+ ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 20.12.

Skjærpiplerke *Anthus spinoletta* (I)

Funn av 6-10 ind. er gjort kjent for NFKF: 1 ind. Tofte, Hurum (BU) 23.2, 1 ind. Totenvika, Østre Toten (OP) 25.4, 4 ind. Dokkadeltaet, Nordre Land (OP) 8.4 og 2 ind. s.st. hhv. 12.4 og 17.4.

Sørlig gulerle *Motacilla flava flava* (O SJ-HO)

I rapportområdet er det registrert 14 ind. fordelt på NT (2) og HO (12). *Alle funn*: 1 ind. Leksdalsvatnet, Verdal (NT) 25.5, 1 ind. Laksjøen, Lierne (NT) 1.6, 1 ♀ Sandvin, Odda (HO) 12.8, 2 ind. Melling, Bømlo (HO) 26.8, 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 26.8, 1 IK Ulvikpollen, Ulvik (HO) 2.9, 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 2.9,

Tabell 20. Forekomst (ant. ind.) av trelerke *Lullula arborea* i Norge 2001.*Records (individuals) of Wood Lark Lullula arborea in Norway in 2001.*

Fylke	jan.-feb.	mars-apr.	mai-aug.	sept.-nov.	des.	Total
County	Jan.-Feb.	Mar.-Apr.	May-Aug.	Sept.-Nov.	Dec.	
RO	-	-	-	-	3	3
VA	-	5	-	7	-	12
AA	-	2	-	-	-	2
TE	-	1	1	-	-	2
VF	-	3	-	1	-	4
BU	-	1	-	-	-	1
OA	-	2	17	-	-	19
HE	-	-	1	-	-	1
ØF	-	44	21	7	-	72
Total	0	58	40	15	3	116

Ung tartarpiplerke *Anthus richardi* rm. på Titran, Frøya (ST) 23.9.2001. Dette året hadde den sterkeste forekomst av arten i Norge siden NFKF startet sine registreringer fra og med året 1991. Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Det ble registrert ca. 160 svartryggerler *Motacilla alba yarrellii* i Norge i år 2001. Hannen på bildet får stå som representant for de mange svartryggerler som blir sett på Lista, Farsund (VA) hvert år. Lista-halvøya og Jæren (RO) er de områdene som i løpet av et år har flest registreringer av underarten i Norge. Bildet er tatt ved Lista fyr ultimo mars 2001 av Gunnar Gundersen.

Tabell 21. Hekkefunn og funn i hekketiden av vintererle *Motacilla cinerea* fra SJ-AA, samt trekkobservasjoner (ind.) fra SJ-HO 2001. Vinterfunn (ind.) angis for hele landet.

Breeding records (no.) and records from the breeding season (no.) of Grey Wagtail Motacilla cinerea from SJ-AA, and all records (ind.) from SJ-HO in 2001. Winter records (ind.) from all counties.

Fylke	vår (3-4)	hekkefunn	funn i hekketida	høst (8-11)	vinter (12-2)	Total
County	Spring	Breeding records	Records in breeding season	Autumn	Winter	
NT	2	3	-	-	-	5
ST	2	9	5	1	-	17
HO	4	1	1	12	1	19
RO	-	1	1	-	12	14
VA	-	-	1	-	3	4
AA	-	-	-	-	1	1
VF	-	-	-	-	1	1
Total	8	14	8	13	18	61

3 ind. Herdla, Askøy (HO) 13.9, 1 ind. Herdlegard, Øygarden (HO) 16.9, 1 ind. Husa, Fedje (HO) 10.10 og 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 20.-27.10. *Hekkeindikasjoner:* I Steinodden-området, Farsund (VA) ble et par observert ved flere anledninger fra 31.5 til juli. Av andre observasjoner i hekketida nevnes 1-2 ♂♂ og 1 ♀ på Lauvåsen, Sør-Fron (OP) 10.6.

Såerle *Motacilla flava thunbergi* (H MR-HO)

Hekkefunn er rapportert fra Langavatnet, Eidfjord (HO) 13.-17.7. Den samme kommunen hadde en større våransamling på 10-12 ind. 3.6. Ellers nevnes 1 IK rm. Purkebolsvatnet, Austrheim (HO) 2.9.

Engelsk gulerle *Motacilla flava flavissima*

Totalt 19 ind. ble registrert, men uten konkrete hekkefunn. Dog gir ett varslende par i Steinodden-området, Farsund (VA) 24.-27.6 mistanke om hekking. Hekkefunn er av stor interesse da denne underarten i likhet med sørlig gulerle er listet som direkte truet i nasjonal rødliste (Størkensen 1999). Øvrige registreringer: 16 ind. Lista, Farsund (VA) fordelt på 10 observasjoner i perioden 29.4-30.6 og 1 ♂ Nordre Ovenbukt, Råde (ØF) 17.5.

Vintererle *Motacilla cinerea*

(O SJ-HO, V 12-2, S 5-7 RO-AA)

I rapportområdet SJ-HO ble 21 ind. registrert vår og høst (tab. 21), hvilket er en markant økning fra hhv. 2 og 5 registrerte ind. i tilsvarende perioder i 1999 og 2000. 18 ind. ble observert i vintermånedene, 15 av disse i des. Hekking/funn i hekketida er meldt fra følgende kommuner: Stjørdal, Levanger og Verdal (NT), Trondheim, Midtre Gauldal, Melhus, Klæbu og Holtålen (ST), Voss (HO) og Time (RO).

Linerle *Motacilla alba* (V 11-2)

Ca. 36 linerler ble registrert i rapporteringsperioden, 31

av disse i nov.-des. *Alle funn (jan.-feb.):* 1 ind. sentrum, Stryn (SF) 8.1, 1 ind. Øvrebysenter, Farsund (VA) 8.2, 1 ind. Lista, Farsund (VA) 9.2 og 2 ind. Husøy, Karmøy (RO) 28.2. *Fylkesfordeling (nov.-des.):* ST (2), MR (1), RO (7), VA (12), TE (1), VF (4), OA (1), HE (1) og ØF (2).

Svartryggerle *Motacilla alba yarrellii*

Rundt regnet 160 ind. ble registrert i 2001. Estimater er imidlertid usikkert, da det er vanskelig å vurdere totalsummen fra de «tynge» fylkene RO og VA. Fra Lista, Farsund (VA) foreligger 52 loggføringer av 1-4 ind. i perioden 9.2-23.8. Dette inkluderer årets første registrering av svartryggerle. Utenfor RO og VA er det verdt å merke seg en solid opptreden i HO: 35 ind. er den høyeste årstotalen siden underarten ble rapporteringspliktig i 1987. *Fylkesfordeling:* NO (2, funn nr. 5 og 6), ST (4), MR (1), SF (3), HO (35), RO (ca. 42), VA (25, observasjoner fra Lista, Farsund ikke inkludert), AA (2), TE (5), VF (2) og OA (4).

Sidensvans *Bombycilla garrulus* (H)

Ingen hekkefunn er rapportert i 2001.

Gjerdsmett *Troglodytes troglodytes* (O SJ-TR)

Alle observasjoner (FI): 1 ind. Storslett, Loppa 18.5, 1 ind. Stjernøya, Alta 24.5, 1 ind. Polmak, Tana 22.7 og 1 ind. Kviby, Alta 19.8. *Alle observasjoner (TR):* 1 ind. Sør-Fugløy, Tromsø 4.2, 1 ind. Universitetet i Tromsø, Tromsø 1.5, 2 ind. Lyfjorddalen, Tromsø 12.6 og 4 ind. Dividalen, Målselv 18.8-30.9.

Jernspurv *Prunella modularis* (V 12-2)

Hele 32 ind. ble rapportert vinterstid i 2001, hvilket nesten tangerer rekordåret 2000 (34). Seks ind. ble observert i des.: 2 og 1 ind. i hhv. Eigersund og Time (RO), 1 ind. Farsund (VA) og 1 ind. i hhv. Rygge og Halden (ØF). *Fylkesfordeling (jan.-feb.):* TR (1), NO

(1), ST (1), SF (1), HO (4), RO (5), VA (2), TE (3), VF (3), OA (1) og ØF (4).

Nattergal *Luscinia luscinia* (O SJ-HO)

Ingen funn foreligger i 2001 fra rapportområdet.

Svartrødstjert *Phoenicurus ochruros*

I alt 83-86 ind. (ekskl. 3 hekkefunn) ble rapportert, hvilket er lavere enn fjorårets rekord (138 ekskl. 3 hekkefunn), men likevel ganske nært foregående toppnoteringer (1995 (99) og 1996 (97)). De fleste obs. er fra våren, med 1 ♂ og 1 ♀-farget Utsira (RO) 30.3 som de tidligste. *Fylkesfordeling (ekskl. hekkefunn)*: FI (1), NO (1, funn nr. 10), ST (2), MR (1), HO (2), RO (min. 31-34), VA (24), AA (1, funn nr. 13), TE (6+), VF (3), BU (1), OA (7), OP (1) og HE (2). *Hekkefunn*: OP fikk sitt 2. hekkefunn da et par med unger ble registrert i Hunndalen, Gjøvik. En hekking på Akershus festning var det første i OA siden 1996. Ett par hekket i sentrum av Halden (ØF). *Tillegg*: 1 hekkefunn på Moelven industri, Ringsaker (HE) i hvert av årene 1999 og 2000, og 1 ♂ Svanes, Eigersund (RO) 21.10.2000.

Buskskvett *Saxicola rubetra* (V 11-3)

Ingen funn fra rapportperioden i 2001.

Svartstrupe *Saxicola torquata*

Med hele 68 ind. er 2001 nesten på høyde med det eksepsjonelt gode året 2000 (min. 74 ind.). I motsetning til 2000, som hadde majoriteten av observasjonene fra våren, hadde 2001 hovedinnslaget på høsten. Det største antallet var 6 ind. på Utsira (RO) 11.10. Ingen sterke hekkeindikasjoner er rapportert. *Fylkesfordeling (mars-april/sept.-des.)*: HO (0/4), RO (11/36), VA (1/6), AA (1/0), TE (1/1), VF (1/4), OA (1/0, 4. funn) og ØF (1/0). Første vårfunn var 1 ♂ Revtangen, Klepp (RO) 8.3. Desemberfunn av svartstrupe hører til sjeldenhetene, men 4 ind. ble sett i RO i des. 2001.

Steinskvett *Oenanthe oenanthe leucorhoa*

Enkeltind. Toftan, Vestvågøy (NO) 22.9 og Mølen, Larvik 25.9 (VF). *Tillegg*: 2 og 1 ind. Akerøya, Hvaler (ØF) hhv. 4. og 5.11.2000, samt 1 IK rm. Røst (NO) samme år.

Ringtrost *Turdus torquatus* (V12-2)

1-2 ind. Ekofiskfeltet, Nordsjøen (HS) 30.12.2000-2.1.

Måltrost *Turdus philomelos* (V 12-2)

35 ind. er rapportert for vintermånedene. Foruten 6 ind. i des. er alle observasjonene fra jan.-feb. *Fylkesfordeling*: NO (1), ST (4), MR (1), HO (3), RO (8), VA (7), TE (4) og VF (1). I tillegg er 6 ind. rapportert fra Ekofiskfeltet, Nordsjøen (HS) 1.1.

Rødvingetrost *Turdus iliacus coburni*

To ind. Mønstremyr, Flekkefjord (VA) 12.10.

Duetrost *Turdus viscivorus* (O SJ-HO, V 12-2)

I rapportområdet er det observert 47 ind. på *vårtrekk* med følgende fordeling: 5 ind. Titran, Frøya (ST) 31.3-8.4, 1 ind. Rindal, Rindal (MR) 7.4, 1 ind. Romundstad,

Rindal (MR) 10.4, 2 ind. Innfjorden, Rauma (MR) 11.4, 2 ind. Haldalen, Holtålen (ST) 22.4, 1 ind. Sundtjønna, Levanger (NT) 23.4, 3 ind. Singsås, Agdenes-Gauldal (ST) 25.4, 1 ind. Ytre Agdenes, Agdenes (ST) 28.4, 2 ind. Fisklaustjønna, Meldal (ST) 12.5, 1 ind. Njakka-javri, Karasjøk (FI) 20.5, 1 ind. Utskarpen, Rana (NO) 25.5, 1 ind. Linneset, Lierne (NT) 25.5, 1 ind. Munklitjønna, Orkdal (ST) 27.5 og 2 ind. Håmmantjønna, Orkdal (ST) 29.5. I perioden 10.3-20.5 hadde dessuten HO 23 ind. i Bergen (1), Bømlo (1), Odda (5), Osterøy (6), Voss (4) og Øygarden (6). *Sommer- og høstfunn*: 1 par Fossætra, Meldal (ST) 10.6, 1 ind. Svartsætra, Meldal 10.6, 1 ind. Børdalen, Selbu (ST) 17.6, 1 ind. Ryggen, Åmotsdalen, Oppdal (ST) 18.6, 1 ind. Skåråsetra, Meldal (ST) 29.6, 1 ind. Svartsæteråsen, Meldal (ST) 4.7, 1 ind. Alvheim, Øygarden (HO) 12.10, 1 ind. Stormark, Fedje (HO) 19.10, 1 ind. Tveita, Stord (HO) 19.10 og 1 ind. Herdla, Askøy (HO) 27.10. *Vinterfunn*: Samtlige 9 vinterfunn ble gjort i jan.-feb.: 1 ind. Horten (VF) 6.1, 1 ind. Karl Johansvern, Horten (VF) 6.1, 1 ind. Falkensten, Horten (VF) 7.1, 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 10.1, 1 ind. Lista, Farsund (VA) 10.1, 1 ind. Viker, Fredrikstad (ØF) 2.2, 1 ind. Lista, Farsund (VA) 3.2, 1 ind. Karl Johansvern, Horten (VF) 12.2 og 1 ind. Jæren, Stavanger (RO) 20.2.

Gresshoppesanger *Locustella naevia*

Det ble rapportert totalt 65 ind. i 2001, men kun 22 av disse var sy. (tab. 22). Dersom alle sommerfunn (mai - juli) der ikke annet er oppgitt antas å være sy. ♂♂, øker totalen til 39. Flest funn hadde som vanlig RO med 15 syngende ind. Kun ett ind. er rapportert fra VA, hvilket er et noteringsverdig bunn-nivå fra det som tradisjonelt har vært det nest viktigste gresshoppesangerfylket. Nord for Dovre rapporteres tre funn: 1 ind. Engavågen, Meløy 2.7 (funn nr. 5 for NO), 1 syngende Lein, Verdal (NT) 3.6-8.7 og 1 syngende Rusasetvatnet, Ørland (ST) 4.-14.6. Første vårfunn var fra Sola (RO) 1.5, mens siste høstfunn var fra Time (RO) 4.11. *Tillegg*: 1 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) 12.6.1998 og 1 ind. Stilla, Fet (OA) 4.6.1999.

Sivsanger *Acrocephalus schoenobaenus* (AA-ØF)

Fra rapporteringsområdet er det rapportert min. 45 ind. i mai-juli. Av større ansamlinger nevnes 7 ♂♂ Hellesjøvann, Aurskog Høland (OA) 26.5 og 6 ind. Borrevatnet, Horten (VF) 26.6. Verdt å nevne er også nedgangen på Gjesåssjøen, Åsnes (HE) fra 16 territorier i 2000 til 4 i 2001. *Fylkesfordeling*: TE (3), VF (7), OA (min. 13), HE (8) og ØF (14). Av høstfunn nevnes 38 rm. Borrevatnet, Horten (VF) 24.7-15.9. Arten ble også sett jevnlig utover høsten på Årnestangen, Rælingen (OA) med 6-8 ind. 25.8 som maksimum.

Myrsanger *Acrocephalus palustris*

Årets min. 356 ind. er rekord i NFKF sin virksomhetsperiode (tab. 23). OA, VF og ØF er fylkene som trekker opp totalsummen, og med minimum 70 ind. satte OA en markant ny rekord for fylket i antall funn. Estimater for ØF er ca. 120 ind. (Arve Dyresen pers. medd.). Det bemerkes også at arten antakelig er kraftig underrapportert i VF, hvor det først og fremst er 102 rm ind. ved

Tabell 22. Antall syngende hanner av gresshoppesanger *Locustella naevia* i Norge i perioden 1991-2001.*Records (singing males) of Grasshopper Warbler Locustella naevia in Norway between 1991-2001.*

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>County</i>											
NO	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-
NT	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1
ST	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	1
MR	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
HO	1	3	3	2	3	1	3	4	1	3	4
RO	15	19	23	13	19	26	32	30	25	5	15
VA	6	19	11	10	6	3	9	6	11	5	-
AA	-	1	-	1	-	-	3	3	-	-	-
TE	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-
VF	1	-	-	-	2	-	1	1	3	-	-
BU	1	-	-	-	-	1	2	1	2	1	-
OA	5	2	-	-	-	1	3	5	2	6	-
OP	4	1	2	1	1	-	1	2	2	1	-
HE	1	5	-	1	4	2	-	2	2	2	1
ØF	-	1	1	1	1	1	2	1	2	2	-
Total	35	52	42	29	38	37	57	54	51	29	22

Tabell 23. Antall individer av myrsanger *Acrocephalus palustris* i Norge i perioden 1991-2001.*Records (ind.) of Marsh Warbler Acrocephalus palustris in Norway between 1991-2001.*

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
NO	-	-	3	-	-	-	1	-	-	1	-
NT	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
ST	-	-	-	-	-	-	1	-	2	2	2
MR	1	1	-	1	-	-	-	2	1	-	-
SF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
HO	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	1
RO	2	1	-	1	7	18	11	4	14	-	6
VA	24	27	13	33	18+	40	82	61	39	9	4
AA	-	-	-	-	5	-	20	-	-	-	-
TE	-	-	2	9	15	35	31	10	9	5+	13+
VF	3	15	16	-	10	30	21	32	89	111+*	124+
BU	2	-	5	-	1	-	3	10	14	8	8+
OA	18	10	22	23	11	22	5	20*	23*	36	70+
OP	2	2	4	2	1	-	13	1	-	6	5
HE	1	1	1	1	3	1	1	4	2	6	2
ØF	45	21+	53	64	162	63	16	40	103	92*	Ca.120
Total	98	78+	119	134	233+	210	205	185	298	276+	356+

*inkludert supplerende observasjoner (*additional records included*)

Borrevatnet, Horten som bidrar til en stor fylkessum. Nord for Dovre ble to ind. registrert: 1 ind. Gjengstø, Hemne (ST) 30.6-10.7 og 1 IK rm Titran, Frøya (ST) 1.9. *Tillegg*: 2 og 4 ind. Årnestangen, Rælingen (OA) hhv. 12.6.1998 og 4.6.1999 og 1 ind. Gjennestadvatnet, Stokke (VF) mai-juni 2000. Oppdatert total for ØF i 2000 er 92 ind. (Arve Dyresen pers. medd.).

Rørsanger *Acrocephalus scirpaceus* (O SJ-HO)
3 enkeltind. er rapportert: sy. Bjellandsvatnet, Sveio (HO) 24.5-9.6, rm. Purkeboisvatnet, Austrheim (HO) 30.8 og rm. Ørin, Verdal (NT) 10.9 (5 funn i fylket).

Gulsanger *Hippolais icterina* (O SJ-TR)
Ingen meldt forekomst i rapportområdet i 2001.

Hauksanger *Sylvia nisoria*

Hele 69 ind. (ekskl. 1 hekkefunn) ble rapportert i 2001, hvilket er den høyeste forekomsten i NFKFs historie. Kun 7 ind. ble registrert i mai-juni, de øvrige på høsten. *Hekkefunn*: Ett kull (2 ad. og 3 juv.) ble registrert på Stråholmen, Kragerø (TE) 21.7. For øvrig er det ikke meldt om konkrete hekkefunn fra de kjente lokalitetene på Jomfruland, Kragerø (TE) og Mølen, Larvik (VF), men arten ble hørt syngende på to lok. på Jomfruland i perioden 24.5.-18.7. Dette inkluderer årets første registrering. Øvrige sommerfunn er 1 ind. rm. Jomfruland 24.5 og 4 ind. registrert i Tjøme (VF) i juni. *Fylkesfordeling høstfunn (juli-okt.)*: NO (3), NT (1), ST (8), HO (2), RO (15), VA (7), TE (11), VF (13), HE (1) og ØF (1). *Tillegg*: 3 ind. ble rm. på Rønvikjordene, Bodø (NO) i løpet av aug. 2000.

Møller *Sylvia curruca* (O SJ-NO)

1 ind. Hornøya, Vardø (FI) 11.9. *Tillegg*: 1 ind. Røst (NO) 17.9.2000.

Tornsanger *Sylvia communis* (O SJ-NO)

Fra NO rapporteres 3-4 syngende ♂♂ Tjøtta, Alstahaug siste uka i mai.

Hagesanger *Sylvia borin* (O SJ-TR)

To registreringer er gjort kjent for NFKF: 1 ind. Mevær, Loppa (FI) 18.5 og 1 ind. Holt, Målselv (TR) 28.5.

Munk *Sylvia atricapilla* (SJ, V 12-3)

Hele 105 munker ble registrert vinterstid i 2001 (tab. 24). Dette er den soleklart høyeste vinterforekomsten av arten i NFKFs historie: 1993 (41), 1994 (38), 1996 (60), 1996 (29), 1997 (16), 1998 (21), 1999 (18) og 2000 (50). Forekomsten i årets første måneder er formidabel, og samsvarer med den rekordhøye desemberopptreden i 2000 (45 ind.). HO utmerker seg med 24 ind. i perioden 1.1.-6.4.

Gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus*

Totalt 49 individer er rapportert fra 2001, hvilket kan sammenlignes med de rekordhøye totalsommene fra 1999 og 2000 (tab. 25). Tidligste observasjon ble gjort i Straumsbukta, Tromsø (TR) 9.9, mens Enga, Trysil (HE) og Utsira (RO) hadde observasjoner så sent som 21.10. Funnet i Trysil er for øvrig 3. funn for HE. Som vanlig utmerker Rogaland seg med 23 ind. (9 på Utsira), men også 8 ind. i TR er verdt å nevne. 1 ind. Store Grytland, Ås 28.9 er 2. funn for OA. *Tillegg*: 1 ind. rm. Rønvikjordene, Bodø (NO) 15.9.2000.

Bøksanger *Phylloscopus sibilatrix* (O SJ-TR)

Det foreligger ingen funn fra rapportområdet i 2001.

Gransanger *Phylloscopus collybita* (V 12-2)

Åtte individer ble sett i des., mens kun ett individ er rapportert fra jan.-feb. *Alle funn*: 1 ind. Herdlevær, Øygarden (HO) 30.-31.1, 1 ind. Rometveit, Stord (HO) 2.12, 1 ind. Jæren, Klepp (RO) 5.12, 1 ind. Reve, Klepp (RO) 7.12, 1 ind. Mølen, Larvik (VF) 10.-13.12, 1 ind. Jomfruland, Kragerø (TE) 19. og 22.12 samt 3 ind. Tjørveneset, Farsund (VA) 23.-25.12.

Dvergfluesnapper *Ficedula parva*

Årets 14-15 ind. var over et gjennomsnittsår og overgås kun av 1996 (16 ind.) på antall (tab. 26). *Vårfunn*: 1 ind. rm. på Jomfruland, Kragerø (TE) 29.5, ♂ (3K+) i Den engelske park, Oslo (OA) 16.-17.5 og ♂ (2K) Ljansdalen, Oslo (OA) 24.-26.5. Høstfunnene er fordelt innenfor perioden 31.8.-14.10 med følgende fylkesfordeling: HO (1), RO (8-9), VA (1) og OA (1). *Tillegg fra VF*: 1 ♂ (2K) Mølen, Larvik 20.5.1993, 1 ind. (1K) Åbol, Sandefjord 11.9.1993 og 1 ♂ Kusand, Fet (OA) 23.5.1999.

Skjeggmeis *Panurus biarmicus*

Basert på makstall fra de mer eller mindre faste lok. hvor arten påtreffes, er årets forekomst anslått å være på min. 162 ind (tab. 26). I og med at makstall er benyttet, vil det reelle antall være noe høyere. *Fylkesfordeling*: VA (25 ind. inkl. et hekkefunn med 4 pull.), VF (52), BU (8), OA (31) og ØF (46). I år som i fjor kom det en invasjon i løpet av okt., og makstallene fra de fleste lok. var i okt.-nov. Høye makstall var 11 ind. Slevdalsvatn, Farsund (VA) 3.7, 25+ ind. Presterødkilen, Tønsberg (VF) 18.10, maks. 20 ind. Borrevatn, Horten (VF) 12.10-1.12, 25 ind. Fornebo, Bærum (OA) 4.11 og 40+ ind. Øra, Fredrikstad (ØF) 22.10. *Hekkefunn*: Par med 4 pull. Kvernhusvatn, Kristiansand (VA) 19.6. Fra Sverige rapporteres funn på 130 lokaliteter i hekketida, og antallsmessig var det en normal forekomst (Tyrberg 2002). I Danmark var forekomsten på samme nivå som i 2000 (Lange & Christensen 2003).

Stjertmeis *Aegithalos caudatus* (SJ-FI)

Ingen funn foreligger fra rapportområdet i 2001.

Løvmeis *Poecile palustris* (SJ-NO)

I år som i 2000, ble arten kun registrert på Spildra.

Tabell 24. Vinterfunn (ind.) av munk *Sylvia atricapilla* i Norge 2001.

Wintering (ind.) Blackcaps Sylvia atricapilla in Norway in 2001.

Fylke	jan.-mars	des.	Total
County	Jan.-Mar.	Dec.	
NO	4	6	10
NT	1	1	2
ST	5	2	7
MR	4	4	8
SF	2	-	2
HO	24	7	31
RO	18	5	23
VA	4	6	10
AA	-	2	2
TE	-	1	1
BU	-	1	1
VF	3	2	5
OA	-	1	1
ØF	1	1	2
Total	66	39	105

Meløy (NO) i rapportområdet. Her ble 1 IK rm. hhv. 23.7 og 6.10. Dette er den nordligste kjente lokaliteten for løvmeisa i Norge. *Tillegg*: 2 ind. (2K+) rm. Spildra, Meløy (NO) 11.11.2000.

Lappmeis *Poecile cinctus* («kystregion»)

Langs kysten er det rapportert to funn: 1 ind. Lanabukt, Sør-Varanger (FI) 28.6 og 1 ind. rm. Rønvikjordene, Bodø (NO) 4.10 var første funn i Bodø kommune.

Toppmeis *Lophophanes cristatus* (SJ-NO)

Det er ikke meldt om funn fra rapportområdet i 2001. Fra siste halvdel av 1990-tallet er toppmeisa blitt observert i hekketida flere steder i sentrale deler av TR. Bestanden er imidlertid liten, og det er langt mellom observasjonene (Strann & Bakken 2004). Toppmeisas tilstedeværelse i TR er interessant med tanke på at den er veldig stasjonær, samt at forekomsten i NO i beste fall er minimal nord for Saltfjellet. Det foreligger heller ikke rapporter om funn fra furuskogene i Pasvik (FI), og utbredelsen i Sverige og Finland går ikke inn til grensestrøkene mot Norge. *Tillegg*: 1 ind. Osøyra, Saltal (NO) 23.11.2000.

Svartmeis *Periparus ater* (SJ-TR)

Tre funn er innmeldt fra TR med 1 ind. i hhv. Ansnes, Balsfjord 3.6, Straumsbotn, Kvæfjord 1.10 og Dividalen fuglestasjon, Målselv 14.10. Svartmeisa hekker spredt i Sør- og Midt-Troms og enkelte steder i fjordstrøkene nordover til Kvænangen. Bestanden er liten, og det er langt mellom parene. Denne invasionsarten kan enkelte høster være tallrik i TR (Strann & Bakken 2004).

Blåmeis *Cyanistes caeruleus* (SJ-TR)

Totalt 12 ind. er rapportert fra rapportområdet med 4 ind. i FI (Alta, Lebesby og Sør-Varanger) og 8 ind. i TR (Balsfjord, Gratangen, Kvæfjord og Lenvik). Det er ikke meldt om hekkefunn dette året. Blåmeisa etablerte seg som hekkefugl i TR så sent som i første halvdel av 1990-tallet, og den hekker nå over store deler av fylket (Strann & Bakken 2004).

Spettmeis *Sitta europaea* (SJ-NT)

Det er rapportert 19 ind. (inkl. voksefuglene fra tre hekkefunn) dette året, og alle funn er fra NT. Dette tallet er sammenlignbart med 2000 (20 ind.), og viser at spettmeisa i det minste befester stillingen i Trøndelag. Både kommunene Levanger og Verdal fikk sine første hekkefunn av arten: Par føret nytfløyet unge på Staupshaugen, Levanger 9.6, familiegruppe sett på Røstad, Levanger våren/sommeren og par hekket i fuglekasse ved Innsvatnet, Verdal våren/sommeren.

Trekryper *Certhia familiaris* (SJ-TR)

Det er ikke meldt om funn fra rapportområdet i 2001. Trekryperen har trolig vært underrapportert i TR de siste årene, da arten hekker relativt vanlig med påvist hekking i tolv 10 x 10 km ruter i hekkefuglatlasen for fylket (Strann & Bakken 2004). Til sammenligning var arten påvist hekkende i kun én 10 x 10 km rute i *Norsk fugleatlas* (Gjershaug et al. 1994). Også om vinteren er det registrert flere trekrypere i TR, da arten er registrert i 24 ruter i *Norsk vinterfuglatlas* (Svorkmo-Lundberg et al. 2006). I FI foreligger imidlertid ingen funn fra vinteratlasperioden.

Dvergfluesnapper *Ficedula parva*, adult ♂ Utsira (RO) 27.-30.9.2001. Foto: Atle Grimsby

Tabell 25. Antall individer av gulbrynsanger *Phylloscopus inornatus* i Norge i perioden 1991-2001.*Records (ind.) of Yellow-browed Warbler Phylloscopus inornatus in Norway between 1991-2001.*

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>County</i>											
SJ	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
TR	1	1	-	-	4	3	7	2	2	8	8
NO	-	2	1	-	-	6	4	4	1	2*	4
NT	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3	-
ST	-	-	-	1	-	-	2	-	3	5	1
MR	-	-	7	-	1	4	2	8	2	-	-
SF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
HO	1	-	4	-	1	2	-	7	19	10	6
RO	14	12	13	20	9	16	12	11-12	22	28	23
HS	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VA	1	5	3	8	1	6	1	-	1	8	2
TE	-	-	1	-	1	2	-	-	-	1	-
VF	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
OA	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
HE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Total	17	21	32	20	17	40	28	32-33	50	65	49

*inkludert supplerende observasjoner (*additional records included*)**Tabell 26.** Oversikt over antall ind. for utvalgte spurvefuglearter i perioden 1991-2001. For evt. begrensning av rapportområde og årstid, se den enkelte art. Når antall individer enkelte år ikke er helt eksakt men oppgitt som et intervall, er laveste antall brukt i denne tabellen.

Antallene inkluderer etterregistreringer og kan følgelig avvike litt fra tidligere publikasjoner.

Numbers of individuals for selected passerines between 1991-2001.

Art	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>Species</i>											
Dvergfluesnapper	12	12	9	7	12	16	7	13	8	8	14
Skjeggmeis	85	157	243	70	28	26	20	419	76	248	162
Pirol	4	12	5	4	7	9	10	8	6	21	5
Tornskate	6	23	22	13	16	25	35	32	30	20	29
Varsler	-	-	-	48	113	148	105	170	221	167	193
Pilfink	23	15	8	26	41	91	100	140	268	316	242
Stillits	2	6	9	36	12	22	0	30	22	16	29
Tornirisk	-	-	6	53	55	16	8	2	6	22	6
Bergirisk	0	0	497	169	145	152	46	336	2050	199	259
Polarsisik	-	-	25	80	378	91	67	36	67	56	284
Båndkorsnebb	24	3	9	3	20	265	220	202	500	11	25
Kjernebiter	12	21	15	21	34	40	57	83	80	91	119
Lappspurv	0	0	0	10	1	4	2	0	7	5	5
Vierspurv	14	10	17	7	15	8	24	19	9	18	10
Dvergspurv	14	14	6	32	5	9	8	12	11	27	14
Sivspurv	2	1	29	94	15	7	1	6	27	12	19

Pirol *Oriolus oriolus*

Med 5 ind. var forekomsten i 2001 under snittet for NFKFs virksomhetsperiode (tab. 26). *Alle funn*: 1 ind. Røstlandet, Røst (NO, funn nr. 5) 30.9, 1 ♂ (2K) Jomfruland, Kragerø (TE) 28.5, 1 ♂ (3K+) s.st. 18.6, 1 ♂ Klåstadviken, Larvik (VF) 19.6 og 1 ♂ Sørskogbygda, Elverum (HE) 1.6. I Sverige lå antall sy. ♂♂ på samme nivå som i 2000 (90 ind.), og dette er et lavt antall i et lengre perspektiv (Tyrberg 2002). I Danmark og Storbritannia ble det rapportert rekordlave antall både på trekk og fra hekkelokalitetene. I Danmark var totalforekomsten (48 ind.) den svakeste de siste 15 år (Lange & Christensen 2003), og antall hekkende par var 3-8 (Borch Grell *et al.* 2004). Til sammenligning hekket det i Danmark 20-100 par i 1997 og 200-400 par i perioden 1971-79 (Fahlberg 2004). I Storbritannia var antallet (79 ind.) på trekkstasjonene det laveste siden 1991 (Fraser & Rogers 2003) og 3-4 hekkefunn var det laveste siden 1970-åra (Ogilvie 2003). Det må for Storbritannias del bemerkes at det var ferdsselsrestriksjoner i forbindelse med et utbrudd av «Munn og klovsyke» våren 2001, hvilket medfører at de reelle tallene herfra kan være noe høyere. *Tillegg*: 1 ♂ Blylaget, Hasle, Nesodden (OA) 28.5.2000.

Tornskate *Lanius collurio* (SJ-RO)

Årets 29-34 ind. er på samme nivå som antallet stort sett har ligget på de siste årene (tab. 26). I RO, hvor arten er relativt vanlig, er det rapportert 25-30 ind. Alle funn utenom RO: 1 IK Risfjorden, Gamvik (FI) 9.10, 1 IK Røstlandet, Røst (NO) 19.9, 1 ind. Helligvær, Bodø (NO) 17.9 og 1 IK Lund/Aksnes, Verdal (NT) 29.8. Hekkefunn fra RO: juv. rm. Eigersund 16.7, par med 3 juv. Bjerkreim 17.7 og 1 ♀ med juv. Bjerkreim 18.7.

Varsler *Lanius excubitor*

Totalt 193-195 ind. er antatt ut fra årets funnmasse. Dette er det nest beste året (219 ind. i 1999) antallsmessig siden arten ble tatt inn som rapporteringsart i 1994 (tab. 26). Alle varslerne i Nord-Norge ble registrert i perioden juni-sept., unntatt ett vinterfunn fra Steigen i NO. Varsler er for øvrig et relativt sjeldent syn i Nord-Norge om vinteren (Svorkmo-Lundberg *et al.* 2006). Fra Trøndelag og sørover er flest varslere registrert i sept.-okt., marginalt høyere enn forekomsten i jan. (tab. 27). *Hekkefunn*: Par med 3 pull. Dividalen, Målselv (TR) ca. 20.6, par med 5 pull. Leirosmyra, Steigen (NO) sommer, par med pull. Vestre Tverrsøna, Stjørdal (NT) 26.6, ad. med 3 juv. Langvatnet, Meldal (ST) 26.7, ad. med 2 juv. Tørsetmarka, Rindal (MR) 11.8 og sannsynlig hekking av par Hynna naturreservat, Gausdal (OP) 20.7. *Tillegg fra VF*: 1994 (1), 1995 (2), 1996 (3), 1997 (5), 1998 (4) og 1999 (2).

Notteskrike *Garrulus glandarius* (SJ-TR)

To enkeltind. i rapportområdet: Svanhovd, Sør-Varanger (FI) 22.10 og Movika, Tromsø (TR) 28.9.

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes* (SJ-MR)

Med 76 ind. er årets antall på samme nivå som de siste tre årene (1998 (68+), 1999 (86), 2000 (74)). I likhet med foregående år, er flesteparten registrert i ST med

minst 54 ind. Tallene fra NT og ST er basert på makstall fra de respektive lokalitetene, så det reelle antallet kan være noe høyere. Det store flertallet av funnene er fra aug.-sept., og da oftest fra sembrafuru-forekomster i Verdal, Levanger og Stjørdal (NT) samt Trondheim (ST). *Fylkesfordeling*: FI (2), NT (20) og ST (54). Individene i FI ble registrert i hhv. Skråtnes 30.9 og Øvre Neiden i Sør-Varanger 3.10.

Kaie *Corvus monedula* (SJ-NO)

4-5 ind. ble observert i rapportområdet i 2001. Alle funn var fra NO med 1 ind. i hhv. Alstahaug 5.-10.4, Meløy 20.5, Vestvågøy 28.9 og 1 ind. i Rana hhv. 15.4 og 10.-12.6. *Tillegg*: 6 ind. Forfjorden, Sortland (NO) 15.3.1997 og 1 ind. Nordreisa (TR) 19.2.2000 (Svorkmo-Lundberg *et al.* 2006).

Kornkråke *Corvus frugilegus* (SJ-NO)

2-3 ind. fra NO er registrert i rapportområdet. 1 ind. Alstahaug hhv. 23.1 og 20.-21.4 og 1 ind. Rana 26.4.

Svartkråke *Corvus corone*

Årets 61-78 ind. representerer omtrent gjennomsnittet i forekomst de siste årene: 1994 (45), 1995 (37), 1996 (17), 1997 (27), 1998 (35-40), 1999 (131) og 2000 (111). At intervallet i antall individer er såpass stort som på 17 ind., skyldes problematikken rundt å tolke tallmaterialet i RO. Kråkefugler streifer ganske vidt omkring, eksempelvis mellom dagområder og overnatningsplasser, og det er en opplagt fare for dobbeltregistreringer. I fylkesfordelingen er inkludert et funn av 1 ind. som holdt seg på Ekofisk, Nordsjøen (HS) i perioden 26.6-11.9. *Fylkesfordeling*: NO (1, funn nr. 7), NT (1), HO (2), RO (30-47), HS (1), VA (15, inkl. 7 loggføringer av 8 ind. på Lista), AA (1), TE (1), VF (8) og OP (1, funn nr. 15).

Pilfink *Passer montanus* (SJ-HO)

Basert på makstall fra de respektive lokalitetene, ble det i 2001 rapportert minst 242 ind., mot 316 ind. i 2000 (tab. 26). Dette skyldes trolig ikke en nedgang i antall pilfink i hele rapportområdet, men snarere nedgang i innrapportering, eller mangel på registreringer i rett tidsrom, i en nøkkellokalitet som Grilstadfjæra, Trondheim (ST). På denne lok. ble det registrert hele 100 ind. 23.7.2000, mens ingen observasjoner er meldt fra dette området mot slutten av hekkesongen i 2001. Makstallet fra denne lok. i 2001 skriver seg fra 18.11, og var på 30 ind. Trekkdifferansen på 70 ind. fra denne lokaliteten fra tallmaterialet for 2000, vil antall pilfink i rapportområdet være nokså lik i 2000 og 2001. I NT rapporteres pilfink fra Stjørdal (56) og Frosta (10), i ST fra Trondheim (51), Melhus (34), Røros (10), Malvik (6), Orkdal (4), Holtålen (2), Hemne (1) og Oppdal (1), i MR fra Rauma (11) og Tingvoll (1), i SF fra Askvoll (12) og Selje (1) og i HO fra Øygarden (15), Voss (10), Bømlo (6), Askøy (4), Stord (3), Fjell (2), Odda (1) og Os (1). *Hekkefunn*: 9 par påvist hekkende i Stjørdal (NT), 1 par påvist hekkende på Røros (ST), par med hekkeadferd i Rauma (MR) samt hekkefunn fra Øygarden og Bømlo (HO). *Fylkesfordeling*: NT (66), ST (109), MR (12), SF (13) og HO (42).

Tabell 27. Antall individer av varslar *Lanius excubitor* i Norge 2001. Hvis ind. er registrert på en lokalitet over en lengre periode, er ind. angitt under måneden den først ble observert.

Great Grey Shrikes Lanius excubitor (ind.) recorded in Norway in 2001. Individuals observed over a longer period of time are given for the first month of observation.

Fylke	jan.	feb.	mars	apr.	mai	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	des.	Total
County	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	June	July	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	
FI	-	-	-	-	-	2	7	2	4	-	-	-	15
TR	-	-	-	-	-	2*	-	-	1	-	-	-	3
NO	-	1	-	-	-	2*	1	-	1	-	-	-	5
NT	1	1	3	1	-	3*	-	1	2	3	-	1	16
ST	8	3	2	2	1	1	3*	1	6	4	2	3	36
MR	1	-	1	1	1	-	-	2*	-	1	-	-	7
HO	-	-	1	-	-	-	-	-	1	3	1	1	7
RO	2	2	2	-	-	-	-	-	1-3	1	2	1	11-13
VA	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	4
TE	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	7
VF	2	1	-	-	-	-	-	-	1	1	2	2	9
BU	1	1	-	1	-	-	-	-	3	2	-	1	9
OA	2	1	1	1	-	-	-	-	5	4	1	2	17
OP	1	-	-	3	1	1	2*	1	1	1	2	-	13
ØF	6	6	-	3	1	-	-	-	4	3	5	6	34
Total	25	18	10	12	4	11	13	7	32-34	26	16	19	193-195

* 2 voksenfugler fra hekkefunn er inkludert/ two adults of a breeding pair are included

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes* er en art i ekspansjon nordover. Dette individet var ett av seks som besøkte en fôringsplass på Stiklestad, Verdal (NT) 15.3.2001. Foto: Trond Sørhuus.

Grønnfink *Carduelis chloris* (SJ, H FI-TR)

Det er ikke meldt om hekkefunn fra rapportområdet i 2001. Grønnfinken hekker nå over det meste av de laveliggende delene av TR. Økningen i hekkebestanden startet på 1980-tallet, og arten er nå påvist hekkende i 79 av 10 x 10 km-rutene i hekkefuglatlasen for fylket (Strann & Bakken 2004). Til sammenligning var arten påvist hekkende i kun én tilsvarende rute i *Norsk fugleatlas* (Gjershaug *et al.* 1994).

Stillits *Carduelis carduelis* (SJ-SF, H HO-ØF)

Antallet rapporterte ind. har variert mellom 0 og 36 i NFKFs virksomhetsperiode (tab. 26). I 2001 er det rapportert 29-32 ind., noe som vurderes som et bra år. *Fylkesfordeling*: NO (2), NT (15-18), ST (10), MR (1) og SF (1). Fire hekkefunn er meldt fra ØF: Par hekket Kråkerøy, Fredrikstad 17.5, 1 ad. + 3 juv. Os kirke, Halden 17.7, 6 ad. + 6 juv. Øra, Fredrikstad 19.7 og 1 ad. + juv. Jeløya, Moss 5.9. Fra OA er det i *fugleatlas*. no rapportert ett kull fra Blylaget, Nesodden 15.6.

Tornirisk *Carduelis cannabina* (SJ-SF, V 12-2)

Seks ind. (inkl. 1 juv. fra en sannsynlig hekking) i rapportområdet gjør at 2001 er ett av de svakeste årene for tornirisk i perioden 1993-2001 (tab. 26). Fire ind. er rapportert fra Ørland (ST) i juli-aug., inkl. en sannsynlig hekking hvor 1 ad. ble observert med 1 juv. 19.8. Fra ST meldes det også om et seint ind. fra Grilstadfjæra, Trondheim 24.11. NO fikk sitt 7. funn med 1 ind. på Tjøtta, Alstahaug 27.5. *Vinterfunn*: Antall overvintrende ind. varierer mye fra år til år, og i 2001 er det rapportert 22 ind., hvorav 20 ind. på Borrevatnet, Borre (VF) 15.12. I tillegg er vinterfunn av enkeltind. rapportert fra OP ved hhv. Bøverdalen, Lom 7.2 og Skjåk 9.12.

Bergirisk *Carduelis flavirostris* (V 12-2)

Hvis en ser bort fra rekordåret 1999 (2.050 ind.), vil årets 259 ind. representere et omtrentlig gjennomsnittså for antall rapporterte ind. vinterstid i perioden 1993-2001 (tab. 26). *Fylkesfordeling*: NT (2), ST (38), RO (60), VA (8), TE (5), VF (2), BU (1) og OA (143). Normalt har VA de største antallene av bergirisk vinterstid, og ved en sammenligning med tallene for resten av landet, vil sannsynligheten for en underrapportering derfra være stor.

Brunsisik *Carduelis cabaret* (rm. SJ-NT)

Taksonomiske forhold, utbredelse og svært variabel rapportering fra sørlige deler av landet har ført til en endring av rapportområdet. I tillegg har NFKF valgt å kun summere ringmerkede individer. Fra NO rapporteres 94 rm. ind., hvorav 92 i Bodø og Meløy kommuner, 1 ind. på Tjøtta, Alstahaug og 1 ind. Laukvik, Vågan. Fra NT rapporteres om 1 rm. ind. på Vikaleiret, Frosta.

Polarsisik *Carduelis hornemanni* (SJ + NO-ØF)

Med 284-306 ind. ble årets forekomst meget bra og overgås kun av 1995 (378 ind.) i antall individer for perioden 1993-2001 (tab. 26). Hovedmassen av funn er fra perioden sept.-des., da det var en invasjon i

Midt-Norge og på Østlandet (tab. 28). Vestlandet ble i mindre grad berørt av denne invasjonen, hvilket tyder på at fuglene kom fra øst/nordøst. OA og ST hadde de høyeste antallene, og antallet i OA er sannsynligvis betydelig større, da en flokk på 7-800 gråsisik på Årnestangen, Rælingen var antatt å inneholde 5% med polarsisik (7 ind. sikkert bestemt). Ved en ekstrapolering av denne flokken, vil 30 ind. komme i tillegg for OA. I Trøndelag var det en del polarsisik også første halvår. I Danmark ble det også rapportert om mye polarsisik (86 ind.) fra 6.10 og ut året, og de fleste individene ble registrert i Øst-Danmark (Lange & Christensen 2003). I Storbritannia ble det registrert få (9 ind.) polarsisik i forhold til invasjonsåret 1995/96 (Rogers 2002).

Båndkorsnebb *Loxia leucoptera*

I likhet med i 2000 (11 ind.) var det svært lite båndkorsnebb i 2001 sammenlignet med den høye forekomsten i perioden 1996-1999 (tab. 26). Totalt min. 25 ind. er rapportert i hele landet, og med god geografisk spredning. *Fylkesfordeling*: NO (4), NT (1), ST (3), SF (2), VA (4), TE (3), VF (3), OA (2) og HE (3+). Forekomsten i Norge har på naturlig vis svingt i takt med den svenske, og 2001 var intet unntak. I Sverige ble det for 2001 rapportert ca. 460 ind., hvilket var litt høyere antall enn i 2000, men et lavt antall i et lengre perspektiv (Tyrberg 2002). Fra Danmark rapporteres 10 ind. (Lange & Christensen 2003) og fra Storbritannia 3 ind. (Rogers 2002).

Grankorsnebb *Loxia curvirostra* (SJ-TR)

Det foreligger ikke funn fra rapportområdet i 2001.

Tabell 28. Antall ind. av polarsisik *Carduelis hornemanni* i rapportområdet SJ + NO-ØF første og andre halvår 2001.

Records (ind.) of Arctic Redpoll Carduelis hornemanni in the area NO-ØF in the first and second half of 2001.

Fylke	jan.-juni	juli-des.	Total
County	Jan.-June	July-Dec.	
NO	7	1	8
NT	11	18	29
ST	35	43-47	78-82
MR	1	1	2
RO	-	2	2
VA	-	10-14	10-14
TE	-	2	2
VF	-	18-24	18-24
BU	-	7	7
OA	2	84-87	86-89
OP	6	16-19	22-25
HE	-	7-9	7-9
ØF	-	13	13
Total	62	222-244	284-306

Tabell 29. Forekomst av konglebit *Pinicola enucleator* (ind.) i Norge (÷FI) 2001. Ind. som observeres i lengre perioder medregnes kun i første observasjonsmåned.

Pine Grosbeak *Pinicola enucleator* (ind.) recorded in Norway (excl. FI) in 2001. Individuals observed over a longer period of time are given for the first month of observation.

Fylke	jan.	feb.	mars	apr.	mai	juni	juli	aug.	sept.	okt.	nov.	des.	Total
County	Jan.	Feb.	Mar.	Apr.	May	June	July	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.	
NO	11	26	3	-	-	-	-	-	-	23+	-	-	63+
NT	-	3	3	-	-	-	-	-	-	10	-	-	16
ST	5	6	8	-	-	-	-	-	-	-	1	-	20
MR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6
VA	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	5
TE	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
BU	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3
OA	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
OP	3	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13
HE	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
ØF	10+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10+
Total	55+	43	21	2	-	-	-	1	-	39+	5	-	166+

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

(SJ-HO, H RO-ØF)

Fem ind. er registrert i rapportområdet i 2001, hvilket representerer omtrent gjennomsnittet i NFKFs virksomhetsperiode: 1991 (9), 1992 (2), 1993 (2), 1994 (3), 1995 (7), 1996 (7), 1997 (10), 1998 (5), 1999 (8) og 2000 (5). *Alle funn*: 1 ind. rm. Finnvika på Kvaløy, Tromsø (TR) 6.10, 1 IK Titran, Frøya (ST) 1.-2.9, 1 IK Husa, Fedje (HO) 25.9 og 19.10 og 1 IK Turøy, Fjell (HO) 6.10. Hekkefunn er ikke rapportert i 2001.

Konglebit *Pinicola enucleator* (O÷FI)

Dette er en invasjonsart, og i 2001 var det definitivt ingen invasjon. Kun min. 166 ind. er rapportert, hvilket resulterer i at kun 1997 (41 ind.) er en svakere årgang siden 1995: 1995 (flere tusen), 1996 (613), 1997 (41), 1998 (666-668), 1999 (260-263) og 2000 (426). Flesteparten av funnene er gjort i perioden jan.-mars (tab. 29), hvilket gjør at forekomsten nok er en etterdønning av en mindre invasjon høsten 2000. Høsten og fjørljuls-vinteren 2001 er det rapportert kun min. 45 ind.

Kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes*

(SJ-HO, H RO-ØF)

Arten øker i antall i det nordlige rapportområdet, og med 119 ind. i 2001 ble det på ny satt årsrekord i antall individer (tab. 26). Økningen i antall kjernebiter fra midten av 1990-tallet er mest markant i Trøndelag (tab. 30). Det nordligste funnet ble gjort av ett ind. i Hamnbukt, Porsanger (FI) 21.6. NO hadde to funn med ♀ på Størdjord, Beiarn 4.11 og ♂ på Grubhei, Rana 3.-4.8. NT hadde i tillegg til 18 ind. også ett hekkefunn fra Værnes, Stjørdal 21.5 (første hekkefunn i kommunen). Fra ST meldes i tillegg til observasjoner fra mer tradisjonelle lokaliteter/kommuner også individer fra innlandskommunene Midtre Gauldal (3), Holtålen (7), Meldal (27) og Rennebu (1). Fra MR meldes det også

om innlandsfunn fra Rindal kommune. Fra øvrige deler av landet er hekkefunn rapportert fra Hauge, Søkndal (RO) 26.6, Klunderud, Øvre Eiker (BU) 5.9, Kvikne, Nord-Fron (OP) 15.6, Lindal, Nordre Land 10.7 (OP), Lysåstjernet, Sør-Odal (HE) 3.7, Jeløya, Moss (ØF) 10.6 og Rolvsøy, Fredrikstad 27.6 (ØF).

Lappspurv *Calcarius lapponicus* (V 12-2)

Antall lappspurv vinterstid har variert mellom 0 og 10 ind. i NFKFs virksomhetsperiode (tab. 26), og for 2001 er det rapportert 5 ind. *Alle funn*: Opptil 2 ind. i Lista-området, Farsund (VA) 2.-11.1, 1 ind. Orrevatnet, Klepp (RO) 17.2, 1 ind. Malaneset, Klepp 6.12 og 1 ind. Reve, Klepp 31.12.

Hortulan *Emberiza hortulana*

Med ca. 167 ind. rapportert for 2001, fortsetter den negative utvikling som er observert de siste årene. Kjerneområdet for hortulan i Norge er området mellom Elverum og Grue (HE), og i 2001 ble ca. 140 ♂♂ i faste territorier registrert her. Til sammenligning ble det registrert 171 ♂♂ i 1999 og 164 ♂♂ i 2000 i dette området. For ytterligere forhold rundt bestandsutviklingen i Norge vises til Dale (2000, 2001). *Funn utenom HE*: VA: til sammen 8 ind. 13.5 og 24.-30.8, VF: til sammen 3 ind. 14.4 og 17.-18.5, OA: til sammen 15 ind. 11.5-24.6 inkl. minst ett hekkende par på Flakstadmåsan i Nes/Ullensaker og OP: 1 ind. 10.6. Fra Danmark rapporteres det om en svak forekomst på vårtrekket (Lange & Christensen 2003). Storbritannia hadde det svakeste året både for vårtrekk- og høsttrekkperioden (totalt 19 ind.) siden den systematiske håndteringen av funnmaterialet begynte i 1968. Tallet er også det laveste dersom perioden 1958-1967 inkluderes; en periode det var vesentlig mindre aktive ornitologer enn i dag (Fraser & Rogers 2003).

Tabell 30. Antall individer av kjernebiter *Coccothraustes coccothraustes* i SJ-HO i perioden 1991-2001.*Records (ind.) of Hawfinch Coccothraustes coccothraustes in the area SJ-HO between 1991-2001.*

Fylke	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
<i>County</i>											
FI	-	1	-	-	-	1	-	1	1	-	1
TR	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
NO	-	4	3	2	1	1	4	3	-	6	2
NT	2	4	1	4	13	4*	3*	7	8	14-15	20*
ST	2*	5	9*	11	15	34	30*	46*	44*	55*	79
MR	6	-	-	4*	3*	-	8*	3	1	6	4
SF	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
HO	2	7	2	-	2	-	12	20-21	26	10	13
Total	12	21	15	21	34	40	57	82-83	80	91-92	119

* voksenfugler fra hekkefunn er inkludert/adults from breeding pairs are included

Vierspurv *Emberiza rustica*

Totalt 10 ind. ble rapportert i 2001, og det er litt i underkant av gjennomsnittet for antallene i perioden 1991-2001 (tab. 26). *Vårtrekk*: 1 ♀ Eldor, Ås (OA) så tidlig som 5.4, 1 ♂ Utsira (RO) 7.5 og 1 ♂ Mesnaelva, Lillehammer (OP) våren 2001. *Fra hekketiden/hekkeområdene*: 1 par Altern, Rana (NO) 3.6, 1 ♂ og 1 ♀ Murubekken, Lierne (NT) 25.5, 1 ind. Kvemoen, Lierne (NT) 1.6 og 1 ♂ Seimsjøen naturreservat, Sør-Odal (HE) 20.4. *Høsttrekk*: 1 IK Engen/Verken, Elverum (HE) 30.9.

Dvergspurv *Emberiza pusilla*

Forekomsten av dvergspurv var forholdsvis normal i 2001 (tab. 26). Totalt 14-17 ind. er rapportert, hvorav 10-13 ind. på mer eller mindre tradisjonelle lokaliteter i sept.-okt. langs kysten fra ST sørover til VA. Et anerkenningsverdig unntak var en observasjon av 1 ind. ved Spidsbergseter, Ringebu (OP) 22.9, som også var funn nr. 2 i dette fylket. *Fra hekkeområdene* i FI er det rapportert 1 ind. Skrøytnes, Sør-Varanger 19.-27.6 og 2 ind. Vaggatem, Sør-Varanger 5.7. *Fylkesfordeling*: FI (3), ST (2), HO (1), RO (6-9), VA (1) og OP (1).

Sivspurv *Emberiza schoeniclus* (V 12-2)

Forekomsten av sivspurv vinterstid i Norge har variert ganske kraftig (tab. 26). I 2001 er det rapportert 19 ind. Bortsett fra maks. 4 ind. på Fornebo, Bærum (OA) i perioden 2.1-17.2, er alle funn gjort i des. *Fylkesfordeling* (des.-funn): RO (1), VA (3), TE (1), VF (6) og OA (4).

Litteratur

- Bekken, J. 2002. Sjeldne fugler i Hedmark 2001. - *Kornkråka* 32: 59-76.
 Bekken, J. 2003. Sjeldne fugler i Hedmark 2002. - *Kornkråka* 33: 64-88.

- Borch Grell, M. 2002. Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 2001. - *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 96: 43-66.
 Borch Grell, M., Heldbjerg, H., Rasmussen, B., Stabell, M., Toft, J. & Vikstrøm, T. 2004. Truede og sjældne ynglefugle i Danmark 1998-2003. - *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 98: 45-100.
 Cederroth, C. 2002. Sällsynta fåglar i Sverige 2001. Fågelåret 2001. - *Vår Fågelvärld, Supplement* 37: 123-145.
 Collinson, M. 2006. Splitting headaches? Recent taxonomic changes affecting the British and Western Palearctic lists. - *British Birds* 99: 306-323.
 Dale, S. 2000. Endringer i hortulanbestanden i Hedmark 1996-2000. - *Kornkråka* 30: 160-165.
 Dale, S. 2001. Hortulanen i Oslo og Akershus - fra karakterfugl til sjeldenhet. - *Toppsykker'n* 24: 152-161.
 Fahlberg, G. 2004. Pirolen - en guldfugl synger på sidste vers. - *Fugle i felten* 2: 6-7.
 Falkenberg, F. 2002. Fugler i Hordaland 2001. - *Krompen* 31: 94-119.
 Falkenberg, F. & Heggøy, O. 2001. Dverglo - ny hekkeart i Hordaland. - *Krompen* 30: 178-180.
 Fraser, P. A. & Rogers, M. J. 2003. Report on scarce migrant birds in Britain in 2001. - *British Birds* 96: 626-649.
 Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.). 1994. *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 551 s.
 Günther, M. 2002. *Dvergmåka i Finnmark - tilfeldige funn eller ny art under etablering?* Rapport. Svanhovd miljøseniter. 19s.
 Gylseth, P. 2003. Rapport fra lrsk for Oslo og Akershus for 2001. - *Toppsykker'n* 26: 74-94.
 Holtan, D. 2001. Dvergdykkerens status i Norge. - *Vår Fuglefauna* 24: 100-108.
 Isaksen, K. 2002. Status for fjellmyrløper i Oppland. Rapport. 27s.
 Johansen, H. A. 2002. Fugleobservasjoner fra Borre kommune

- i Vestfold 2001. Rapport. 84s.
- Johansen, P.-A. 2002. Ornitologiske observasjoner i Østfold t.o.m. 31.12.2001. - nytt fra den lokale rapport og sjeldenhetskomiteen (LRSK). - *Natur i Østfold 21*: 57-72.
- Johansen, P.-A. 2003. Ornitologiske observasjoner i Østfold t.o.m. vinteren 2001/2002. - nytt fra den lokale rapport og sjeldenhetskomiteen (LRSK). - *Natur i Østfold 22*: 71-92.
- Lange, P. & Christensen, R. 2003. Fugle i Danmark 2001. - *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 97: 239-272.
- Larsen, B. H. 2001. Lomviene som likte ferskvann. - *Kornkråka 31*: 41-49.
- Larsen, B. H. 2003. Vinterfunn av kvartbekkasin i Oppland t.o.m. vinteren 2001/2002. - *Hujon 28*: 277-279.
- Larsen, B. H. & Ree, V. 2001. Lomviene inntar de store innsjøene på Østlandet. - *Vår Fuglefauna 24*: 109-119.
- Lislevand, T. 2003. Sjeldne fugler i Aust-Agder. LRSK-rapport nr. 8. - *Fugler i Aust-Agder 32*: 21-35.
- Lohne, M. 2006. Faunistisk rapport for Vestfold 1993-2003. - *Vestfold-Ornitologen 27*: 5-74.
- Lorentsen, S. H. 2005. Det nasjonale overvåkningsprogrammet for sjøfugl. Resultater til og med hekkesesongen 2005. NINA-rapport 97. 49s.
- LRSK Nord-Trøndelag 2002. Fugler i Nord-Trøndelag 2001. - *Trøndersk Natur 29*: 71-82.
- LRSK Nord-Trøndelag 2003. Fugler i Nord-Trøndelag 2002. - *Trøndersk Natur 30*: 38-43.
- Madsen, J. & Tombre, I. M. 2002. Kortnebbgjess i Vesterålen; problemer for norsk gåseforvaltning? - *Ottar 239*: 22-29.
- Mjølsnes, K. R. 2001. Nytt fra LRSK Rogaland. - *Falco 30*: 88-98.
- Ogilvie, M. 2003. Rare breeding birds in the United Kingdom in 2001. - *British Birds 96*: 476-519.
- Omland, F. 2005a. Rapport til NFKF for året 2001 fra LRSK Vestfold. Rapport. 7s.
- Omland, F. 2005b. Supplement til NFKF for året 2000 fra LRSK Vestfold. Rapport. 2s.
- Opheim, J., Hoff, K. & Larsen, B. H. 2003. Sjeldne fugler i Oppland 2001. - *Hujon 29*: 177-221.
- Opheim, J., Hoff, K. & Larsen, B. H. 2005. Sjeldne fugler i Oppland 2002. - *Hujon 31*: 5-51.
- Ortvad, T. E., Pedersen, K. & Thorup, K. 2002. Sjeldne fugle i Danmark og Grønland i 2001. - *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 96: 147-160.
- Rogers, M. J. (red.) 2002. Report on rare birds in Great Britain in 2001. - *British Birds 95*: 476-528.
- Sande, E. (red.). 2005. Utsira Fuglestasjon. Årbok 2000/2001. 130s.
- Solbakken, K. Aa., Myklebust, M., Sæter, E. & Venås, M. 2005. Fugler i Sør-Trøndelag 2001. - *Trøndersk Natur 32*: 15-33.
- Solvang, R. 2002. Faunistisk rapport for Telemark 2000-2001. - *Fugler i Telemark 31*: 4-36.
- Solvang, R. 2004. Fuglerapport for Telemark 2002. - *Fugler i Telemark 33*: 15-41.
- Strann, K.-B. & Bakken, V. 2004. *HekkefuglAtlas for Troms*. NINA, Tromsø.
- Stueflotten, S. 2004. Sjeldne fugler i Buskerud 2003. - *Busk-skvetten 20*: 1-20.
- Stueflotten, S., Hals, J. L., Myrmo, K., Poppe, L. T. & Bunes, V. 2002. Sjeldne fugler i Buskerud 2001. - *Busk-skvetten 18*: 9-22.
- Stueflotten, S., Hals, J. L., Myrmo, K., Poppe, L. T. & Bunes, V. 2003. Sjeldne fugler i Buskerud 2002. - *Busk-skvetten 19*: 60-73.
- Størkersen, Ø. R. 1999. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. DN-rapport 3. 161s.
- Størkersen, Ø. R., Husby, M., Rudolfsen, G. & Reinsborg, T. 2005. Fugler i Norge 2000. - *Ornis Norvegica 28*: 68-117.
- Svorkmo-Lundberg, T., Bakken, V., Helberg, M., Mork, K., Røer, J. E. & Sæbø, S. (red.). 2006. *Norsk VinterfuglAtlas. Fuglenes utbredelse, bestandsstørrelse og økologi vinterstid*. Norsk Ornitologisk Forening, Trondheim. 496 s.
- Sørensen, S. & Jensen, J.-K. 2004. Sjeldne fugle på Færøerne i 2001 og 2002. - *Dansk Orn. Foren. Tidsskr.* 98: 33-39.
- Tyrberg, T. 2002. Fågelrapport för 2001. Fågelåret 2001. - *Vår Fågelvärld, Supplement 37*: 59-120.
- Værnesbranden, P. I., Rudolfsen, G., Stokke, B. G., Myklebust, M., Husby, M. & Størkersen, Ø. R. 2001a. Fugler i Norge 1997. - *Vår Fuglefauna Supplement nr. 4 (2001)*: 32-55.
- Værnesbranden, P. I., Rudolfsen, G., Stokke, B. G., Husby, M. & Størkersen, Ø. R. 2001b. Fugler i Norge 1998. - *Vår Fuglefauna Supplement nr. 4 (2001)*: 56-79.
- Våge, H. 2002. Fugler i Nordland - 2001. Rapport. 19s.
- Våge, H. 2003. Fugler i Nordland - 2002. Rapport. 19s.
- Ålbu, T. 2003. Sjeldne fugler i Møre og Romsdal 1997-2003. Del 1: rapport- og NSKF-arter. - *Rallus 32*: 96-108.
- Ålbu, T. 2004. Rapport fra LRSK Møre og Romsdal for perioden 1997-2003. Del 2. - *Rallus 33*: 30-38.
- Ålbu, T. 2005. Sjeldne fugler i Møre og Romsdal 2004. - *Rallus 34*: 110-116.

Summary

THE NORWEGIAN BIRD REPORT 2001

- a report on locally uncommon and scarce birds in Norway in 2001, by the Norwegian Birds Records Committee (NFKF)

The basis of this report is the annual reports produced by the county rarities committees. For 2001 all the counties contributed to the report, although the Svalbard archipelago and Jan Mayen as well as Finnmark, Troms and Sogn & Fjordane counties did not produce own county reports. With the exception of the northernmost counties the report thus reflects fairly well observations from Norway in 2001. Readers should take care to note the geographical or time delimitation of the records stated for the different species, as stated in codes immediately after the scientific name of the species. The Norwegian Birds Records Committee (NFKF) has been publishing annual reports since 1991.

Dvergspurv *Emberiza pusilla*,
fanget inn for ringmerking
Titran, Frøya (ST) 30.9.2001.
Foto: Kjetil Aa. Solbakken.

Bewick's Swan *Cygnus columbianus* numbers were the lowest since 1991, and also the occurrence of Lesser White-fronted Geese *Anser erythropus* at the traditional feeding and roosting site Valdakmyra, Porsanger (FI) were particularly scarce this spring (lowest since 1993). However, this could partly be explained by early arrival at the breeding sites due to unusually early snow melting. Gadwalls *Anas strepera* have occurred in steadily increasing numbers in Norway in recent years, and 2001 was the best year to date for this species. The number of White-billed Divers *Gavia adamsii* was the highest reported since 1991. This species is probably a common winter guest from Nord-Trøndelag county and northwards. Manx Shearwaters *Puffinus puffinus* were also recorded in good numbers in 2001, the third best year since 1991. There was a further increase in numbers at the recently established colonies of Great Cormorant *Phalacrocorax carbo* of the subspecies *sinensis* at Øra (ØF), where the first confirmed breeding was in 1997. White-tailed Eagles *Haliaeetus albicilla* have steadily increased in numbers and also expanded their breeding distribution southwards. Breeding is now documented in both Rogaland and Vest-Agder counties and a further expansion is expected. The Osprey *Pandion haliaetus* is another species that is steadily expanding its range in Norway. Avocets *Recurvirostra avosetta*, however, is now very unusual, with only one individual in 2001, a record low number. Several shorebirds, such as Northern Lapwings *Vanellus vanellus*, Great Knots *Calidris canutus*, Sanderlings *Calidris alba*, Jack Snipes *Lymnocyptes minimus*, Woodcocks *Scotopax rusticola* and Bar-tailed Godwits *Limosa lapponica* wintered in higher numbers than usual in 2001, probably due to winter temperatures above normal. Pomarine Skuas *Stercorarius pomarinus* occurred in record numbers in 2001, and also Long-tailed Skuas *Stercorarius longicaudus* were recorded in good numbers on migration. Furthermore, numbers of Iceland Gulls *Larus glaucooides* recorded were the highest since 1991, while Turtle Doves *Streptopelia turtur* experienced another poor year. Good numbers of Snowy Owls *Bubo scandiaca* were still present in 2001 after the record setting year of 2000. Kingfishers *Alcedo atthis* also had a good year with one breeding attempt

recorded. The number of Hoopoes *Upupa epops* was the second best since 1991. The occurrences of Richard's Pipits *Anthus richardi*, Barred Warblers *Sylvia nisoria* and Marsh Warblers *Acrocephalus palustris* were the highest ever recorded, and Red-throated Pipits *Anthus cervinus* showed another good year, equalling the record numbers of 2000. Blackcaps *Sylvia atricapilla* wintered in record numbers. Stonechats *Saxicola torquata*, Red-breasted Flycatchers *Ficedula parva*, Great Grey Shrikes *Lanius excubitor* and Arctic Redpolls *Carduelis hornemanni* all experienced second best numbers since 1991. However, traditional winter invasion species such as Pine Grosbeaks *Pinicola enucleator* and Two-barred Crossbills *Loxia leucoptera* appeared in low numbers in 2001. The Hawfinch *Coccothraustes coccothraustes* still shows a marked increase in the north of its distribution, especially in the Trøndelag counties, while the situation is not as bright for Ortolan Buntings *Emberiza hortulana*, which continues to decline in numbers and now are in danger of becoming lost as a member of the Norwegian avifauna.

Takksigelser

En stor takk rettes til Oskar K. Bjørnstad (administrator for www.fugler.net) og Vegard Bunes (sekretær for FeltOrnitologene) for tilgang og tilrettelegging av data fra de respektive basene. Takk til Magne Myklebust for korrekturlesing og annen nyttig hjelp, og til Paul Shimmings for korrekturlesing av engelsk sammendrag. Vi ønsker også å rette en stor takk til våre kontaktpersoner i landets LRSKer for godt samarbeid og stor velvilje i forbindelse med våre mange henvendelser. Takk også til alle ivrige ornitologer der ute. Uten deres innsats i felt samt vilje til å rapportere funnene ville dette blitt en svært mager rapport.

NFKFs adresse: Bård Gunnar Stokke, Saupstadringen 43B, N-7078 Saupstad